

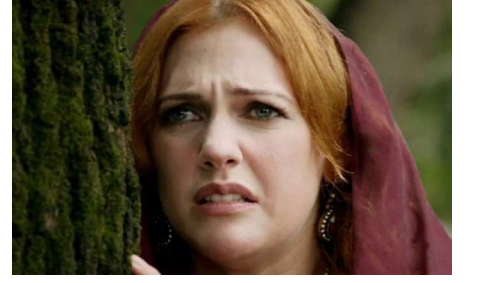
Anarşistlerin Ekonomi Tartışmaları (2)
Devrimci Sınıf Mücadeleci Anarşizm
s 18

Vicdani Ret Derneği Kuruldu
s 4

Suriye Senaryoları ve Savaşın Etiği
s 16

Kapitalizmin Hastalığı: Tükenmişlik Sendromu
s 32

meydan

1 TL

"İnsan ancak kendi kadar özgür insanların arasında özgürdür"

AYLIK
ANARŞİST
GAZETE
SAYI: 10
HAZİRAN
2013

Devlet terörüne karşı büyüyen Taksim isyanının hedefleri sansürcü medya ve katil polislerin araçları oldu.
s 24

Vicdani Ret Buluşması Gerçekleştirildi

15 Mayıs Dünya Vicdani Retçiler Günü'nde Vicdani Ret Derneği, ilk etkinliğini Dünya Vicdani Retçiler Haftası'nda, 18 Mayıs Cumartesi günü gerçekleştirdi. Cezayir Toplantı Salonu'nda düzenlenen bir dizi panelin ardından Galatasaray Meydanı'nda bir basın açıklaması gerçekleştirildi ve 19 kişi daha vicdani reddini açıkladı.

Panelin ilk oturumunda söz alan Avrupa Vicdani Retçiler Bürosu'ndan Murat Kanatlı, Avukat Davut Erkan, vicdani retçi Halil Savda, Asker Hakları İnisiyatifi'nden Tolga İslam vicdani ret düzenlemelerinin hukuki boyutunu, vicdani retçilerin devam etmekte olan davalarını, "halkı askerlikten soğutma"yı-318. maddeyi ve şüpheli asker ölümlerini, askerde yaşanan hak ihlallerini anlattılar.

Panelin ikinci oturumunda vicdani retçi Ali Fikri Işık, Muhammed Serdar Delice ve Merve Arkun, ayrıca Umut Suver (vicdani retçi İnan Suver'in oğlu) ve Ani Balıkç (Sevag

Şahin Balıkçı'nın annesi) yer aldı. Merve Arkun, Muhammed Serdar Delice ve Ali Fikri Işık vicdani retlerini açıklamaya nasıl karar verdiklerini, bu süreçte neler yaşadıklarını anlatırken Umut Suver babası cezaevindeyken yaşadıklarından bahsetti. Kışlada öldürülen er Sevag Şahin Balıkçı'nın annesi ise yaşadıkları hukuksal adaletsizliklerden bahsetti.

Panellerden sonra sloganlarıyla Cezayir Toplantı Salonu'ndan Galatasaray Meydanı'na yürüyen vicdani retçiler burada bir basın açıklaması gerçekleştirdi. Basın açıklamasını okuyan Vicdani Ret Derneği Eş-

başkanı Oğuz Sönmez, derneği çok anlamlı bir günde, 15 Mayıs Dünya Vicdani Retçiler Günü'nde kurulduğunu belirterek vicdani ret hakkının kabul edilmesi için mücadele edeceklerini, sivil ölüm yaşayan retçilerle, kaçak ya da firari olarak suçlananlarla, askeriye içerisinde her türlü disiplin altında baskıya, dayağa maruz kalanlarla ve kamuoyuna intihar, kaza, şehit olarak yansıyan şüpheli şekilde öldürülen askerlerin yakınlarıyla dayanışma içerisinde olacaklarını ifade etti. Ardından vicdani ret açıklamaları yapıldı. Açıklanan vicdani retlerin çoğu Hatay Reyhanlı'da katledilen halklara ithaf edildi.

İNSANIM, VİCDANLIYIM, REDDEDİYORUM DİYENLER

Nergis Şen: "1. sınıftan 8. sınıfa dek 1440 gün her sabah kapatılmam için kurulan okullarda üniformalı bir şekilde sıraya girip rahat ve hazır ol komutlarını dinledim... Hiçbir iktidara, otoriteye ve militarizme itaat etmeyecek anarşist bir kadın olarak vicdani reddimi açıklıyorum. Hayatlarımız çalınmadan, hayallerimiz buluşmalı."

Melike Bozkurt: "Resmi olarak askere çağrılmasam da yaşamımın her alanında koca bir orduda yaşıyor gibiyim... Kadının pasif ve edilgen pozisyonundan yükselen erkek iktidarına karşı hayatımın tüm alanına yayılan militarizmi anarşist bir kadın olarak reddediyorum. Ve hayatlarımız çalınmadan hayallerimiz buluşmalı diyorum."

Halil Özgür Çelik: "Barış süreci yaşanıyor ama bugün açıklanan retler yoğun savaş sürecinde açıklananlardan farklı anlam taşıyor. Çünkü Suriye'de insanlar katlediliyor, Rojava'da Kürt halkı yine savaşa ve inkâra direni-

yor... Ben devrimci anarşist bir birey olarak özgür bir yaşama olan inancımın devleti ve kapitalizmi hayatımın tüm alanlarından çıkarıyor, vicdani ve total reddimi açıklıyorum."

Selin Karakartal: "Bu sisteme itirazım var. Bu sistemde, kadınların görevi "vatana millete hayırlı evlat yetiştirmek" ve en az 3 asker doğurmak! Ölmek ve öldürmek kimseye dayatılmaz, kimsenin boynunun borcu değil. Reddediyorum."

Metin Bayrak: "Devletlerin "siyaseten doğru" uygulamalarını meşru görmediğimi ilan etmek şiddetin her türünü reddetmek, erkek egemen maço kültürüne teslim olmamak, dünya barışına katkı sağlamak, egemenlerin söylemini dillendirip zulme ortak olmamak için savaşa, şiddete, militarizme ve her türlü biçimine karşı önce vicdani retçi sonra da total retçiyim."

Melis Tantan: "Özgürlüğün sınıfsız ve sınırsız bir dünya ile

gerçekleşebileceğine inandım. Reddetmeden özgür olunamayacağını öğrendim. Şimdiyse tüm bu reddedişlerimi vicdani reddimle birleştiriyorum. Sistemin kendisini, yarattığı Türk'ü, Sünni'yi, Erkek'i ve dayattığı Kadın'ı reddettiğim için vicdani reddimi açıklıyorum."

Eylem Sezgin: "Anaların evlatsız, evlatların biçare kalması için herkesi vicdani rette davet ediyorum. Vicdani ret ile ölmeye ve öldürmeye tepkimi veriyorum. Vicdani ret ile öldürmeme hakkımı binlerce kez kullanıyorum."

Ahmet Özgür Erdoğan: "Biliyorum ki, "HER EMİR ÖZGÜRLÜĞÜN SURATINDA PATLAYAN BİR TOKATTIR!" işte bu yüzden hayatımızın her alanına sızmakta olan militarizmi ve devleti devrimci bir anarşistin öfkesi ve inancıyla reddediyor; vicdani reddimi açıklıyorum!"

Başak Tan: "Halkı askerlikten soğutmanın suç değil, ulvi

bir görev olduğunu düşünen biri olarak, bahsi geçen her yerde bu görevimi yerine getiriyorum, getireceğim. Militer her türlü unsuru ve zihniyeti, onlara direkt ya da dolaylı hizmeti vicdani olarak total düzeyde reddediyorum."

Fırat Binici: "Şu anda burada yaklaşık 4 yıl önce askerliğini yapmış biri olarak bulunuyorum. Askerlik yaptığım dönem boyunca da militarizmin şiddetini daha net bir şekilde gördüm ve bir kez daha anladım ki devletler ve ordularının kendi varlıklarını sürdürürebilmek için bireylerin kişiliklerini elinden alarak kendilerine itaat edecek, istedikleri zaman öldürecek ve ölecek olan birer kukla haline getirmekten başka hiçbir amaçları yoktur... Hiçbir devletin hiçbir ordunun savaşlarında ve katliamlarında piyonu olmayacağımı ve bir anarşist olarak vicdani reddimi açıklıyorum."

Hakan Aktuğ Gültürk: "Her gün yakılan, yıkılan köyler; insanların üzerine yağdırılan bombalar, kimyasal silahlar; Robos-

ki; 12 yaşındaki çocuğa sıkılan 13 kurşun... Bunlar, devletin katliamcı kimliğini en açık şekilde ortaya koyan olaylardan sadece bir kısmıdır. Bense bir anarşist olarak, Suriye ile çıkacak olası bir savaşta, adı ister Esad olsun, ister Tayyip, hiçbir şekilde egemenlerin yanında yer almayacak, ezilenlerle birlikte iktidarsız, özgür ve eşit bir dünya için mücadele edeceğim. Devlete olmayan borcumu ödemiyorum; as-kere gitmiyorum."

Okan Şahin: "Ben bir anarşistim. Tüm canlıların doğanın bir parçası olduğu, otoritesiz ve adaletli bir dünyada özgürce yaşamak istiyorum. Ordudaki hiyerarşik, emir-itaat düzenini ve öldürmeyi reddediyorum, vicdani reddimi açıklıyorum."

Özgür Oktay: "Şiddetin ideolojisi olan militarizm okulda, şirkette de hayatımıza giriyor, korku ve itaat ile vicdani yok ediyor. Vicdanım ölüme atılmayı ve insan öldürmeyi kabul etmiyor. Vicdanımı dinliyorum, korkmuyorum, bir anarşist olarak askerliği ve savaşa gitmeyi reddediyorum."

Uğur Akbaş: "Devletin şiddetine, yasaklarına, gaz bombalarına karşı yılmayacağım, pes etmeyeceğim, mücadele etmekten vazgeçmeyeceğim. İnadına DİRENECEĞİM! İnadına LAF'ımı söyleyeceğim. Bir anarşist olarak inadına vicdani reddimi açıklıyorum."

Zeynep Duygu Ağbayır – Menekşe Olgun: "Bilmem kaç bin liraya askerlik satan alan zengin çocuklarına vatan haini denmiyor da ben "erkekler bu saçma savaş oyununa alet edilmesin" deyince vatan haini ilan ediliyorum... Eğer o vatanda sevdiğim sağ değilse, mazlumun hakkı kollanmıyorsa, yoksul halkın çocukları intihar, kaza deyip ölüyor ise, eğer psikolojisi bozuk bir şekilde dönüp kendine, annesine, kardeşine, eşine dert oluyorsa hiç kimse kusura bakmasın vatan sağ olmasın sevdiğilerim sağ olsun!"

Özkan Öztürk: "Ben kalbinin ve vicdanının sesini dinleyen bir birey ve barışçı bir insan olarak her türlü hiyerarşiyi, şiddeti, savaşı, asker olmayı ve üniforma giymeyi; ölmeyi ve öldürmeyi reddediyorum... Vicdani reddimi özellikle iki kadına; Zulüm Bizden ise, Ben Bizden Değilim! diyen ve Filistin'de acımasızca katledilen barış aktivisti Rachel Corrie ve barış içinde bir dünya için otostop yaparak dünyaya barış mesajı vermeye çalışırken aynı cinsi paylaşmaktan bile utandığım bir erkek tarafından acımasızca tecavüz edilerek Katledilen Pippa Bacca'ya ithaf ediyorum..."

Anarşist Kadınlar Vicdani Retlerini Açıkladılar

Ankara da Anarşist Kadınlar 15 Mayıs Vicdani Retçiler Gününde Yüksel caddesinde vicdani retlerini açıkladılar. Ret açıklamalarından önce Anarşist Platform olarak okunan bildiride militarizmin ve savaşın yıllardır bu coğrafyada yarattığı acılar ve sorunlar teşhir edilirken, militarizmin sadece kışlada olmadığı bir algı biçimi olduğuna ve hayatın her alanında militarizme karşı mücadele edilmesi gerektiği vurgulandı.

Ecem Morkoyun ve Meltem Nur Tunçay "Doğduğumuz anda verilen kimliklerin rengiyle belirlenen toplumsal cinsiyetimiz ve zorunlu eğitimle pompalanan "erkeklik" algısı ile "erkekliğin ispatı" için kutsal vatan toprağını aslında örtük olarak ta kadın bedenini savunmak için silah almaya, devletler için kan dökme-ye zorlanıyoruz." diyerek vicdani retlerini açıkladılar.

Halkların Barışı İçin Askerliği Reddet

HDK Anti-Militarizm ve Vicdani Ret Komisyonu 15 Mayıs Dünya Vicdani Retçiler günü dolayısıyla bir oturma eylemi ve basın açıklaması düzenledi.

"Halkların Barışı İçin Askerliği Reddet" pankartının açıldığı eylemde Erdem Yumuşak ve Zarin Gönül vicdani retlerini açıkladılar. "Devletlerin en kanlı aracı olarak gördüğüm orduya zorunlu hizmet etmek ve ettirilmek zorunda bırakılmak, kişilik hak ve özgürlük ve insan vicdanını yok sayan faşizan bir dayatmadır" dediler.

İsrail Ordusuna Katılmayı Reddetti

Vicdani Ret Derneği İsrail ordusuna katılmayı reddettiği için hapis cezasına çarptırılan Natan Blanc için İbranice yazılı dövizlerle dayanışma eylemi gerçekleştirildi.

İsrail ordusuna katılmayı reddettiği için Blanc İsrail devleti tarafından 7 ay içerisinde 9 defa hapis cezasına çarptırıldı. Blanc'la dayanışma için açıklama yapan Vicdani Ret Derneği açıklamasında "Savaş bir insanlık suçudur bu suça ortak olmamak her insanın sorumluluğudur. Bu yaklaşımla vicdani retçiler savaşın insan unsuru olmayı reddederler. Bu sebeple Filistin halkına karşı yürütülen savaşı reddeden Natan Blanc'ı destekliyoruz" dedi.

VİCDANINI DİNLE

ASKERLİĞİ REDDET

“ **Meydan Gazetesi olarak, Dünya Vicdani Retçiler günü olarak da bilinen 15 Mayıs 2013 tarihinde yasal olarak kurulan Vicdani Ret Derneği'nin Eş başkanları Oğuz sönmez, Merve Arkun, vicdani retçi Ali Fikri Işık ve Avukat Davut Erkan'la gerçekleştirdiğimiz röportajı sizlerle paylaşıyoruz.**

20 Mayıs 2012 Vicdani Ret Buluşması, İstanbul

Meydan: Askerlik çağına gelen bir erkek, vicdani reddini açıkladığında neyle karşılaşılıyor?

Davut Erkan: Askerlik çağına gelen bir erkek, öncelikle vicdani ret metnine göre bir yaptırıma maruz kalabilir. Metnin içeriğine göre TCK 318. madde uyarınca yargılanabilir. Metinde devlete ya da orduya hakaret niteliğinde sözler yer alırsa yine ilgili madde uyarınca yargılanabilir. Genelde vicdani ret açıklayan kişilere yönelik bu gibi davalar açılması düşük ihtimallerdir. Yine yargılanmaya bağlı ceza çıkma oranı da düşüktür. Ancak kişi askere çağırılıp yoklamasını yaptırmadığında, teslim olmadığında hakkında yoklama kaçağı yani bakaya kalmaktan dolayı idari para cezası kesilebiliyor. Şayet idari para cezası ödemeyip askere gitmemeye devam ederse hakkında aynı suçlardan kamu davası açılabilir. Bu kamu davası sonucunda kısa süreli hapis cezaları alabiliyor veya bu hapis cezalarının

paraya çevrilmesi şeklinde idari para cezalarına çarptırılabilir.

Ali Fikri Işık: Devlet bu zorunlu askerlik yasasından hareketle kişiyi taciz edebiliyor ve istediği gibi hırpalayabiliyor. Tabii ki devletin bunu yapmaya hakkı yok. Ama bu böyledir diye de geri çekilmeye gerek yok. Sistemi bu yanlışlarıyla, bu zayıflığıyla sonuna kadar zorlamak gerekiyor ve ben sonuç alabileceğimize inanıyordum. Ayrıca eskiden vicdani reddini açıklayan insanlara gerçekten çok kötü muameleler yapıyordu ama bugünün Türkiye'si o Türkiye değil, dolayısıyla geçmişteki hikâyeler gözümüzü korkutmamalı, bizleri pasifize etmemeli, tam tersine bugünkü gelişkin vicdani ret hareketi ve Vicdani Ret Derneği aracılığıyla öyle sanıyorum ki bu süreç çok daha kolay, çok daha sıkıntısız atlatılabilecek koşul ve imkânlara sahip.

Meydan: TCK 318. madde uyarınca halkı askerlikten

soğutma suçlamasıyla hem vicdani retçilere hem vicdani retçilerle dayanışma gösteren sanatçı, yazar, gazeteci vb. birçok kişiye dava açıldı. Nedir bu 318?

Davut Erkan: 318 "halkı askerlikten soğutma suçu" olarak Ceza Kanunu'nda yer alıyor. Burada kişilerin zorunlu askerliğe karşı dile getirdikleri düşüncelerin bastırılması, orduya bir dokunulmazlık zırhı kazandırılması amaçlanıyor. Ancak bütün uluslararası sözleşmelerde, anayasada insanların düşünce ve ifade özgürlüğü hakkı vardır. Bu madde bu haklara aykırıdır. Kişilerin düşüncelerini toplumla paylaşma, propaganda yapma, telkin ve teşvikle bile olsa insanlara ulaştırma hürriyeti vardır. İnsanlara "askere gitmeyin" demek kişinin görüşüdür. Bunu ifade etmesi en doğal hakkıdır. Demokrasinin de olmazsa olmazıdır. Bu anlamda 318. madde ifade özgürlüğüne aykırı bir maddedir. Türkiye'de vicdani retçilere ve vicdani ret-

çileri destekleyenlere karşı bir kılıç olarak kullanılmaktadır. 318 bir tehdit unsuru olarak halen varlığını devam ettirse de bu suçun bir suç olarak işlenmesinden bizi alıkoyamaz. Çünkü yasaların üzerinde her şeyden önce, insan hakları vardır. Halkı askerlikten soğutmak bir hak ve özgürlük ifadesidir.

Meydan: Müslüman, milliyetçi, Kürt, kadın ve benzeri ön belirlenimlerle açıklanan vicdani ret nasıl ortak bir paydada ortak bir harekete dönüşebildi? Bu konuda görüşleriniz nelerdir?

Merve Arkun: Türkiye'de vicdani ret, ilk defa anarşistlerin vicdani ret açıklamalarıyla duyuldu. Bu da son derece normaldi. Çünkü anarşist bir kişinin askerliği, orduyu ve emir-komuta gibi itaat mekanizmalarını kabullenerek bu alanlarda yer alması mümkün değildir. Ancak ilerleyen süreçte farklı çevrelerden, farklı görüşlerden, farklı gerekçelerle insan-

lar vicdani retlerini açıklamaya başladı. Bu süreç özellikle 2009 yılında kurulan Barış İçin Vicdani Ret Platformu'nun etkisiyle oluştu diyebiliriz. Platform vicdani reddin toplumsallaşmasına yönelik çalışmalar gerçekleştirdi. Enver Aydemir gibi Müslüman kimliği dolayısıyla vicdani reddini açıklayan ya da Muhammed Serdar Delice gibi milliyetçi görüşe sahip ya da Kürt kimliğini ön planda tutan, farklı kimliklerden birçok vicdani retçiyi, Kürt halkına yönelik sürdürülen savaşın askeri olmayı reddeden retçileri bir araya getirdi. Platform aynı zamanda farklı ideolojik görüşe sahip kişilerin, mesela sosyalistlerin ve anarşistlerin de bir arada çalışabilme zeminini yarattı. Vicdani ret zorunlu askerliği reddetmek iken, savaşı, ölmeyi ve öldürmeyi reddetmekten yani yaşamı savunmaya yönelik bir politik duruşken, burada kişinin kimliğinin ne olduğu önemli değildir. Ortak bir payda vardı, bu savaş karşıtı bir duruştu ve vicdani ret savaşın sonlanmasında en etkili adım olarak görülüyordu. Bu noktada da kendini farklı kimliklerde tanımlayan kişilerin vicdani ret açıklaması, hareketin toplumsallaşmasında oldukça önemliydi. Bu son 4-5 yıldır böyle, ancak umuyorum ki Vicdani Ret Derneği ile birlikte bu toplumsallaşma giderek daha da büyür, yaygınlaşır ve vicdani retlerimiz görmezden gelinemeyecek bir reddedişe dönüşür.

Ali Fikri Işık: Sevgili Tayfun Gönül'ün mücadelesi gerçekten ilham vericiydi. Deyim yerindeyse onun mücadelesi zihnimize bir tür cesaret aşısı yaptı. Tabi ki bu, geleneğin başlangıcına büyük bir katkıdır. Karşınızda müthiş orga-

nize militer bir güç var. Türkiye bu militer yapıyla hayatı bloke etmiş, yasa tanımamış, darbe yapmış, saldırmış... Ancak siz bu orduya karşı vicdanınızla karşı geliyorsunuz. Bu vicdan tek bir kişide yok ki! Müslümanında da var, anarşistinde de var, sosyalistinde de var. Mesele birleştirici bir duyarlılık meselesi. Kürtler açısından söyleyeyim, çünkü ben bir Kürdüm. Öncelikle zorunlu askerlik Kürtler için iki kere zulumdür. Toplumsal hayatımızda şiddetin yavaş yavaş en belirleyici rol aracı olmaktan çıkmasıyla birlikte bu vicdani zorunlu olan reddetmek, siyasal kültürümüzün çok önemli bir unsuru haline gelecek.

Davut Erkan: Barış İçin Vicdani Ret Platformu'nun önemi birleştirici olmasıydı. Farklı görüşlere sahip olan insanlar, platformla birlikte birbirlerine de sahip çıktılar. Müslüman vicdani retçi bir arkadaşımız vicdani ret konusunda yaşadığı baskı karşısında Müslümanlar tarafından dışlanırken, onun yanında anarşistler ya da sosyalistler vardı. Yani farklı da olsa aynı temeldeki mağduriyetler üzerinden oluşan dayanışma, bu ortaklaşmayı da sağlamış oldu. Vicdani Ret Derneği olarak da bu anlayışı sürdürmeye devam edeceğiz.

Meydan: Vicdani Ret Derneği nasıl kuruldu, ne amaçlıyor, çalışmalarınızdan bahsedebilir misiniz?

Oğuz Sönmez: Vicdani Ret Derneği, diğer arkadaşlarımızın da ifade ettiği gibi farklı görüşteki vicdani retçileri ya da kendini vicdani retçi olarak tanımlayan herkesi kapsayan, vicdani retçilerin

sorunlarına sahip çıkan ve vicdani reddin bir insan hakkı olarak tanınmasına yönelik mücadele etmek amacıyla kurulmuştur. Ancak vicdani ret zorunlu askerlik sistemiyle bire bir ilişkilidir. Derneğimiz aynı zamanda zorunlu askerlik sisteminin kendisini ele alan, sorgulayan, askerliğin dayattığı her tür baskıyı, işkenceyi hatta son zamanlarda daha sık duymaya başladığımız şüpheli asker ölümleri gibi konuları da kendisine dert edinerek çalışmalarını sürdürecektir. Bunlar dışında içinde yaşamakta olduğumuz savaş, çevremizdeki savaş tehlikeleri, savaşın bütün unsurlarıyla birlikte yani silahlanma, silahların üretilmesi, satışı gibi konular da derneğimizin uğraş alanlarında olacaktır. Tüm bunlarla beraber Vicdani Ret Derneği savaşın olmadığı bir dünyanın ancak barışçıl bir yaşamla anlamlı olacağını, bu barışçıl yaşamın da militarizmin karşısında, militarist kültür ve yapılanmalar dışında mümkün hale gelebileceğini savunmaktadır. Amaçlarımızda da belirttiğimiz gibi eylemlerimiz sivil itaatsizlik çerçevesinde, iç yapılanmamız ise anti hiyerarşik ve konsensüse dayalı olacaktır, bunları tüzüğümüzde de açıkça belirttik.

Merve Arkun: Ali Fikri'nin tutuklandığı süreçte yeterince organize olamayışımız, yeterince örgütlü bir tepki gösteremeyişimiz, mahkemeler sürecini de yeterince sahiplenemeyişimizle birlikte uzun zamandır aklımızda olan dernek fikri, kendini zorunlu olarak dernek hissettirdi. Özellikle de hukuki süreçlerde bu tarz yapılanmalar, hukuki destek ve dayanışmayı yükseltmek anlamında oldukça önemli.

Ali Fikri Işık: Mesela 12 Haziran günü benim davam var. Vicdani ret bu yasaların bana tanıdığı bir yasallık ben de bu derneğin kurucularından biriyim ve ben mahkeme heyetine bu yasallığın altını ısrarla çizeceğim. O zaman ya benim yasallığımı kabullenecekler ya da bu kez ben "sizi tanımıyorum" diyeceğim.

Meydan: Kışlalarda şüpheli intiharların, psikolojik travmalar yaşayanların sayısı gün geçtikçe artıyor. Ayrıca Türkiye'de bir milyona yakın asker kaçağı var. Dernek bu konuda ne gibi çalışmalar yapmayı düşünüyor?

Oğuz Sönmez: Düşünsenize 3 ayda 20'er intihar ediyor. Şüpheli asker ölümleri artık herkesin duyduğu ve olayın vahametini artık herkesin inandığı bir mesele. "Savaşta bu kadar insan ölmedi ama intihar eden asker sayısı çok daha fazla". Birçok defa bu şekilde ifadelerle karşılaştık. Zorunlu askerlik sistemi içine aldığı insanları yok ediyor. Yani yıllardır militarizm öldürür diyoruz, ama görüyorsunuz gerçekten öldürüyor. Yalnızca asker de değil, korkunç derecede astsubay intiharı var. Astsubaylar Derneği Başkanı bir açıklama yaptı, bu konuda tepki de aldı; "askerler öldüğünde neredeydiniz" şeklinde. Bir teğmenin, bir askerinin eline pimi çekilmiş el bombasını vermesi sonucu 4 askerinin ölümüne yol açması, yasak olmasına rağmen subayların mayın dşeyip kendi askerlerini öldürmeleri... Bu gibi örnekler var. Yine bir yüzbaşının askeri eğitim adı altında askerinin kafasına elma ko-

>> devamı arka sayfada

yup nişan almasının görüntüleri medyaya yansıdı. Yani insanlar evlatlarını yetiştirip 20 yaşında askere gönderiyorlar ve acaba gelebilecek mi diye endişeleniyorlar. Tabi ki bizim de bu konuyu dillendirmemiz, toplumda bu duyarlılığı arttırmamız şart.

Merve Arkun: Kışlalar ölme ve öldürme üzerine kurulu yapılanmalardır. Oradaki askerlere de bu dikte edildiğinden, gelen her ölüm haberi oranın "normalliğini" gösteriyor bizlere. Ortada "bir savaş yokken" bile, barış halinde de insanların intihar etmeleri aslında bu yapılanmaların ne kadar kirli ve tehlikeli olduğunun kanıtı. Kaldı ki bu ölümlere kaza ya da er Sevag Şahin Balıkçı cinayetinde gördüğümüz gibi şakalaşma sonucu dense de, devlet bu ölümleri araştırıp sorgulamaktansa, katillerine ödül gibi cezalar veriyor. Cezalandırma tabi ki kesin bir çözüm değil, giden geri gelmeyecek ama önemli olan bu durumu deşifre ederek toplumda bu farkındalığı yaratmak. Zaten Vicdani Ret Derneği kurulduğundan bu yana askerliği devam eden insanlar bir şekilde bize ulaşmış oldukları bas-kılardan bahsederek vicdani ret açıklamak istediklerini belirtiyorlar. Derneğimiz askerlikteki hak ihlallerine karşı da gerekli çalışmaları yapacaktır.

Davut Erkan: Türkiye'deki asker kaçakları sivil ölüm denilen şeyi yaşıyorlar, yani süresiz bir kaçak hayatı. Sivil hayatın içine hiçbir şekilde dâhil olamıyorlar yani bir anlamda öldürülüyorlar. Dernek aynı zamanda bu insanların kendilerini meşru bir şekilde açığa çıkarmada bir alan olacaktır. Dernekle birlikte bu insanlar "vicdani ret bir hak" diyerek, yaşadıkları sivil ölümü sonlandıracaklar.

Ali Fikri Işık: Askere alma yasası, bir heyet tarafından sizin askerliğe elverişli olup olmadığının saptanmasını zorunlu kılıyor ki bunların hiçbiri o yasalardan emrettiği şekilde yapılmıyor. Hatta çoğu insan değil heyet yüzü, doktor yüzü bile görmeden eline silah verilerek askere alınıyor. Askeri hastaneler ise tam bir rezalet. Psikiyatri servislerinde insanlar maç kuyruklarındaki bekliyorlar ve neredeyse bir kişiye bir dakika bile düşmeden geri gönderiliyorlar. Ben bunları bizzat kendim yaşadım. Yani TSK kendi uygulamalarında hiçbir yasa tanımadan tamamen keyfice ve usulsüzce davranıyor. Aynı zamanda TSK içinde ırkçılık, ayrımcılık gibi durumlar ciddi şekilde yaşanmakta ve bu durumlar da intiharlara sebebiyet verebiliyor.

Meydan: Coğrafyamızda özellikle devletin Kürt hal-

kına yönelik yıllardır sürdürdüğü bir savaşın barış süreci olarak adlandırıldığı bir dönemdeyiz. Vicdani Ret Derneği olarak barış sürecine ilişkin neler düşünüyorsunuz?

Oğuz Sönmez: Derneğimiz elbette savaşın sonlandırılmasını istemektedir. Ancak gizli kapaklı, odalarda gizli toplantılarla, uzmanların bir takım numaralarıyla yürüyen bir barış süreci olmaz. Bu süreçte, ilgili tüm kesimlerin yani bu savaştan mağdur olmuş, acısını çekmiş insanların bizzat yer alması gerekir. Hükümet ise süreci gizli kapaklı geçirerek adeta bir mühendislik çalışması gibi kotarmaya çalışıyor. Halk içinse açıklık son derece önemli, bu yüzden sorunların ortaya konması, görünür hale getirilmesi, çözülmesi yönündeki çabaların belirginleşmesi gerekiyor.

Ali Fikri Işık: Bu savaş her şeyden önce son derece vicdansız bir savaştı. Koca bir halkın tüm demokratik hakları, terörizm etiketiyle şeytanlaştırıldı. Sonuç; 50 bin insanın ölümü. 17 bin insan faili meçhul olarak öldürüldü, 5 bin köy yakıldı, 4 milyon insan yerinden yurdundan edildi. Her vicdani retçi savaş karşıtıdır ve savaş karşıtlığını sürdürmelidir. Vicdani reddin bir anlamı da bütün toplumsal ilişkilerimizden şiddeti dışlamaktır. Yaşadığımız savaş için artık ödenecek bir bedel yoktur, kalmamıştır, yetmiştir.

Davut Erkan: Vicdani retçilerin mücadelesi bir taraftan savaşı bitirme mücadelesiydi. Türkiye'ye ya da dünyaya baktığımızda vicdani ret savaşa karşı bir duruş olarak sergilenmiştir. Vicdani ret metinlerinin çoğu, yaşadığımız savaşın sonlanmasına değinmiştir. Silahlı savaşın bitiyor olması tabi ki vicdani retçilerin olumlayacağı bir şeydir. Ancak bu bir son değildir, silahlı savaş bitiyor olsa da vicdani ret mücadelesi devam edecektir. Çünkü vicdani ret mücadelesi aynı zamanda militarizme karşı bir mücadeledir. Silahsız savaş, toplum üzerinde militarizmin tüm aygıtlarıyla yürütülmeye devam ediyor. Okullarda, sokaklarda her yerde militarizmin savaşı sürüyor. Bu silahsız savaşa karşı da vicdani ret bir duruş olarak kendini ortaya koymaktadır.

Dernekle iletişim kurmak için;
Adres: Vicdani Ret Derneği / Hüseyin Ağa Mah. İstiklal Cad. Tokatlıyan Han. No:76 Kat:4 Daire:28 Beyoğlu/İstanbul
E-mail: vrdernegi@gmail.com

Facebook: <https://www.facebook.com/VicdaniRetDernegi>

Kışlalarda "Şüpheli Asker Ölümleri" Sürüyor

Kışlalardan her gün yeni ölüm haberleri gelmeye devam ediyor. TSK ise yaşanan bu ölümleri intihar, kaza, şakalaşma sonucu oldu diyerek ört bas etmeye çalışıyor. Kışlalarda yaşanan şüpheli asker ölümlerinin sayısı gün geçtikçe artıyor.

Ümit Ünlü

Hüseyin Çardak

Kırklareli Mekanize Piyade Tugay Komutanlığı'na bağlı Ersin Kışlası'ndan 6 Mayıs günü bir şüpheli asker ölümü haberi geldi. 21 yaşındaki Piyade Er Ümit Ünlü'nün, nöbeti sırasında G3 piyade tüfeğini çenesinin altına dayayıp ateşleyerek intihar ettiği iddia edildi.

Gölcük Donanma Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nde görev yapan Deniz Astsubayı Sinan Bilici 11 Mayıs Cumartesi günü kendini astı. Uzman çavuş olan Sinan B.'nin görev yerinde olmadığı fark edilince arama çalışmalarına başlandı. Askeri mahkemenin kilitli olan arşiv odasının kapısı kırılınca, Sinan B.'nin cansız bedeni bulundu. TSK, şüpheli ölümle ilgili herhangi bir açıklama yapmadı.

Şırnak'ın Uludere ilçesinde bulunan Ballı Taburu'nda görevli asker Murat B.'nin yaşadığı psikolojik sorunlar nedeniyle 13 Mayıs günü intihar ettiği id-

dia edildi. Kendi silahıyla kendini vuran B.'nin, tüm yapılan müdahalelere rağmen kurtarılamadığı açıklandı.

Kırıkkale Hacılar Beldesi'nde bulunan F Tipi Cezaevi'nde görev yapan 21 yaşındaki Hüseyin Çardak, 18 Mayıs günü gece nöbeti sırasında tüfekle kendini vuran Çardak'ın "sorunsuz" bir asker olduğu ve intihar edip etmediğinin "yapılacak araştırmalar sonrasında belli olacağı" açıklaması yapıldı.

Şanlıurfa 20. Zırhlı Tugay Komutanlığı'nda askerliğini yapan Kadir Gürsel, 23 Mayıs günü nöbet tuttuğu sırada intihar etti. Elindeki G3 tüfeğini çenesine dayayarak intihar ettiği iddia edilen Gürsel, silah sesini duyan diğer askerler tarafından nöbet kulübesinde bulundu. Hastaneye kaldırılan Kadir Gürsel'in hayati tehlikesinin devam ettiği açıklandı.

Polisin Tatbikatı Öğrencileri Gaza Boğdu

Sakarya'nın Arifiye ilçesinde bulunan Milli Egemenlik İlk ve Ortaokulu yakınlarında polis tatbikatında kullanılan biber gazı, rüzgârın etkisiyle okul bahçesine kadar ulaştı, okul bahçesinde

oynayan yaklaşık 20 çocuk biber gazı terörüne maruz kaldı. Çocuklara 112 Acil servis ambulans ekibi okul bahçesinde müdahale ederken, solunum sıkıntısı çeken 2 öğrenci hastaneye kaldırıldı.

Savaş Psikolojisini, "Sanal Psikologlar" İyileştirecek

Amerika Birleşik Devletleri'nde bulunan Güney California Üniversitesi'nin Yaratıcı Teknolojiler Enstitüsü, son zamanlarda yarattığı sanal insanlarla, bu sanal insanlarla başlattığı çalışmalarla teknoloji dünyasının gündeminde. Enstitü yarattığı "sanal psikolog"larla bir yandan savaşın yarattığı travmayı atlatamayan askerlere "yardım etmeyi" amaçlarken bir yandan da Amerikan ordusunun çalışmalarını besliyor.

Bilgisayar ekranında, rahatça bir koltuğa oturmuş, sakin bir ses tonuyla konuşan bir kadın görüyorsunuz. Kadın sizi selamlıyor ve ekranın karşısındaki koltuğa yerleşmenizi bekliyor. Kendini tanıtıyor, o sizin "sanal terapist"iniz. Onu garipsediğinizi fark edince nereli olduğunuzu, ne iş yaptığınızı soruyor. Sakinleştirici ses tonuyla "en son ne zaman biriyle kavga ettiğinizi", "öfkenizi kontrol altında tutup tutamadığınızı" soruyor ve "sanal terapi seansı"nız başlıyor...

ABD'de 1999 yılında Amerikan ordusuyla imzalanan bir anlaşma sonrasında kurulan Yaratıcı Teknolojiler Enstitüsü (ICT), ordu için yaptığı stratejik çalışmalarla biliniyor. ABD Savunma Bakanlığı ve Genelkurmay Başkanlığı Pentagon ile işbirliği yapan teknoloji enstitüsü kurulduğu günden bu yana geliştirdiği ve uyguladığı "sanal gerçeklik" tedavisiyle, özellikle savaş sonrası travması yaşayan askerlerin tedavisi mümkün olmayan "yaralarını" sarmaya çalışıyor. ICT son zamanlardaysa dünyaca ünlü psikologlar rehberliğinde hazırladığı "sanal psikologlar" tedavisiyle gündemde.

Enstitü bugüne kadar, gerçekçi simülasyon teknolojileriyle, gerçek insanlar gibi düşünen birçok "sanal insan" yarattı ve bilgisayar ortamında bu sanal insanları kullanarak Amerikan ordusunda görevli askerleri baskı altında sorgulamaya, bilgi toplamaya, stres altında karar vermeye karşı birçok denemeden geçirdi. Denemeden başarılı geçemeyen

askerlerin, askeri eğitimlerinde farklı stratejiler geliştirilmesini önerdi, askeri eğitimde "daha verimli askerler" yaratmak için değişiklikler yapılması kanısına vardı.

Amerika'da 60'a yakın hastane ve askeri üste uygulanan sanal terapi tedavisi, Afganistan ve Irak savaşlarından dönen yüzbinlerce askerin yaşadığı travma sonrası stres bozukluğunu hafifletmeyi amaçlıyor. "Kanıt dayalı tedavi" yöntemiyle askerler yaşadıklarını tekrar tekrar anlatıyor ve karşı karşıya kaldıkları travma ile tekrar yüzleştiler.

Enstitü bu tedaviyle savaş psikolojisiyle yaşamak zorunda bırakılan askerlerin iyileştirilebileceğini iddia ederken, tedaviyi gören askerlerin anlattıkları ise savaşların insanlar üzerinde bıraktığı etkilerin geri döndürülmesinin imkansız olduğunu açıkça gösteriyor. Irak Savaşı'ndan dönen bir asker "Geceleri kabuslar görerek uyanıyor ve uyuyamıyordum. *Kabuslar ve uyanmalar tedaviden sonra da hala devam ediyor. Ama artık gördüğüm kabuslardan sonra uyuyabiliyorum. Yaşadıklarımaya alıştım*" diyor. Bombaların, ölümlerin, katliamların, savaşların insan bedeninde, zihninde bıraktığı derin yaraları "hafifleten" ve yaşayanları bu yaralara "alıştıran" enstitünün asıl amacının ise anlatılanlardan öte, yaptığı çalışmalarla katliamcı orduları beslemek ve nice savaş mağduru "savaşların normalliği"ne alıştırmak olduğu açık.

Masadaki Boş Tabak

Sezgin Bulut

En son neyinizi kaybettiniz? Anahtarınızı? Nasıl da aramışsınızdır. Ya içerde kalmışsınızdır ya da dışarda çünkü. Ama çok da dert etmemişsinizdir. Nasılsa bir çilingir açacaktır kapınızı, anahtarcı size dilediğiniz kadar çoğaltacaktır anahtarınızdan.

Cüzdancınızı? Evet, tahmin ederiz, bu da çok can sıkıcıdır. İçinde bir sürü kimlik vardır. Şimdi hepsini yeniden çıkarmanız gerekecektir. Banka kartı varsa da hemen iptal etmelisinizdir, yoksa birisi sizin yerinize hesabınızı boşaltabilir. Belki bir miktar nakit de gider cüzdancınızla birlikte. Ama kimlik kartlarınız da, bankaların verdiği kartlarda yeniden çıkarılır.

Belki de işinizi kaybettiniz ya da bir zamanda. Biraz alacağınız kalmıştır üstelik içerde. Ama zaten çok da sevmiyordunuz o yerde çalışmayı. En iyisi biraz dinlenmek. Sonra yine uygun bir iş bakarsınız kendinize. İşinizi kaybetmeniz de çok da üzmez aslında sizi. Hatta sevindirir.

Bir kitabınızı da kaybetmiş olabilirsiniz pekâlâ. Daha henüz okumamıştınız oysa. Yeni almıştınız ya da bir arkadaşınız vermişti size. Geri vermeseniz olmayacak. Neyse ki yakındaki bir kitapçıdan alabilirsiniz o kitabı. Belki baskısı kalmadıysa sahafların birinde mutlaka karşınıza çıkacaktır kaybettiğinizi düşündüğünüz o kitap.

Anlaşıldı, bir akrabanızı kaybettiniz. Size çok emeği geçmişti ama çok da yaşlıydı zaten. Üstelik bir de hastalığı vardı ki, "allah kurtardı" diyebilirsiniz onun ölümüne. Toprağı bol olsun, arada gider mezarını ziyaret ederek anarsınız. Ne de olsa ölümlü dünya.

Aklınızı kaybetmek! İşte bu en son akla gelecek bir şey olurdu herhalde sizin için. Önce sabrınızı kaybetmeniz gerekirdi. Sonra umutlarınızı kaybetmeniz. Neyse ki tıp her gün ilerliyor, antidepressanlar ile mutluluk veren ilaçlar ile daha sabırlı

daha da mutlu görünebilirsiniz. Hatta unutkanlığın bile bir çaresi var artık. Aklımızı kaybetmek de üzülecek şey değil artık günümüzde.

Sanırım artık neyimi kaybettiğimi söyleme sırası bana geldi. Ben çocuğumu kaybettim. Kaybettim dediğim, unutmadım da düşürmedim de. Aklımdan da çıkmadı. Tam tersine yani nerede olduğunu bilmiyorum. Bilmiyorum da değil biliyorum ama söyleyemiyorum. Ya da söylüyorum da sesimi işiten yok.

Biliyorum, karışık oldu biraz. Yani dostlar, demem o ki, ben çocuğumu kaybettim, ama onu kaybeden ben değilim.

Onu, onu kaybetmek isteyenler kaybetti. Onun düşüncelerini, ideallerini, duygularını, özlemlerini kaybetmek isteyenler kaybetti.

Aldılar ve bir daha getirmedi. Çocuğumu yalnızca onlar da kaybetmedi. Çocuğumu bu duruma ses çıkarmayanlar da, bu durumdan çıkarı olanlar da, bu durumu kabullenenler de kaybettikleri aslında.

Ben kaybettim, onlar da kaybettim. Biz kaybettikçe herkes kaybetti.

Herkes kaybettikçe daha da kaybolduk.

O masadaki tabak mı? Çocuğumun.

Mutlaka dönecek, biliyorum. Gittiğinden beri nasıl onun tabağını da yemeğini de ayırıyorsam, bugün de, aradan onca yıl geçmesine rağmen bugün de hala ayırıyorum.

Onu kaybetmiş olabilirler. Ama onun yok olmasına izin verecek değilim.

Onun mezarı yok diye yaşamadı da demek değil.

O, ben yaşadıkça yaşayacak.

O yaşadıkça da ben.

("Uluslararası Gözaltında Kayıplar Haftası", dünyanın farklı ülkelerinde kayıplar gerçeğine dikkat çekmek için düzenlenen bir hafta. Bu yıl 17-31 Mayıs tarihleri arasında Uluslararası Gözaltında Kayıplar Haftası dahilinde Türkiye'de de birçok eylem düzenlendi. Gözaltında kaybetme suçunu sistematik bir şekilde işleyen TC Devleti'nin gözaltında kaybettiklerine, katlettiklerine karşı hesap soran Cumartesi Anneleri kaybettiklerinin hesabını hafta boyunca sokaklarda, meydanlarda, Adli Tıp Kurumu'nun önünde sormaya devam etti.)

21. yy'da Teslimiyet Teorileri ve Pratikleri:

Akil İnsanlar Heyeti

Kürt Özgürlük Hareketi ve devlet arasında devam eden "süreç" haberleri, son uluslararası siyasal gelişmelerle biraz gölgelenmiş gibi görünse de, devletin "yeni dönemde" iç politikaya ilişkin nasıl bir strateji izleyeceği, aslında dış politikayı da bir o kadar etkiliyor. Kürt Özgürlük Hareketi'nin özellikle Suriye'nin kuzeyinde yer alan Kürt yerleşimlerindeki siyasi güç ile organik bağı biliniyor.

Gerillanın gruplar halinde geri çekilmesi, TSK'nın kontrol noktalarını arttırması, Kürt halkının barış nöbetleri... "Yeni dönem" in yansımaları bu başlıklar altında toplanıyor. Devletin "yeni dönem" hamlelerinden biri var ki, öncesi ve sonrasıyla bol tartışmalara, yorumlara mahal veriyor. Bu durumdan devlet ne kadar rahatsız bilinmez ancak dillendirilen "yeni dönem" i toplumun benimsemesi için yaşanması gereken bir süreç olduğu. Söz konusu hamle Akil İnsanlar Heyeti hamlesi.

"Akil İnsanlar" aslında en başından beri "barış süreci"ne yönelik bir öneri olarak konuşulmaktaydı. Abdullah Öcalan'ın yaptığı öneri, hükümet tarafından içeriği değiştirilmiş biçimde uygulanmaya kondu ve Öcalan'ın "Akil İnsan" önerileri dikkate alınmadı.

Akil İnsanlar Heyeti açıklandığında, bek-

lenmeyen isimler herkesi şaşırtmıştı. Peşi sıra eleştiriler geldi. İsimlerin bir kısmı popüler sanatçılardan, yazarlardan, akademisyenlerden diğer kısmı milletvekilleri, özel sektörde hatırı sayılır kişiler ve STK yöneticilerinden oluşuyordu. Vekiller, işadamları, STK'cılar, sanatçılarla "akiller" yelpazesi olabildiğince geniş tutulmaya çalışılmıştı! Vekil olmayan, şirketlerde, STK'larda yöneticilik yapmayan herkese "yeni dönem" devlet değerlerini bu insanlar anlatacak, ikna edecekti.

Peki Akil İnsan Heyeti bunu nasıl yapacaktı? Yedi bölgeye dokuz farklı akille gidip çeşitli zeminlerde devletin "yeni" tutumundan bahsedecek, devletin "eski" önyargılarından vatandaşlar arındırılacaktı. Bu ziyaretler birçok yerde gerçekleşti, gerçekleşmekte. Heyet kimi yerde büyük protestolarla karşılaştı, kimi yerde konuşturulmadılar. Ancak kimi yerlerde de "barış", heyet varmadan çoktan ulaşmıştı.

Diğer yandan televizyon kanallarında siyaset programları, Akil İnsanlar Heyeti'ndekilerle doldu taşıdı. Akiller çıktıkları programlarda gelen olarak "Çatışmaların sona ermesi gerektiğini, çünkü bunun iki tarafa da fayda sağlamayacağını, artık insanların ölmemesi gerektiği" vurgusu yaptı. Tabi bu vurgu o konuşmayı yapan akilden akile de-

ğişiklik gösterdi. Vurgu kimi yerlerde devletin milliyetçi üslubundan nasibini almış bir şekilde yapıldı. Tek bayrak, tek millet vurgusuna çok da uzak olmayan muhafazakâr gazete yazarı akiller bunu pek de güzel başardılar.

Bu istisna olmayan milliyetçi söyleme bürünmüş barış yanlılarının tutumlarını bir kenara bırakırsak, "barış" ve "kardeşlik" adına samimiyet gösterenlerin yaptıkları son derece önemliydi. Kimi yerde faşist provokasyonlara rağmen Heyet ziyaretleri gerçekleşti (kimi zaman ertelendiği de oldu). "Çatışmasızlık" durumunun Kürt halkının talebi olması, bu durumu farklı zeminlerde konuşmanın önemli olduğunu gösteriyor. Bu noktada Kürt halkı "barış mitingleri"yle samimiyetini net bir şekilde gösteriyor.

Devletin "Akil İnsanlar Heyeti"nin samimiyetinin niteliğini anlamak adına heyeti oluşturan öznelere önem kazanıyor. Heyet için seçilen kişiler, sadece toplumu oluşturan herhangi isimler değil; sahip oldukları kimlikler, onları farklı kılan nitelikler devletin "çatışmasızlık"ı hangi ağızdan konuştuğunu anlamak açısından önem taşıyor. Akiller'in kim olduğu "yeni dönem" i devletin nasıl anlamlandırmak istediğini görmek açısından önemli.

M. Rifat Hisarcıkloğlu

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı Hisarcıkloğlu, akıl insanların Akdeniz Heyeti başkanı. Yerel ve uluslararası birçok kurumun başkanı olma pozisyonu, onu neden heyet başkanı olduğunu açıklıyor. DEİK (Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu), TEPAV (Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı), DTİK (Dünya Türk İş Konseyi) gibi yerel kurumlardaki başkanlıkları, Eurochambres (Avrupa Odalar Birliği), ICC (Milletlerarası Ticaret Odası), ICC G-20 Danışma Grubu, WCF (Dünya Odalar Federasyonu), PNB (Yeni bir Başlangıç için Ortaklar), CACCI (Asya Pasifik Ticaret ve Sanayi Odaları Konfederasyonu) gibi uluslararası kuruluşlardaki yönetici pozisyonları Hisarcıkloğlu'nun heyette ne denli önemli biri olduğunu anlamamız açısından önem taşıyor! Yıllık 80 milyon USD cirosuyla Eskişehir Şirketler Grubu'nun da sahibi olan Hisarcıkloğlu, Türkiye'nin önemli zenginleri arasında yer alıyor.

Dünya Ticaret Örgütü (WTO), Dünya Bankası (WB), Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD), Asya Kalkınma Bankası, İslam Kalkınma Bankası (IDB), Gelişen 8 (D-8) gibi tüm dünyada ekonomik sömürünün zenginlerin işine geldiği gibi işle-

mesini sağlayan küresel ekonomi tekelleriyle işbirliği kurma görevini T.C. adına başarıyla gerçekleştiren Hisarcıkloğlu, bu küresel sömürünün yerelde de başarıyla uygulanması için büyük kapitalist projelerin yerel lideri konumunda. T.C.'nin Hisarcıkloğlu'nun bu "başarılı işbirliği" kurma deneyimlerinden nasıl yararlanacağı büyük bir soru işareti. "Yeni dönem" öncesi programında, özellikle Yerel Kalkınma Ajansları ve onların küresel ekonomik örgütlerle işbirliğini esas alan yerel yönetimler politikasıyla devlet, Hisarcıkloğlu'nu aktif bir şekilde kullanmayı planlıyor olsa gerek.

Hisarcıkloğlu'nun "barış" için mi, yoksa ekonomik çıkarlar için mi samimi olduğunu anlamak çok da zor değil.

Nafiz Can Parker

Doğu Anadolu heyeti başkanlığını üstlenmiş Can Parker, medyada çok fazla ismi zikredilmeyen akillerden. Can Parker'in heyete seçilmesinde Türk Henkel, Sabancı Üniversitesi ve Sabancı Holding'deki yöneticilik deneyimlerinin etkisi olsa da, Meydan Gazetesi'nin altıncı sayısında 21.yy'da Teslimiyet Teorileri ve Pratikleri bölümünde "Kapitalizmin Düşünce Depoları; TESEV" başlığında eleştirdiğimiz TESEV'de 1997 yılında başkanlık

gütü (OECD), Asya Kalkınma Bankası, İslam Kalkınma Bankası (IDB), Gelişen 8 (D-8) gibi tüm dünyada ekonomik sömürünün zenginlerin işine geldiği gibi işle-

bağımsız olmayan, bu yapıların küresel stratejilerini yerelde uygulamaya çalışan TESEV'in ideolojisiz görünüm altında, küresel iktidarların niyetlerini nasıl sakladığını bahsi geçen yazıda ayrıntılarıyla ele almıştık. Parker'in 2002'deki Açık Toplum Enstitüsü başkanlığı bu durumu hayli pekiştirir nitelikte. Parker'in hangi liberal değerlerle heyette olduğunu anlamak için çok düşünmeye gerek yok. "Özgürlük" ve "barış" altındaki, Serbest Piyasa Özgürlüğü ve Küresel Kapitalist Barış değerleriyle...

Deniz Ülke Arıboğan

Başarılarla dolu bir akademik kariyer, Deniz Ülke Arıboğan'ı heyete girmesine yetebilir mi? Bu akademik kariyerin nasıl olduğuyla bağlantılı. 1998 yılında İskoçya'da St. Andrews Üniversitesi'nde uzmanlaştığı bölüm, devletin akillerin arasında Arıboğan'ı yerleştirmekle ne yapmak istediğinin görünmesi açısından önemli. Arıboğan, burada Uluslararası Güvenlik Okulu'nu bitirip, terör ve güvenlik konula-

rında uzman olmakla kalmamış, IRA'ya silah bıraktırması övgüyle dile getirilen Liberal Enternasyonal eski başkanı ve Lordlar kamarası üyesi Lord Alderdic'la beraber çalışmalar yapmıştı. Bu ortak çalışma "başka bir başlık altında" sürmekte. Çalışma grubu "sorunlu alanlarda terörizm ve iç çatışmaların yarattığı olumsuz psikolojik etkiler"le ilgili çalışmalar yürütürken, Arıboğan'ın bu çalışma grubunda öğrendiklerini nerede ve nasıl uygulayacağını, Arıboğan'ın Akil Çalışmalarından takip etmek gerekiyor. "Sorunlu alan", "terörizm" diye

"yeni dönem"e yaklaşılması devletin samimiyetinin görünmesi açısından önemli. "Eski dönem" yaklaşımını Arıboğan'ın babası MİT ajanı Mahir Kaynak'ın yaptıklarıyla bir kenara koyan T.C., "yeni dönem" derin stratejilerini Mahir Kaynak'ın kızı üzerinden sürdürüleceğe benziyor.

Arzuhan Doğan Yalçındağ

2007-2010 yılları arasında TÜSİAD başkanlığı yapmış Arzuhan Doğan Yalçındağ, birçok şirketin yöneticiliğini yapmış, birçok bankanın kuruluşunda yer almış, şu an Doğan TV Holding A.Ş. yönetim kurulu başkanlığını yürütmektedir. Arzuhan Doğan Yalçın-

dağ sadece Türkiye'nin en zengin ailelerinden birinin kızı olmasıyla Türkiye kapitalizminin öncülerinden biri değil. Dünya Ekonomik Forumu tarafından Genç Global Lider olarak seçilmesiyle, AB Kadın İnisiyatifi kurucu başkanlarından biri olmasıyla küresel kapitalizmin küreselleşmesinin en önemli mimarlarından. Özellikle Ortadoğu, Kuzey Afrika ve Güney Asya bölgeleri dahilinde sömürünün yerelden uygulayıcıları arasında.

Arzuhan Doğan Yalçındağ'ın "yeni dönem"e destek vermesinde, heyet içerisinde yer alması "barış gönüllüsü" yanından çok, TÜSİAD'ın bölgedeki ekonomik, siyasi ve sosyal çıkarları var.

Levent Korkut

Heyet içerisinde bulunan o kadar fazla vakıf ve STK'cı varken, bu vakıf ve STK'ların küresel ekonomik odaklarla işbirliği kurmasına sağlayan, Türkiye'de sivil toplumu geliştirerek Türkiye'nin sözde daha demokratik bir yer olmasını sağlayacak, AB fonlu Sivil Toplum Geliştirme Merkezi

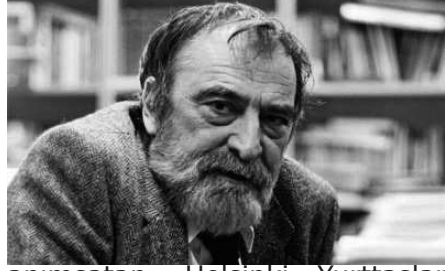

başkanı Levent Korkut'un da heyet içerisinde olduğunu bilmek çok şaşırtıcı olmasa gerek.

STGM, AB Komisyonu tarafından yılda 1 milyon 800 bin Euro'luk bir bütçeyle desteklenen, Türkiye'de sivil toplumun gelişmesini hedefleyen, STK'lara doğrudan maddi destek sağlayan bir yapı. Kapitalistlerin, toplumsal muhalefeti STK'larla ikame etme politikasının Türkiye yürütücüsü STGM başkanı, insan hakları hukukunda yetkinliği ile heyet içerisindeki konumunu belirginleştirmeye çalışsa da, küresel fonlu STK destekleyicisi bir kurumun başkanı olması gerçeğini gizlemiyor.

Murat Belge

Heyet içerisindeki popüler akıllardan biri de Murat Belge. Son 1 Mayıs'ta Taksim'de polis saldırılarına maruz kalan devrimcileri darbecilikle suçlayan, liberal "taraf" yazılarıyla eski solcu kimliğinden utandığını sürekli

anımsatan, Helsinki Yurttaşlar Derneği aktivisti Murat Belge, sadece devletin değil, TÜSİAD'ın da en sevdiği "sol"cular arasındadır. Devletin de, kapitalistlerin de sempatisini son yıllarda iyice pekiştiren Murat Belge heyetin nasıl bir proje olduğunu bilen ve bu bilinçle hareket eden bir "akıl insanı".

Doğu Ergil

Heyetin akademisyen kadrolarından Doğu Ergil, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı Uzmanlar Kurulu Üyeliği'nin yanında, NED'le (National Endowment for Democracy) yakın ilişkisi olan TOSAV'ın (Toplumsal Sorunları Araştırma Vakfı) başkanlığını yapıyor. TOSAV'ın yabancı uzmanları, vakfın amacını belirginleştirmek açısından önem taşıyor; ABD'nin Uluslararası Stratejik Çalışmalar Merkezi yöneticilerinden olan J. V. Montville, Ortadoğu ve Kuzey Afrika'da 23 yıl diplomatlık yapmış; ABD Dışişleri Bakanlığı'nda "Yakın Doğu Şefliği" ve "Küresel Sorunlar Direktörlüğü" yapmıştı. NED fonuyla ABD'de eğitim görmüş Doğu Ergil'in heyetteki tutumu ve NED'in Uluslararası Stratejisi çok da farklılık arz etmeyeceği benziyor.

TOBB'da danışmanlık da yapan Ergil, TOBB'un ekonomik stratejileriyle orantılı raporlar hazırlayıp "Kürt kimliğine duyarlılığı" ile gündeme gelmişti. Bir zamanlar sol bir gazetede de yazıları bulunan Ergil, en son Barış Adaları Enstitüsü'nün, New York'ta düzenlediği Fetullah Gülen ve Gülen Hareketi isimli söyleşide konuşmacıydı.

Şükrü Karatepe

Heyet'te TÜSİAD gibi serma-

ye gruplarından isimler bulunurken, başka sermaye gruplarından isimler görmemek şaşırtıcı olurdu. Şükrü Karatepe'yi Refah Partisi'nden Büyükşehir Belediye Başkanlığı yapmış bir isim olarak tanısak da, Karatepe'nin heyette bulunmasında MÜSİAD'la ilişkileri daha önemli bir paya sahip. MÜSİAD'ın siyasi danışmanlığını uzun süredir yapan Karatepe, MÜSİAD Yüksek İstişare Kurulu

Üyeliği'ne kadar gelebilmişti. "Yeni dönem" in ekonomiye getirisini-götürüsünü TÜSİAD ve MÜSİAD'lılar anlatacak anlaşılır.

Oral Çalışlar

Çalışlar'ı heyete girmesini sağlayan ne Deniz Gezmiş'le beraber gerçekleştirdikleri İstanbul Üniversitesi işgali ne Fikir Kulübü başkanlığı ne de Türkiye İşçi Köylü Partisi başkanlık kurulu üyeliğiydi. Onu heyete sokan, geçmişte savunduğu değerleri elinin tersiyle iten liberal gazete

genel yayın yönetmenliği ve yazarlığıydı. Unutmadan hatırlatmak lazım; Çalışlar da heyetin TESEV kadrosundan.

Etyen Mahçupyan

Heyette bu kadar fazla TESEV'li bulunurken, TESEV Demokratikleşme Programı'nın 2012'den beri başkanı konumunda bulunan Etyen Mahçupyan'ın Akil Heyet'te olması çok şaşırtıcı değil. "Demokrat Zihniyet" ini heyette gerçekleştirme fırsatı yakalayabilecek Mahçupyan, post-liberal değerlerini artık sadece

Agos'ta, Radikal'de, Zaman'da yazmayacak. "Devletin barışı" adı altında insanlara anlatma fırsatı bulacak.

Mustafa Kumlu

Direnışteki işçilere işlerinin kıymetini bilmelerini öğütleyen

Türk-İş Başkanı Kumlu, heyetle beraber "yaşadığınız ülkenin kıymetini bilin" demeye hazırlanıyor. İşçinin, emekçinin hakkının yenmesine ses çıkarmayan Kumlu'nun, "yeni dönemi" insanlara nasıl anlatacağı merak konusu.

Baskın Oran

Baskın Oran, "yeni dönem" e ilişkin neler düşündüğünü zaten en başından dillendirmişti; "Yiğidin hakkını yiğide vermeli. Sayın başbakan gibi cesur bir politikacı olmasaydı, biz hala birbirimizi yemeye devam edecektik. Heyet'in en çok koşuşturan isimlerinden biri olan Oran, bu görevini Avrupa Konseyi Ulusal İrtibat görevlisi olarak da yapıyor. TESEV'in Demokratikleşme Programı destekçilerinden olan Oran,

sıkça tartışılan "akiller maaş alıyor mu?" sorusuna olumsuz yanıt verenlerden. Zaten Adalet Bakanı Sadullah Ergin de, Baskın Oran'ı onaylıyor; "Bunlar gönüllü hizmetlerdir. Ülkelerinin geleceklerini düşünen vatansever kişilerdir. Yaptıkları çalışmalar da kamu güvenliği müsteşarlığı tarafından organize edilmektedir."

Yıldıray Oğur

Aslında Genç Siviller'den uzun bir süredir ses seda çıkmıyordu. Sansasyonel, "yaratıcı" eylemlerinden uzak kalmıştık! Siyasi iktidarı uzun süre elinde tutan

bürokratik elitin artık gücünü yitirdiğini fark edince, yeni oluşan siyasal iktidarı selamlamaktan başka bir şey yapamazlardı zaten. Gerçi Genç Siviller başkanı Oğur, Taraf gazetesinde "özgürlük savunuculuğu" nun dibine vuruyordu ama! Oğur'un "akıllığı" ile yeniden hareketlenen Genç Siviller, Suriye ile ilgili çalışmalarına başladılar bile. Tunus'un ABD onaylı, ılımlı İslam hareketi Nahda ile ortaklaşa etkinlikler düzenleyecek olan Genç Siviller, "yeni dönem" de heyet içerisindeki temsilcilerini Yıldıray Oğur ve Hilal Kaplan ile gerçekleştirecek.

Akil İnsanlar Heyeti'ndeki diğerleriyle birlikte, tüm "akiller" in yeni dönemde devlet hamlesinde birer oyuncu oldukları kesindir. Heyet içindeki bireylerin kişisel düşüncelerinden çok temsil ettikleri toplumsal yapılar önemlidir. Bu yapıların hepsi, yeni dönemin uzun süreli devlet hedefleri çerçevesinde

heyete dâhil edilmiştir. "Çatışmasızlık" vurgusunu Kürt halkının yoğunlaştırdığı siyasi ortamda, tam aksini savunmak yaşanan gerçekten bağımsız olacaktır. Ancak, ısrarlı bir şekilde imha ve inkâr politikalarını Kürt halkı üzerinden eksik etmeyen bir devletin ani dönüşümünü beklemek de gerçeklikten

bu tarz bir uzaklaşma barındırır. Ayrıca bu ani dönüşümde, devletin sürece dâhil etmeye çalıştığı iktidar odaklarının çıkarları da gözden kaçmamalıdır. Yeni dönemi kapitalist hedefleri doğrultusunda iştahla bekleyenler, devletin imha ve inkâr politikalarının yeni uygulayıcıları olacaktır.

19 Yıllık Borç Bitti mi?

Merve Arkun

mervearkun@meydangazetesi.org

Türkiye, Uluslararası Para Fonu IMF'ye olan borcunun son taksitini 14 Mayıs günü ödedi. IMF'ye olan 19 yıllık borç, 421 milyon dolarlık taksitin ödenmesiyle ilk kez sıfırlandı. Merkez Bankası'nın Ankara'daki tarihi taş binasında düzenlenen borç ödeme töreninde Başbakan Yardımcısı Ali Babacan'ın "Ülkemiz için hayırlı olsun" diyerek ödeme tuşuna basması televizyonlarda naklen yayınlanırken, ekonomide yeni bir dönem hasıl oldu. Borcun ödenmesinin üstüne bir de "Toplamda 5 milyar dolarlık bir taahhütte bulunduk" diyerek artık Türkiye'nin IMF'ye borç vereceğini söyleyen Babacan'ın vatileriyle rahatlayan yürekler ve gülümseyen suretlerle başlayan yeni ekonomik dönemin garantisi verildi.

Adı yıllardır yoksulluk, işsizlik, ekonomik krizlerle birlikte anılan IMF'ye borç bitmiş olsa da, ödenen son taksitle yıllardır bu coğrafyanın kaderini belirleyen ekonomik kararların uygulayıcısının ne politikaları ne de etkileri sonlandı. Yarım asırdan fazla süren IMF macerasının sonlandığı konuşuladursun, bu maceradan geriye kalan iflaslar, intiharlar, yoksulluk ve sefalet oldu.

IMF: Krizlerin, Soykırımların ve Yoksullaştırmanın Tarihi

"Parasal konularda küresel işbirliğini arttırmak, mali istikrarı sağlamak, uluslararası ticareti kolaylaştırmak, yüksek istihdamı ve sürdürülebilir ekonomik büyümeyi desteklemek ve tüm dünyada yoksulluğu azaltmak" amacıyla yola çıkan IMF(International Monetary Fund), Temmuz 1944'te Amerika

Bretton Woods:

1944 yılında ABD'de bulunan Bretton Woods kasabasında imzalanan Bretton Woods Anlaşması ile aynı ismi taşıyan bir ekonomik sistem oluşmuştur. Bretton Woods Sistemi'nin temelini Amerikan Doları teşkil eder. Sistem, tüm para birimlerinin değerini dolara endeksler. II. Dünya Savaşı sonrasında dünya çapındaki ekonomik büyüme her şeyden önce Amerikan sermaye ihracatını yaratmış, doların değeri de bu yüzden yükselmiştir. Vietnam Savaşı'nın başlamasıyla Amerika'nın para arzı ansızın artınca, bunun sonucunda da doların değeri düşmüştür. Amerika'da altın standardı oluşturulamamış, böylece de Bretton Woods sistemi çökmüştür.

Birleşik Devletleri'nde Bretton Woods'ta düzenlenen bir Birleşmiş Milletler toplantısında kuruldu.

Birinci ve İkinci Dünya Savaşlarından sonra oluşan ekonomik tablo birçok kriz ve ekonomik çıkmazların habercisiydi. Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra 1930'larda milyonlarca insan açlık ve sefaletle boğuşurken, Büyük Bunalım'ın etkisiyle devalüasyonlar artmıştı. Avrupa devletlerinin aksine İkinci Dünya Savaşı'nı fırsat bilip altın stoklarını arttıran Amerika Birleşik Devletleri ise kendini kapitalist ekonominin kurtarıcısı ilan etmişti. İşte böyle bir ekonomik dönemde ABD'de kurulan IMF kısa vadeli krediler vererek uluslararası ticareti arttırmayı, sürdürülebilir ekonomiyi büyütme amaç edinerek yola çıktı. Ancak bu birliktelik "yardım ettiği" her ülkenin ekonomisini kendine bağımlı kılarak el attığı her coğrafyada sömürünün adı oldu, zengini daha da zenginleştirirken yoksulu daha da yoksullaştırdı.

Büyük Bunalım:

Dünya Ekonomik Bunalımı olarak bilinen, 1929'da başlayan ve 30'lu yıllar boyunca devam eden ekonomik krizdir. Amerikan Borsası'nın çökmesiyle patlak veren kriz, yeryüzündeki toplam üretimi %42 oranında, dünya ticaretini de %65 oranında azaltmış, 50 milyon insanın evsiz ve aç kalmasına sebep olmuş, dünya tarihindeki en büyük ekonomik krizdir.

Adı son birkaç yılda dönem başkanlarının taciziyle, yolsuzluğuyla birlikte anılan IMF'nin kirli iç yüzü yalnızca bunlardan ibaret değil tabii ki. Kurulduğu günden bu yana yıkımın adı olan IMF, bugüne kadar birçok coğrafyada askeri diktatörlüklere işbirliği yaptı, Ruanda'da Habyarimana Rejimi'yle 800.000 insanın katledildiği bir soykırımın sorumlusu oldu; Somali'de "IMF Uyum Programı"yla birlikte devalüasyon yaşanırken, para %85 değer kaybetti. Ve Somali'de gıda krizi patlak verirken, yıllarca sürececek bir açlığın, milyonlarca insanın ölümünün başlangıcı IMF'nin politikalarıyla oldu. 2000'li yılların başında para birimi Peso'yu ABD dolarına sabitleyen Arjantin'de, IMF politikalarından nasibine düşeni fazlaca aldı. IMF'nin gelişimi ile birlikte Arjantin'de vergiler arttırıldı, özelleşmede rekor kırıldı. "Acil ekonomi planları"na rağmen Arjantin'i kurtaramayan

IMF, patlak veren krizin ve iflas eden bir ekonominin ardından "krizin başka ülkeleri yayılması riskinin olmadığı"ni ısrarla söyleyerek, dünya ekonomisine rahat bir nefes almasını salık verdi. Ancak krizin ardından hükümetin kaçtığı Arjantin'de "IMF ile yoksulluğun kaderine terk edilen" milyonlarca insanın sokaklara döküldüğü, marketleri yağmaladığı görüntüler dünya kamuoyunun hafızalarından yıllarca silinmeyecek bir tablo oluşturdu.

Devalüasyon:

Bir devletin resmi para biriminin diğer ülke dövizlerine eşitlenmesiyle değer kaybetmesidir. Bu yolla ithal malları pahalılaştırırken yerli malların fiyatı da aşağı çekilmiş olur.

Ödenen Son Taksitle Bittiği Söylenen IMF Macerasının Ardında Yatanlar:

Türkiye'nin yarım asırdan fazla süredir devam ettirdiği IMF macerasının-en azından borçlanma kısmının- bugünlerde sonlandığı konuşuluyor. Türkiye, 1947'de üye olduğu, 1961'de ilk kaynak sağladığı IMF'ye borçlu kalma durumunu, "mali ve siyasi istikrarı ile bütçe disiplininin kendine sağladığı güç sayesinde tek tarafı olarak sonlandırmış" olsa da bu serüven boyunca IMF'nin milyonlarca insan üzerinde bıraktığı etki halen sonlanmadı.

IMF ile ilk kez İsmet İnönü zamanında tanışan Türkiye, dış borcunu ödeyemiyor olsa da "her mahallede bir milyoner" yaratma hevesiyle hareket eden Adnan Menderes döneminde, 1958 yılında, IMF ile ilk stand-by anlaşmasını yaptı. Hükümet yaptığı ekonomik hamlelerle yoksul halkı umutlandırmaya başlamışken, "dış ülkelerle yapılan ticarete" hevesle ithalat arttı, yaşam koşulları pahalılaşmaya başladı,

Stand-by:

Stand-by Düzenlemesi, IMF'nin en sık kullanılan finansman mekanizmalarından biridir. IMF kaynaklarının kullanımını belirli şartlara bağlamaktadır. Kredi kullanan ülke, IMF İcra Direktörleri Kurulu'na sunduğu Niyet Mektubu'nda ödemeler dengesi problemlerini makul bir süre içerisinde düzeltmeyi amaçlayan politikaları uygulayacağını taahhüt eder. Böylelikle, IMF kaynaklarını kullanan ülkelerin, ekonomilerindeki yapısal sorunları çözerek borçlarını ödeme kapasitelerini arttırmalarının temin edilmesi amaçlanır.

ekonomik adaletsizlik gittikçe belirginleşti. İnsanlar açlık, yoksulluk korkusuyla büyük şehirlere göç etmeye başlayınca, şehirlerde ilk gecekondu mahalleleri kuruldu. 1960'lı yıllardan itibaren toplumun tüm kesimlerinin gelirini(ya da tüketimini) arttırmayı hedefleyen ekonomik politikalar doğrultusunda hareket eden hükümet, 1970'li yıllarda IMF'siz yıllar yaşadı.

80'lerin başında Süleyman Demirel zamanında IMF ile uzun süreli anlaşmaya ilk kez imza atan Türkiye, 12 Eylül 1980 Darbesi'nin ardından aldığı 24 Ocak Kararları'yla yeniden IMF ile masaya oturdu. "Yaşanan istikrarsızlık, üretimin azalması ve karaborsacılığın oluşması gibi nedenlerin ortadan kaldırılması için kamu harcamalarının sınırlandırılması, ücretlerin düşürülmesi, serbest döviz kuru gibi ekonomik önlemler alınması" amaçlandı ve Turgut Özal başkanlık müsteşarı iken ekonomisini bir türlü düzeltemeyen, artan yoksulluğun önünü alamayan Türkiye, kurtuluşu yine IMF'nin "sıcak" kollarında aradı.

24 Ocak Kararları:

Turgut Özal'ın mimarlığını yaptığı, Süleyman Demirel'im imzasını attığı 24 Ocak 1980 tarihli kararlar, karma ekonomiden serbest piyasa ekonomisine geçildiğinin ilanidir. IMF programına yönelik olarak alınan bu kararlar, kredi maliyetlerinin yükselmesi, yatırımlarda gerileme, işsizliğin artması gibi olumsuzlukları beraberinde getirmiştir.

Bundan tam 14 yıl sonra, 1994 yılında, milyonlarca insanın geleceğini belirleyecek 5 Nisan Kararları alınırken, IMF yine masanın en başındaydı. Başlamakta olan krizin önünü almak ya da en azından etkilerini azaltmak için bu kararları alan Türkiye, IMF ile masaya oturarak yeni bir stand-by anlaşması daha gerçekleştirdi. Ancak 5 Nisan Kararları ile krizin etkilerini azaltmak bir yana dersun, %51 oranında devalüasyon yapıldı, dövize olan akını kesmek için %400 faizli borçlanma kağıtları piyasaya sürüldü, emeklilik yaşı arttırıldı, çay, şeker ve akaryakıtta %25 oranında zam yapıldı. IMF'yle birlikte kararlaştırılan bu "ekonomik tedbir paketi" ardında intihar eden esnafı, iflas edip borcunu ödeyemeyenleri, borcundan hapse girenleri bıraktı. Bu kararlarla kemerler uzunca bir süre gevşeyemeyecek şekilde sıkıldı.

Milyonlarca insan krizin etkisinden kurtulamamışken, 2000'lere gelindiğinde IMF yine ekonomik belirleyiciliğine devam etti. Dünya Bankası'ndaki görevini bırakıp 2001'de Ecevit Hükümeti'nde Ekonomiden Sorumlu Devlet Bakanlığı'na getirilen Kemal Derviş de IMF'ye olan borcun katlanarak artmasını engelleyemedi. Süt üreticileri alış fiyatının düşmesini sokaklarda süt banyosu yaparak protesto etti, Ankaralı bir esnaf başbakanlıktan çıkan Bülent Ecevit'e yazar kasa fırlattı. Ancak yapılan eylemlerin hiçbiri ne hükümeti ne de IMF'nin kan emici politikalarını durduramadı. 2002'de borç 20 milyar doları aştı, 2003'te ise 24 milyar dolarla zirve yaptı.

19 Yıllık Borç Bitti. Peki Diğerleri?

IMF ile 66 yıl önce kurulan ilişkinin bugün artık Türkiye lehine çevrildiği konuşulmaya başlandı. Ancak 66 yıldan beri ekonomik kararlarla belirlenen yaşamların hesabı tutulamadı. 421 milyon dolarlık son taksitin ödenmesiyle, artık her şeyin "daha iyi" olacağına vurgu yapan hükümet, IMF'nin bu topraklarda gerçekleştirdiği sömürüyü, çaresizleştirmeyi, yoksullaştırmayı yok saydı.

IMF ile yapılan alışveriş süresince bu topraklarda yapı-

lan özelleştirmelerle, uygulanan "yeniden yapılandırma programları"yla ekonomi küresel sermayeye açıldı. Yüzlerce liman, maden işletmesi, karayolu ve demiryolu işletmesi özelleştirildi. Devlet Eti Bakır, Türk Telekom, TÜPRAŞ, TEDAŞ, TEKEL gibi büyük işletmelerini, küresel kapitalist şirketlerin pazarına sundu. IMF, finansal krizleri bahane ederek uygulamaya koyduğu özelleştirmelerle, suyun ticarileştirilmesine yönelik küresel politikaların bu topraklardaki uygulayıcısı oldu; birçok derenin, akarsuyun, nehrin satılmasına zemin hazırladı. Çalışma koşullarının kurlsızlaştırılması, sendikasılaştırma, işten atmaların kolaylaştırılması gibi süreçlerin mimarı olan IMF'nin yaptıkları, ekonomi politikalarıyla parçalandığı yaşamlar gibi hesaplanamayacak kadar fazladır. Bugünlerde yüzü güleç bakanların televizyonlarda "IMF'ye olan borcumuzu takır takır ödedik. Artık biz borç vereceğiz" şeklindeki beyanlarıyla ekonominin iyileştiğine dair yaratılan yanılsamalar, milyonlarca insanın yaşamının iyileşeceğine dair bir umut değildir, olamaz. Yıllardır artan zamlarla, işten atmalarla, yoksullukla, sefaletle terbiye edilmeye çalışılan bir halkı ezip geçen ekonomik kararlar altına imza atan IMF'nin ve onun politikalarının uygulayıcısı devletin gerçekleştireceği tüm uygulamalar, tüm

ekonomik paketler küresel şirketlerin payına olacaktır. Borcun bitmesiyle mutlu olanlar ve milyonlarca insanın da buna sevinmesini bekleyenler için sömürü, yıkım ve talanla dolu ekonomik-sosyal tarihin gerçekliği asla bitmeyecektir.

2002 yılında iktidara gelen AKP hükümetinin ilk döneminde Türkiye'nin dış borcu 129 milyar dolar iken 11 yıllık iktidarın ardından bugüne gelindiğinde, katlanarak büyüyen dış borçlar 336 milyar dolara yükseldi. IMF'ye ödenen milyon dolarlar ve uyanık politikacıların "borcumuzu kapattık" yalanının ardında, milyonlarca dolarlık dış borç gerçeği var. IMF'ye ödenen 421 milyar dolar, 2012 yılı istatistiklerine göre, kamu borç stoğunun yalnızca %2.27'sine denk. Yani "ülkenin borçlarını kapattığı, hatta artık başkalarına borç vereceği" iddiası koca bir yalandan ibaret. Azalmaktan öte sürekli olarak artan dış borçlar, "vatandaşın artık refaha ulaşacağı" yalanını gizlemeye yetmiyor. Tüketici kredileri ve kredi kartları üzerinden bankalara olan borç 6,4 milyar liradan 254 milyar liraya yükseliyor. IMF'nin artık hayatımızdan çıktığına ilişkin iktidarın söylediği yalanlar, alınan dış borçlarla kamu ve özel sektörde yaşanan zamları, borçlanmaları ve yaklaşmakta olan yeni ekonomik krizleri engelleyemiyor.

IMF'ye son taksitin ödenmesinden hemen bir gün sonra, 15 Mayıs'ta, IMF Türkiye Direktörü Mark Lewis'in yaptığı açıklama son derece dikkat çekiciydi. "Türkiye 2014 yılı itibarıyla İcra Direktörlüğü Başkanlığı'na üstlenecektir... IMF'nin oy ve sermaye reformu ile birlikte Türkiye, IMF'nin en büyük 20 ülkesinden biri olacaktır" diyen Lewis, IMF ve Türkiye arasında uzun yıllar süren alışverişin budan sonraki zamanlarda nasıl evrileceğinin bir sinyalini verdi. Kalkınma Bakanı Cevdet Yılmaz da Lewis'in açıklamalarının ardından "IMF'den borç alan değil IMF'ye kaynak kullandıran bir ülke haline gelmiş durumdayız. Bundan sonraki süreçte IMF'ye 5 milyar dolarlık bir kaynak sunmamız söz konusu. Ayrıca karar alma süreçlerinde de daha etkili bir şekilde yer alacağız." diyerek, Türkiye'nin IMF içerisinde değişen konumunu doğruladı. G-20 Zirvesi'nde krizlerin fırsatlara nasıl dönüştürüleceğine dair konuşmalar yapmış Türkiye'nin bu kez de Uluslararası Para Fonu IMF'de terfi ederek pozisyonunu güçlendirmesi tesadüf olmasa gerek. Küresel kapitalist şirketlerle işbirliğini güçlendiren, uluslararası ekonomik arenada pozisyonunu sağlamlaştıran Türkiye'nin, artık yeni coğrafyalarda oynanacak yeni oyunların tarafları arasındaki konumu çok da uzak görünmüyor.

BEKARET

Kırmızı Kanın Azizliği

“ **Telli duvaklı, kırmızı kuşaklı, eli kınalı gelin, baba evinden koca evine beka-
retiyle teslim edilir. Baba evinin şerefi ve namusu bele sıkıca bağlanan o kır-
mızı kuşak aynı zamanda temizliğin ve bekaretin sembolüdür. Bekaret teslim
alındığı gece, hakkı verilerek geri teslim edilir. Bu hak baba evinin namusunun
da bir garantisidir. Yani hak çarşafa bulaşan kırmızı kanın azizliğiyle devredil-
miş ve devralınmıştır. Bu alış veriş kutsaldır.**

Zeynep Kocaman

zkocaman@meydangazetsi.org

Bekaretin kutsallığı bir ka-
dının yaşamında oldukça
önemlidir. Çünkü bekaret kadın
için kirlenmemiş, el değmemiş,
alınının akı, yani ahlaklı ve “na-
muslu” kalmanın ön koşuludur.
Bekaret, ancak ve ancak resmi
belgeyle onaylı evlilikle bir erke-
ğe teslim edildiğinde ortadan
kalkabilir. Şayet kendi rızanızla
bekaretinizi bir başkasına teslim
ederseniz bu, toplumsal ahlak
kuralları çerçevesinde kabul edi-
lemez bir anlayıştır. Böyle bir du-
rumda sizin ahlakınızdan sorum-
lu toplumun, erkeğin namusuna
el değdirmiş olursunuz ve kirli bir
geçmişle geleceğe adım atamaz
 hale gelirsiniz. Bekaret bir kadı-
nın yaşamında asla kaybedilme-
mesi gereken bir zırh gibidir.

Bekaret ancak evlendiğinizde
gerdek gecesi denilen o mahrem
alandaki kaybedilebilir. Hayalimiz-
de canlandırırız ya da bir film
karesini düşünürsek hemen gö-
zümüzün önüne gelir gerdek
gecesi. Telli duvaklı, kırmızı ku-
şaklı, eli kınalı gelin, baba evin-
den koca evine bekaletiyle tes-
lim edilir. Baba evinin şerefi ve
namusu bele sıkıca bağlanan o
kırmızı kuşak aynı zamanda tem-
izliğin ve bekaretin sembolü-
dür. Bekaret teslim alındığı gece,
hakkı verilerek geri teslim edilir.
Bu hak baba evinin namusunun
da bir garantisidir. Yani hak çar-
şafa bulaşan kırmızı kanın azizli-
ğiyle devredilmiş ve devralınmış-
tır. Bu alış veriş kutsaldır.

Bekaret kutsaldır; genç kız-
lıktan kadınlığa adım attığınızın
bir ifadesidir. Yani toplum bunu
böyle ifade eder. Anneler kız çocuklarına böyle öğretir. Genç kız
olmak bekaretimizle kutsanır.
Genç kızıktan kadınlığa geçince
yani kadın olunca bekaret elden
gitmiştir artık. Yani evlenip boşan-
ınca, dul kalıp başka bir erkek
gönlünüzü alınca, 18’inde çok
sevip ilişkiye rıza verince, taciz
ve tecavüz gibi saldırılara maruz

kalınca ya da sadece denemek
istediğinizde bekaret artık işe
yaramaz. Bir kere elden gittiye,
asla geri dönüşü yoktur. Böyle
bir durumda kirlenmiş olan ya
da kirlenmiş olan diyelim kadının
yaşamı bin bir zorluğu barındırır.
Çünkü topluma ve erkeğe ispat-
layacak hiçbir şeyiniz kalmamış-
tır, sevginizden başka. Değer-
sizleşebilir ve ötelenebilirsiniz.
Kendinizle yüzleşmekten bile
kaçabilirsiniz. Bekaret bir ka-
dın için, yaşadığı toplumda asla
kaçamayacağı bu yüzleşmenin
kendisidir.

Kadının namusu, erkeğin elinin kiri

Yaşadığımız toplumda kadın
olmanın gereklilikleri vardır. Ka-
dın bu gerekliliklere uygun yaşa-
malıdır. Bu gereklilikler toplum
tarafından belirlenir ve belli du-
rumlara göre farklılıklar gösterir.
Bu durum “genel” bir çerçevenin
belirlenimidir. Çoğu zaman ki-
şinin rızası dışında gerçekleşen
örneklerle, özellikle de ataerkil
anlayışın sonucu olarak kadın
üzerinde ciddi bir baskı meka-
nizması oluşturur. Bu toplumsal
değer yargıları kadını belirli bir
kalıba hapseder. Bu yargının öl-
çüsü ise toplumsal ahlaktır. Ka-
dın, hem bu değer yargılarına
hem de yaşadığı toplumun ahlak
ölçüsüne uygun bir yaşam tarzını
benimsemek zorundadır. Kadı-
nın ataerkil bir toplumda bun-
lar dışında başkaca bir şansı da
yoktur. Bekaret bu toplumlarda
kadın tarafından sahiplenilmesi
gereken bir zorunluluk olarak ta-
nımlansa da erkek açısından bir
zorunluluğu ifade etmez. Bekar
erkeğin bekaret sorunu yoktur.
“Erkeğin elinin kiridir, yıkar ge-
çer” gibi sözler toplum içerisinde
sıkça duyulur. Dolayısıyla erkek,
toplum içerisinde kadının maruz
kaldığı değer yargıları ve ahlak
ölçütü dışında başkaca mağduri-
yetler yaşasa da kadın doğrudan
ortaya çıkan bu zorunlulukların

bir öznesidir.

Biyolojik Özne

Kadın toplumsal olarak da bi-
yolojik olarak da “ahlaklı” olmak
zorundadır. Bekaretin korunma-
sı, bu ahlakın ölçüsüdür. Bekaret
ve kızlık zarı doğrudan ilişkilidir.
Kızlık zarının hasara uğramış ol-
ması, kadında bekaretin bozul-
duğuna kanıt olur. Ancak kadın-
larda ve ergenlik sonrası kızlarda
sadece kızlık zarını inceleyerek
cinsel ilişkiye girildiğine dair bir
sonuca varmak mümkün değildir.
Kızlık zarı vajina bölgesine darbe,
jimnastik gibi sportif aktiviteler-
de ve benzeri durumlarda zarar
görebilir ve bu zarın yırtılması
bekaretin “bok yoluna gitti”ğinin
resmidir. Kızlık zarının anatomik
olarak bilinen hiçbir fonksiyonu
yoktur. Bu doku ilk cinsel ilişki
sırasında anatomik yapıya göre
esneyip genişler veya *laseras-
yona uğrar ve kanar. Her 1000
kadından 1’i kızlık zarı olmadan
doğmaktadır ve yine yapılan
araştırmalara göre kadınların yar-
rıya yakınında ilk cinsel ilişki sı-
rasında kanama olmamaktadır.
Bu gibi veriler düşünüldüğünde
kadınlar, yaşadıkları toplumsal
anlayışa ve bu anlayışın uygula-
yıcısı erkeklere kendilerini kanıt-
lamak zorunda bırakılırlar.

“Sen kız değil(mi)sin”

İlk cinsel ilişki sonrasında kız-
lık zarı yırtılmayan ve laserasyo-
na uğramayan bir kadın ilişkiye
girdiği erkek tarafından çoğu za-
man aşağılanmaktadır. “Sen kız
değil misin yoksa?” ya da “Ben-
den başka hayatında kaç kişi var”
gibi peşi sıra sorulara maruz ka-
lan kadın, kendini aynı zamanda
bir erkeğe kanıtlama çaresizliği-
ne düşer. Ola ki ilişkide kan bo-
yutu mevcut, çaresizlik kadar bu
kandan onurlanma duygusu da
kadın açısından son derece aşağı-
layıcıdır. “Artık benim namu-
sumsun” ya da “Bekaretini ben
aldım, seninle evleneceğim” gibi

sözler kadını erkeğe koşulsuzca
teslim eder. Esas sorun erkeğin
ne hissettiği değil, kadının tüm
bu yaşanan durumlarda kendini
nasıl hissettiğidir. Yani “sen kız
değil misin yoksa?” sorusundaki
anlık telaş ve korku. “Bekareti-
ni ben aldım, seninle evlenece-
ğim” sorusundaki anlık kaygı ve
huzur. Halbuki tüm bu duygular
toplumun kadına empoze etti-
ği hissiyatlardan başka bir şey
değildir. Kadın erkeğin bakışı ve
toplumun bu entegre anlayışı so-
nucu zaten kendi hissiyatlarını
çoğaktan terk etmiştir.

“Doktor derdime bir çare dik şu zarı”

Bu hissiyatların çoğu zaman
korkunç ve bir o kadar da tuhaf
sonuçları vardır. Kadın birlikte
olacağı erkeğe aynı zamanda
kendini bekaletiyle kanıtlamak
zorundadır. Bekaretini kaybet-
miş bir genç kızın olası bir iliş-
kide bunun bilinmesi durumda
aşağılanıp, terk edilmesi ihtimali
olağandır. Çoğu erkek “benden
önce yaşadıkların sadece seni il-
gilendirir” sözlerini sarf etse de
yaşananlar genellikle bu şekilde
sonuçlanmaz. Bu konuda istis-
nalar görülsede kadının cinsel
ilişkileri yaşamındaki erkek ta-
rafından ısıtılıp defalarca önüne
servis edilir. Yaşadığımız toplum-
da ataerkil baskı mekanizma-
sı içerisinde yaşamaya mecbur
bırakılan kadınlar bazen tuhaf
yöntemlere başvurabilirler. Bun-
lardan biri kızlık zarı dikimidir.
Çözümü bu yönetime başvurarak
aşmayı planlayan çoğu kadın as-
lında olumlu sonuç olsa da soru-
nun kaynağını gözden kaçmakta,
kaçırılmaktadır. Yani zar dikilir
dikilmesine de mesela sadece
zar olsa...

“Namusum kaç para eder”

Ahlakı yargılar bütünü felse-
fede etik olarak tanımlanır. Tıp
alanında etik son derece önemli
bir meseledir. Doktor ve hasta

ilişkisi de bu etiğe uygun şekilde oluşturulur. Ancak günümüzde sağlık sektörü ve çalışanları, bu etiğin tamamen dışında başka uygulamalara devam ediyorlar. Artık hastaneler, doktorlar ve diğer sağlık personelleri hastayı iyileştirmek dışında ceplerini doldurup kendi yaşamlarını iyileştirme gayretiyle hareket ediyorlar. Bu gayretin kaynağı olarak para, sektörün belirleyicisi haline gelerek "hasta değilse bile sen hasta et" anlayışını geliştiriyor. Belki de tıp sektöründe en çok para kazanan uzmanlık alanı olarak bilinen kadın doğum uzmanları bile sa-

dece daha çok kazanmak uğruna, etik olandan çok uzak yöntemlere başvuruyorlar. Bu konuda son dönemlerde kadın örgütleriyle, hükümet arasında yoğun tartışmalara vesile olan kürtaj meselesi aklımıza gelecektir. Ancak biz bu konuyu "kadının kararıdır" ve "bir başka yazının konusudur" diyerek atlayıp, bekaret kontrolü ve kızlık zarı dikimi meselesine taşıyacağız.

İs-te-mi-yo-rum!

Geçtiğimiz aylarda Edirne'de cinsel istismara uğrayan yaşlan

12 ile 13 arasında değişen 3 kız çocuğunu, Çocuklar istemediği için muayene etmeyen Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Gürçan Altun, "Görevi ihmal ve adli görevi kötüye kullanmak" suçlarından 3 aydan 1 yıla kadar hapis istemiyle yargılandı. Çocukların muayene olmak istemediğini söyleyen Prof. Dr. Altun, "Tıp etiği ve çocuk hakları sözleşmesi uyarınca zorla beden muayenesi yapılamaz" diyerek kendini savundu. Çünkü bütün tıp etikleri, bütün yasalar vesaire dışında da bir insanın vicdanı hiç kimse-

yi arzusu dışında zorla muayene etme ve bedenine istemediği bir işlemi hakkına sahip olamaz. Ancak bekaret kontrolü denilen şey, günümüzde cinsel saldırıyı raporlamak gibi yasal süreçlerde istenilen ve zor kullanılarak gerçekleştirilen bir uygulamadır. Yani kadının yasal süreçlerde dahi kendi lehine elindeki tek kanıt bekaretidir. Cinsel saldırıya maruz kalan fiziksel ve psikolojik anlamda geri dönülmez bir zarara uğrayan kadın bekareti bozulmadığı takdirde yasal olarak tabiri caizse "kalite kontrol" aşamasından sonra topluma iade edilir. Prof. Dr. Gürçan Altun'un örnek davranışı, bir doktor kararından öte son derece insani bir karar olmuştur.

"Zorla güzellik olmaz"

Muayene olacağım diyerek "bana bekaretimi geri ver doktor" diyen kadınların sayısı da bir hayli fazla. Kızlık zarı dikimi denilen operasyonlar genellikle özel muayenehanelerde yapılıyor ve operasyon ücreti oldukça yüksek. Aynı zamanda birçok jinekoloğun sitesinde "dilerseniz kalıcı kızlık zarı onarımı ile birlikte aşırı büyümüş (labia minüslerin), küçük dudakların estetik olarak küçültülerek (labioplasti) ve güzel bir görünüme kavuşması da mümkün" ibaresine rastlama ihtimalinizde oldukça yüksek.

Bir taraftan da bu konuda uzmanlar arasında etik tartışmalar dönüyor. Büyük kesim ilk gece cinayetlerini önlediği düşüncesiyle bu operasyonların hayati olduğu vurgusunu yapıyor. Yani "kızlık zarı hayat kurtarır" önermesiyle bu operasyonları gerçekleştiriyorlar. Diğer kesim ise bizim baktığımız açıdan bakıyor meseleye; "Bekaret, yaşadığımız toplumda kadın üzerinden yükselen baskının bir sonucudur, reddedilmelidir" diyor. Azınlığın bu söylemi, çoğunluğa oranla kabul görmese de insani olan şey bu baskının reddedilmesidir.

Yüzleşme

Kadınların içine düştükleri çaresizliğe şöyle bir göz atmak için bu jinekologların sitelerindeki yorumlara bakmak yeterli. "Evlendiğimde eşim fark eder mi?", "Ya kanamassa?", "Kızlığımı kaybettim kaç para eder?" sorularıyla dolu bu çaresizliği anlamak içinse bu yorumlara bakmak dışında kendimizle yüzleşmemiz kaçınılmaz.

Kendi kendimize yönelteceğimiz öncelikli sorulardan biri; "Namusum kaç para eder?" sorusundan ziyade, "Kimsenin namusu olmadığımda ne olur?" sorusudur.

*laserasyon: yırtık şeklinde yara

19. Yüzyıldan Günümüze

Bulgaristan Anarşist Federasyonu

“**FAB, iktidar kurumlarını tamamen yıkmayı, dolayısıyla bütün problemlerin kaynağını hedef alan, devrim düşüncesi etrafında toparlanmış insanların oluşturduğu bir gruptur. Toplumsal sorunları büyük ya da küçük, önemli ya da önemsiz diye ayırmadan, bu sorunların kökenine bakmaya çalışırız, yani insanın insan üstünde ki tahakkümüne ve bunun en güncel ifadesi devlete.**

Bulgaristan'da hükümetin devrilmesiyle sonuçlanan kitlesel hareketliliği Arap Baharı'nın etkisine bağlayanlar oldu, Avrupa'da devam etmekte olan ekonomik krizi neden olarak gösterenler de. İnsanlar sokaklara çıktılar, büyük protestolar gerçekleştirildi ve hükümet düştü. Farklı coğrafyalardaki toplumsal hareketlere ilişkin o kadar fazla söz üretilir oldu ki. "Küresel dünya" etkisi bu belki de. Ancak problem sadece bu coğrafya dışı anlamlandırma değil; bu dışardan yapılan anlamlandırmaya göre "yerel olmayanların" hareketliliğe etki etme çabaları.

İşte tam da böyle bir ortamda Bulgaristan Anarşist Federasyonu (FAB), ne olup ne bittiğini anlatan bir metin yayınladı. Metin, binlerce insanın sokaklara döken nedenin ne olduğunu anlamaya yönelik olarak yazılmıştı. Bu metin sürecin çerçevesini oluşturan, ancak yerel özne olmayanların ayrıntılı bir şekilde fark edemeyecekleri durumların fark edilmesi adına önemliydi.

Hareketliliğe uluslararası faktörlerin etkisi, STK'ların ve hatta mafyatik yapıların bu hareketlilikten beklentilerini vurguladıkları yazıyla, Bulgaristan'da gerçekte ne olduğunun anlaşılmasına yardımcı oldular. Göstericilerin ana dinamiğini küçük mülk sahipleri, muhalefet partilerindeki işçiler, özel sektörde "biraz daha fazla kazanan" işçiler ve öğrencilerin oluşturduğunu tespit etmeleri önemliydi. İşsiz ve alt toplumsal kademelerdeki kesimlerin gösterilerde bulunmaması, gösterilerin talepleriyle ilgiliydi. Muhalefet partilerinin kazanımıyla sonuçlanan bu hareketliliğe ilişkin anarşist yorum gayet yerindeydi: bu tip gösterilere dahil olmak da, etkileyebileceğini düşünmek de yanıltıcıdır. Güçlü devrimci örgütlenmelerle ancak bir devrim gerçekleşir, devrimci hedefin olmadığı bu tarz gösteriler de her zaman "uluslararası etkilere" açıktır.

Farklı coğrafyalardaki hareketlenmelere ilişkin bu tarz açıklamalar, küresel iktidar odakları anlamlandırmaya ve müdahaleye bu kadar gönüllüken çok gerekli. Biz de Meydan Gazetesi olarak bu gerekliliğin farkında olan FAB'la bir röportaj gerçekleştirdik.

Meydan: Bulgaristan'da politik düşünce ve toplumsal hareket olarak anarşist bir geleneğin olduğunu biliyoruz. Bu anarşist geleneğin şu anki anarşist düşünce ve harekete etkisi nedir?

FAB: Bulgaristan'daki anarşist gelenek genel hatlarıyla Bakunin ve Kropotkin'in düşüncelerini takip eden anarko-komünist çizgideydi. 19. Yüzyılın sonlarındaki ulusal özgürlük mücadelesi, Bakunin ve arkadaşlarıyla ilişkili. Bulgaristan Devrimci Merkez Komitesi, toplumcu anarşist düşünceleri benimsiyordu. Ne yazık ki Bakuninci gelenek şimdi güçsüzleşti. Kropotkin'in devrimden sonra oluşacak toplum tahayyülü bir hedefle ilgilidir. Şimdi bu tarz bir hedef eksikliği de var.

Meydan: Peki bu anarşist geleneğin örgütünüz FAB'ı şekillendirmede etkisi oldu mu?

FAB: 1945'ten 1990'a kadar devam eden "komünist" diktatörlük yoldaşlarımızın düşünce ve eylemlerini önemli ölçüde engelledi. 1919'da FACB (Bulgaristan Anarko-komünist Federasyonu) kurulduğunda örgüt yasadışıydı.

1990'daki "demokratikleşme"den sonra FAB olarak tanındı. FAB'ın içindeki çoğu kimse, II. Dünya Savaşı'na kadar anarşist düşüncelerden ya da anarşizmin özgür yorumlarından etkilenmişti. Dünya Savaşı'nın başına kadar aktif bir şekilde mücadele eden deneyimli yoldaşlarımız hala var, onlar da Stalinizmin ülkeye hakim olduğu zamanda hayatlarını cezaevlerinde, toplama kamplarında, polis gözetimindeki yerlerde harcamışlar. Deneyimli yoldaşlar çok değerli ancak şimdiler bunun kıymetini bilmiyor sanırım.

Örgütlenmeyle ilgili temel sorun şimdiki koşulların basit gerçekliğiyle örgütlenme arasında bir ilişki kuramamakta yatıyor.

Meydan: Biraz daha FAB'dan bahsedebilir misiniz? FAB'ın yoğunlaştığı mücadele alanları neler?

FAB: Federasyon kelimesi, tam olarak bizim örgütlenmemizi iyi tanımlamıyor. Bunu tarihsel baği göstermek açısından kullanıyoruz. FAB, iktidar kurumlarını tamamen yıkmayı, dolayısıyla bütün problemlerin kaynağını hedef alan, devrim düşüncesi etrafında toparlanmış insanların

oluşturduğu bir gruptur. Toplumsal sorunları büyük ya da küçük, önemli ya da önemsiz diye ayırmadan, bu sorunların kökenine bakmaya çalışırız, yani insanın insan üstünde ki tahakkümüne ve bunun en güncel ifadesi devlete.

En çok yoğunlaştığımız mesele, örgütlenmeye ilgili diyebiliriz belki. Örgütün yapısını belirginleştirirken, otoriterliğe düşülmemesi önemsedığımız bir mesele.

Daha toplumsal boyutta yoğunlaştığımız meselelerden biri, Bulgaristan'daki endüstriyalizasyon. Sanayi ve tarım işçilerinin sayısal olarak azaltılması ve işçi sınıfının prekaryalaştırılması ve lümpenleştirilmesi. Öğrenciler, toplumsal adaletle ilgili radikal düşüncelerin taşıyıcısı değiller. Yoksul bölgelerdeki gençler daha yüksek eğitim alabilecekleri yerlere gidemiyorlar ve iyi ücretli bir iş bulamıyorlar. Büyük bir çoğunluğu da göçmen işçi olarak ülkeden gidiyor.

Üzerinde durduğumuz bir diğer mesele de daha kötü sosyal konumda bulunan farklı etnisite de ki insanlarla ilişkiye geçmek,

özellikle Romanlar ve Türklerle. Tabii ki bu çok zor, Bulgaristan halkının milliyetçi tutumlardan kaynaklı deneyimlerinden dolayı ilişki kurmak neredeyse imkansız. Bu milliyetçi tutum, özellikle ülkedeki "orta sınıf" arasında yaygınlaşıyor.

Meydan: Anarşizmi toplumsallaştırmanın giderek daha önemli bir hale geldiği zamanda, Bulgaristan'daki anarşizm hakkında ne söylersiniz? Anarşist bireyler, gruplar ya da örgütler var mı?

FAB: Aslında anarşizmle ilişkilendirilmiş farklı gruplar ve bireyler olduğunu söyleyebiliriz. Ancak "devrimci" yöntem biraz korkutuyor belki bu birey ve grupları. Toplumsal önyargılar ve kaygılar nedeniyle reformizmi tercih ediyor insanlar genel olarak. Bu onları kapitalist topluma entegre kılıyor, düşünceleri belki "sol" sayılabilir ancak bu tarz kafa yapısıyla hiçbir zaman anarşizme evrilmiyor.

Kendilerine anarşist diyen ve bu dediklerinin arkasında duran insanlar yok değil, ancak örgütlü hareket çok da güçlü değil. Onları FAB'tan ayıran temel özellik, otoritenin belirtilerine karşı mücadeleye etmeleri. FAB otoritenin kendisiyle mücadele eder.

Meydan: Geçtiğimiz aylardaki isyan dalgasından sonra, Bulgaristan'daki şimdiki durum nedir?

FAB: "İsyan" sözcüğü durumu anlamak için birazcık güçlü bir sözcük. Biz bunun yerine "gösteriler" diyelim. Başından itibaren manipüle edilmiş ve ana akım burjuva reformizmine eklenmiş bir halde diyebiliriz. Ulusalçılık

adı altında, polis kontrolündeki holiganlar sokakları herhangi radikal toplumsal ajitasyondan "temizledi".

Şu an parlamentoda 4 parti bulunuyor. "Türk azınlığın" partisi, "sağcı" parti, "solcu" parti ve "ulusalçı, sağcı-solcu argümanları kullanan" parti. Tabii bu partilerin hepsi, içinde buldukları sermaye gruplarının temsilcilerinden başka bir şey değil. Şu an hükümet oluşturulmasıyla ilgili bir prosedür işletiliyor. Anlaşılan o ki Rus oligarşisi, ABD'ninkinden daha iyi hizmet etmiş.

Gösterilere neden olan zamlar hala daha devam ediyor (elektrik zamları örneğin). Hatta zamlar daha da arttı, buna rağmen yeni gösteri yok. Yakın bir zamanda da sokak hareketleri görmek çok mümkün değil, yeni hükümet buna izin vermeyecek kadar güçlü gözüküyor.

Meydan: Peki yaşanan bu hareketliliği Bulgaristan'daki anarşist gruplar için bir olanak olarak görebilir miyiz?

FAB: Gösteriler, sloganlarımızı daha görünür kılabilir. Ancak Bulgaristan'daki insanları bu durum daha devrimci kılmaya yetmez. Yapacağımız herhangi etki, sokağa oy toplamaya gelmiş bir partiyle karışabilir. İnsanlar ikisi arasında bir ayırım yapamayacak bir politik durumun içinde. Tabii için bir de FAB tarafı var. FAB örgütlenmeyi daha güçlü bir konuma taşımadan buna girişmez. FAB'ın asıl istediği, son gösterilerde, gösterilerin gölgesinde kalan "ezilenler"e ulaşmak.

Meydan: Devletler, özellikle toplumsal muhalefetin arttığı zamanlarda özellikle bu

muhalefetin radikal kısmında kalanlara karşı sertleşir. Devletin bu iç politikasından doğan zorluklarla karşılaştınız mı?

FAB: FAB ilk günden bu yana güvenlik güçleri tarafından gözetim altında. Ancak "demokratik" hükümetin iktidarda olduğu günden bu yana, Bulgaristan'da anarşistlere yönelik açık bir devlet saldırısı yok. Belki gelecekte bekleyebiliriz. Ama uluslararası ve sosyal statüko korunurken, bu tarz bir tehlike yok gibi.

Meydan: Böyle bir ortamda uluslararası dayanışmanın önemi nedir? Diğer anarşist federasyonlarla yakın ilişki-niz var mı?

FAB: Uluslararası Anarşist Federasyonlar (IFA)'ın bir parçasıyız. Genellikle Balkanlardaki anarşistlerle ilişkilerimiz var. Karadeniz çevresindeki coğrafyalarda Rusça konuşan anarşistlerle internet üzerinden bir tartışma gerçekleştirdik. Gayet iyi bir deneyimdi. Yakın bir zamanda, bu tarz başka bir girişim olmadı. Bunun dışında, farklı coğrafyalardaki anti-otoriter gruplar ve yoldaşlarla dayanışma eylemleri gerçekleştiriyoruz.

Küresel bir anarşist hareketin ihtiyaçlarının ve düşüncelerinin karşılanması için, ortak bir gündem altında farklı coğrafyalardaki devrimci hareketleri birleştirmemiz gerektiğini düşünüyoruz. Böylelikle daha az güçteki federasyonlar güçlenmeye fırsat bulurken, tüm dünyada bir hareketlilik sağlanabilir. Sınıf temelli uluslararası bir dayanışma olmadan, anarşist hareket devletlerin insanları daha fazla ayrıma politikasının üstesinden gelemez.

İsveç'te Göçmenler İsyan Ediyor

İsveç'in başkenti Stockholm'ün kenar semtlerinden Husby'de 69 yaşındaki bir göçmenin polis tarafından katledilmesinden sonra bölgede yaşayan göçmenler ayaklandı.

11 bin nüfuslu semtin yüzde 80'ini oluşturan göçmenler, araçları ateşe vererek başladıkları isyana bir yenisini daha ekleyerek Jakobsberg Polis Karakolu'na saldırdılar. Karakola molotoflarla saldıran göçmenlere karşı bölgeye çok sayıda çevik kuvvet ekibi gönderildi.

Başbakan Fredrik Reinfeld, saldırıyı kınayarak "Bazı gençler, şiddete başvurarak toplumu ve sistemi değiştirebileceklerini sanıyorlar. Onlara çok net bir mesaj vermek istiyorum. Yaptığınıza müsamaha edilmeyecek, şiddetin hâkim olmasına izin verilmeyecektir. Şimdi bölgedeki herkese sesleniyorum. Olayların bir an önce durması için anne ve babalar, bölge halkı hep birlikte polise yardımcı olmalıdır" dedi.

Ancak özellikle Avrupa'da yeni sağ dalgası, aşırı milliyetçi hükümetler yaratırken, ekonomik krizler, yoksulluk ve açlık tehdidiyle topraklarından edilenlere karşı faşist saldırılar da gün geçtikçe artıyor.

Devletlerin göçmenler üzerindeki baskısı medya tarafından da kasıtlı olarak görmezden geliniyor ve sanki göçmenler ortaya çıkan "şiddet" in asıl kaynağıymış gibi gösterilmeye çalışılıyor.

Suriye Senaryoları ve Savaşın Etiği

Hüseyin Civan

hcivan@meydangazetesi.org

Savaş! Ne anlama geldiğini kavrayabiliyor musunuz? Dilimizde daha kötü başka bir kelime biliyor musunuz? Katliam ve kırım, cinayet, çapulculuk ve yıkım fotoğraflarını getirmiyor mu aklınıza? Topların gümbürtüsünü, ölenlerin ve yaralananların haykırışlarını duymuyor musunuz? Cesetlerle dolu savaş meydanını göremiyor musunuz? Canlı insanlar parça parça, kanları ve beyinleri etrafa yayılmış, hayat dolu insanlar bir-

denbire birer leşe dönüşmüş. Ve orada, memlekette, sevdiklerinin başına bir talihsizlik gelmesinin diye her saati korku içinde yaşayan binlerce baba ile annenin eşi ve sevgilisi, bir daha asla dönmecek olanların dönüşlerini bekleyip durur.

Savaşın ne anlama geldiğini biliyorsunuz. Siz kendiniz bilhassa cephede hiç bulunmamış olsanız da, geride bıraktığı milyonlarca

ölü ve sakatıyla, kurban ettiği sayısız insanıyla, parçalanmış yaşamlarıyla, tarifsiz keder ve acıyla yıkılmış evleriyle, savaştan daha büyük bir bela olmadığını bilirsiniz.

"Dehşetlidir", kabul edersiniz, "ancak yapılacak bir şey yok". Kaçınılmaz olduğu zaman savaş yapılması gerektiğini, tehlikedeyken ülkenizi savunmadığınız gerektiğini düşünürsünüz.

Koca bir Dünya Savaşı'nın 1929'da yazılmış bu satırlara etkisi açık. Alexander Berkman'ın kitabında savaşın bu kadar ayrıntılı, tüm hoşa gitmez gerçekliğiyle betimlenmesinin bir benzerliği var tüm savaşlarla. Hoşa gitmez ama gerçek olması...

Berkman'ın satırlarını okuma lüzumu yok hoşa gitmeyen gerçekliği görmek için. Yanı başımızda devam eden savaş, ayrıntılarıyla izlemek mümkün şimdi. Özellikle Youtube gibi vi-

deo paylaşım siteleri, tarafların propaganda alanı haline dönüşmüş durumda. İki tarafın esirlere yaptıklarını, meydan infazlarını iki tarafın yorumu ile bulabilirsiniz. Aynı videoyu bir tarafın "biz güçlüyüz" başlığı altında izlediğiniz gibi, "onlar bu kadar cani" başlığıyla da izleyebilirsiniz.

Videoların hepsi birbirinden "vahşi" içeriklere sahip olsa da, Mayıs ayının ortalarında yüklenen bir video dünya basınında olabildiğince ses getirdi. ÖSO'ya bağlı El-Faruk Cephesi komutan-

larından birinin Esad'ın öldürülmüş bir askerine yaptıkları "sınırları hayli zorlayıcı" türdendi. Komutan, askerin kalbini söküp yerken Esad'a ve onun askerlerine "hepinize böyle yapacağız" mesajı veriyordu.

Özellikle ABD'deki televizyon kanalları, bu görüntü üzerinden Suriye'ye ilişkin "vahşiler", "barbarlar" gibi yorumlarla dolu programlar gerçekleştirdi. Yarım dakikalık video, tekrar tekrar yayınlandı. Halkın psikolojik sağlığına ilişkin duyarlılıklar yayınlar

boyunca askıya alındı.

Youtube görüntülenme çokluğuyla ilişkili kapitalist kaygılarından mı ya da başka bir nedenden dolayı mı bilinmez, Suriye'deki savaş tüm "hoşa gitmez gerçekliğiyle" yayınlamaya devam ediyor. Barbarların, vahşilerin savaşlarını Batılı izleyiciye sunma hizmetini eksiksiz yerine getiriyor.

Mevzu bahis kaygı, tabii ki medya iletişim organlarının, Suriye'deki savaşla ilgili görüntü-

lere sansür uygulamasına ilişkin değildir. Hangi görüntünün, kaç dakika görüntülenmesi gerektiğini bile hesap eden medya te-kellerinin sansüre başvurmamaları hayli dikkat çekici. Reyhanlı patlamaları sonrası, olaya ilişkin yayın yasağının katılığıyla kıyaslandığında, durumun altında başka nedenler aramamak kaçınılmaz (Keza TC, Youtube'da bölgesel sansür uygulamış, göstermek istemediği videoları yayınlatmamıştı).

Savaş Karmaşası

Savaşa ilişkin sosyal medya ve televizyondaki görüntüler hızla artarken, Suriye'de durum alabildiğine karmaşıklaşıyor. Mezhep savaşları, sınır devletlerle savaş, katliam... Savaşın sınır

bölgelerden taşmaya başlaması, küresel askeri güçlere her geçen gün daha meşru zemin sağlıyor. Golan Tepeleri, İsrail bombardımanından sonra, Türkiye sınırındaki Reyhanlı bombalardan sonra devletlerin karşı karşıya gelebileceği yerler olarak kendini göstermeye başlıyor. Bu bölgelerden bir tanesi de Suriye'nin batı sınırında bulunan El Kuseyr.

Lübnan'ın Hemel, Suriye'nin El Kuseyr şehirleriyle sınırlı alan dahilinde Şii halkı koruyacağını açıkladığından bu yana Hizbullah, Esad rejimine doğrudan destek veriyor. Önceleri, Lübnan sınırı dahilinde bir güvenlik bölgesi oluşturacağını açıklayan Hizbullah, Esad rejimine doğrudan destek vermekten imtina etmişti. ÖSO'nun özellikle Humus'u kont-

rolü, Hizbullah'ın bu hareketinin arkasındaki nedenlerden görünüyor. El-Kaide'yle doğrudan bağlantısı bilinen El-Nusra Cephesi de, El-Kuseyr'de Hizbullah'a karşı savaşıyor.

El Kuseyr'i bu kadar önemli kılan, muhaliflerin Batı Suriye'de kontrolü ellerinde tuttukları tek yerin Humus olmasıyla ilgili. Muhalifler burayı yitirdikleri takdirde (ki birçok uluslararası medya kuruluşu son bilgilerin bu yönde olduğunu doğruluyor), batıda Esad kontrolünde Şii yoğunluklu bir bölge, doğuda da Batılı ülkelerin desteğini alan Sünni yoğunluklu muhaliflerin kontrolünde bir bölge oluşacak gibi görünüyor.

Bu tablo oluşuyorken konuşulan en büyük meselelerden

şekilde onaylamanın doğru olmayacağı.

Erdoğan-Obama görüşmelerinde Erdoğan'ın savunduğu seçenek, NATO'nun Suriye'yi "uçuşa yasak" bölge ilan etmesi ve dolayısıyla uçakla bombardımanın önüne geçilmesi. Böylelikle, Esad'ın ordusu, muhalifleri bombalayamayacak, bu da muhaliflere kazanacakları bir ortam sağlayacaktı. Gözden kaçan noktada, bu durumda Şam'a ulaşacak ilk grubun Selefilere olacağı ve onların da iktidarı diğer gruplarla paylaşmayacağıydı.

Bunun dışında konuşulan seçeneklerden biri de bu "uçuşa yasağı"nın bir bombardımanla desteklenmesi. Yani Esad ordusunun stratejik olarak kullandığı bölgelerin, hükümet binalarının bombalanmasıyla Esad'ı zorla masaya oturtma.

Senaryoların Etiği

Suriye'de yaşananlar sadece yakın coğrafyadaki devletleri değil, dünya üzerindeki tüm iktidar odaklarını etkiliyor. Siyasi ve ekonomik çıkarlar küreselleştikçe "oyunu kuranlar"ın hamleleri zorlaşıyor. Herkes en fazla kazanma ihtimali ile "oyun"a dahil olurken, kendilerinden olabildiğince az vermenin peşinde oluyorlar. Bütün bunlar yaşanırken 1,5 milyon ezilen, komşu coğrafyalara göç etmek zorunda bırakılıyor, 3 milyonu iç göçe maruz kalıyor, şehirler ve köyler yaşanmaz hale geliyor.

Hazırlanan senaryolar, tüm gerçekliği dikkate almadan efendilerin çıkarına nasıl gelecekse öyle hazırlanır. Çocuklar bombalardan ölürken, kadına tecavüz savaş yöntemi sayılırken, insan öldürdüğü diğer insanı yiyecek kadar küçülmüşken, böyle bir ortamda hangi senaryoyu konuşmak etik kalır? Şu ana kadar Suriye'de ölen insan sayısı 80 bin. Daha nice 80 binleri konuşulmaz hale getirecek efendilerin savaşları.

Savaşı tüm vahşiliğiyle izlettiren, izlettirip vahşileştirenler, yarattıkları karmaşa ortamına müdahale etmek için meşru zemin yaratmaya çalışıyor. Yamyamlık görüntüleriyle "oyunun sonraki" senaryolarında, barbarlardan kurtarma operasyonuna girişecekler, demokrasiyi getirme rolüne soyunacaklar.

İşte kapitalizm tam da budur. *Yok ettiğiniz ve yok edildiğiniz bir yamyamlık sistemi* diyor Berkman ve ekliyor: İşte bu hem savaşta hem de barıştaki gerçek kapitalizmdir, gerçek niteliği savaşta maskesizdir ve daha belirgindir. Kapitalizm, maskesini sıyırmış ve belirginleşmişken hangi senaryo, hangi müdahale, hangi savaş etik Suriye'de?

biri kimyasal silahtı. İsrail'in Suriye'yi vurmasının ardından, Tayyip Erdoğan'ın sürekli vurguladığı, Esad rejiminin vatandaşlarına kimyasal silahlarla saldırıyor oluşu ABD'nin de gündemindeydi. ABD hükümeti üzerinde bu durumun etkisinin ne olduğunu, Erdoğan-Obama görüşmesinde ABD'nin Suriye konusuna ilişkin (Türkiye'nin El-Nusra Cephesi'yle ilişkisinden doğan) çok da sıcak olmayan tavrı üzerinden belirginleştirmeye çalışmak çok da doğru olmasa gerek. Zira ABD medyası, Suriye'de olanları kimyasal silah meselesine bağlamaya oldukça istekli görünüyor.

Olası Senaryolar

Uluslararası medyada birçok farklı olasılık konuşulurken, birçok devlet ve uluslararası kuruluş daha önce deneyimlediği olumsuz senaryoları, Suriye coğrafyasında yaşamak istemiyor. Irak ve Afganistan deneyimleri batılı devletler ve uluslararası organizasyonlar açısından gayet olumsuz nitelikteydi. Suriye'de

şu an var olan karmaşa "bekleme", "izleme" gibi terimlerle siyasi açıdan anlamlandırılmaya çalışıyor olsa da, bölge üzerinde farklı siyasi, ekonomik, sosyal denklemleri bulunan bir yanda ABD diğer yanda Rusya gibi devletler "sorun" diye ifade ettikleri duruma ilişkin çözüm yolları arıyorlar.

En çok dillendirilen çözüm önerilerinden biri, muhaliflerin desteklenmesiydi. ABD Dışişleri Bakanı John Kerry, bunu açıkça ifade etmekte sıkıntı hissetmedi zaten. Bu desteğin yoğun bir silah desteği olacağı açıkça vurgulandı. Ancak AB ve ABD böyle bir eylemde bulunursa, Suudi Arabistan ve Katar'daki duruma düşebilir. Muhaliflerin %25'nin El-Kaide destekli gruplar olduğu biliniyor. İşte böyle bir durumda, verilecek silah desteğinin Selefi grupların güçlenmesi ve Esad sonrası Suriye'deki konumlarının istenmeyen bir düzeye ulaşmasını açısından batılı devletler ve uluslararası örgütler tarafından kaygıyla karşılanıyor.

NATO'nun doğrudan bir kara muharebesi için kuvvetlerini Suriye'ye göndermesi konuşulan senaryolardan diğeri. Ancak bu durumda ABD, en az 70 bin askerini NATO'nun içinde konumlandırmak durumunda kalacak ki bu Irak'ı yaşamış ABD ordusu için hiç de arzu edilecek bir senaryo değil. Öyle ki, Esad rejimini destekleyenler arasında İran ve Lübnan Hizbullah'ı bulunurken.

Çok dillendirilmeyen bir başka seçenek Mali'de yaşananlarla benzerlik gösteriyor. NATO, Rusya'yla beraber işbirliğine gidip Esad'ı destekleyebilir. Bu durumda muhalifler, Esad'la diyalog yoluna gidebilir. Esad'a destek veren güçler de, bunun karşılığında rejim değişikliğine gidilmesine destek verebilir. Bu durumun ABD ve AB açısından kazanımı, Esad'ın "kitle imha" silahlarının ve siyasi iktidarın radikallerin (özellikle Selefilere) ellerine geçmeyecek olması. Ancak bu seçenekte en çok tartışılan Esad'ın "halkını katleden" bir lider olması ve böyle bir lideri bu

Kapitalizmin Hastalığı:

Tükenmişlik Sendromu

Türkiye’de güncel siyasete bu kadar malzeme olabilen başka bir dizi var mıdır acaba? Yapımcıların bu tarz siyasi kaygıları var mıdır bilinmez, ancak hedef kitlesini aşk, duygusallık, iktidar hırsı ve benzeri temalarla memnun eden Muhteşem Yüzyıl dizisi, siyasi partilerin genel kurullarında gündem oluyor, siyasi partiler birbirlerini bu diziyeye getirdikleri yorumlar üzerinden eleştiriyor... Türkiye’de modern siyasetin nevi şahsına münhasırlığı burada yatıyor olsa gerek.

Son günlerde dizi yayınlanmayan son bölümü ve başrol oyuncularından birinin psikolojik rahatsızlığı ile tekrar gündemde. Yapımcıların dizinin devamı kaygısı, izleyicilerin başrol oyuncusunun değişip değişmeyeceği ile ilgili kaygıları... Ortak güncel kaygılar yaratma noktasında Türkiye dünya sırlamasında iyi bir yerlerde olmalı!

Dizinin başrol oyuncusu Merem Uzerli’nin psikolojik rahatsızlığı, televizyon kanallarının sağlık programlarında, haberlerinde en çok konuşulan konulardan biri haline gelmiş durumda. Oyuncunun, dizinin ağır ve sürekli tempoya dayanmadığı, bu yüzden psikolojik rahatsızlık geçirdiği konuşulanlar arasında. Sağ olsun televizyon psikologları teşhis koyma noktasında çok başarılı; Türkiye’nin yeni trend hastalığı “Tükenmişlik Sendromu”.

Kendinizi Yorgun, Huzursuz ve Stres Altında mı Hissediyorsunuz?

"Kendinizi sürekli yorgun mu hissediyorsunuz? Enerjinizin hızla tükendiğini ve yerine aynı

hızla koyamadığınızı mı fark ettiniz? Belli bir nedeni olmaksızın kendinizi huzursuz mu hissediyorsunuz? Üzerinizdeki baskılar nedeniyle duygularınızda hızlı değişimler mi oluyor? Yatağa yapıştığınızı, işe gitmemek için bahaneler bulmaya çalıştığınızı mı fark ediyorsunuz? İş yaşamıyla ilgili eski coşkunuzu mu yitirdiniz? Stres ve yoğun çalışma temposunun sizi etkilediğini mi düşünüyorsunuz?" gibi sorulara evet diyenlerin bu sendroma yakalanmış olabileceği konusunda uyarıyor psikologlar.

Sorulardan da anlaşılacağı gibi bir "iş yerinde yakalanılabilecek" hastalık *Tükenmişlik Sendromu*. Yeni bir hastalık gibi görünmesine rağmen, uzmanlar çalışan kişilerin %80’inin bu sendroma hayatlarının bir noktasında yakalandığını söylüyor. Aslında sendrom birden bire ortaya çıkmıyor. Yavaş yavaş ve diğer etkenlerle beraber evriliyor. Kişinin ruhsal dengesini altüst eden bu sendrom kişinin yaşamının farklı alanlarında olumsuz etkileri olabiliyor.

Sendrom kişinin kendinden kaynaklı bir durum olmasa da, kişinin özellikleri sendromun hangi yoğunlukta geçeceğini bilmesi açısından önem taşıyor. "Beklentileri yüksek olan", "işini hatasız bir şekilde yapmaya çalışan", "yaşamda yüksek hedefleri ve idealleri olan", "yaşadığı sorunlarda kendini suçlayan", "yetersiz olduğu hissiyatına sahip" insanlarda sendrom daha çok belirginleşmektedir.

Tükenmişlik Sendromu’yla beraber kişi kendini mutsuz ve

umutsuz hisseder, her şeyin daha kötüye gideceğini zanneder. Düşünme hızı yavaşlar, dikkatini toplamakta güçsüzlük yaşar ve aşırı heyecan başlar. Sendromun psikolojik etkilerinin yanında, fiziksel olarak da etkileri vardır. Enerji kaybı yoğun miktardadır, kişi mide ve bağırsak rahatsızlıkları, uyku bozuklukları yaşar.

Peki, Nedir Bu Tükenmişlik Sendromu?

Eğer bu sendrom bir işyeri sendromuysa, hastalığın kaynağını anlamak için birazcık gerilere gitmek gerekiyor. Sanayi Devrimi’nin getirdiği "vahşi" koşullarda çalışmak zorunda bırakılanlar, muhtemeldir ki çalıştıkları zor, ağır koşulların onlar üzerinde bıraktığı psikolojik etkiye kafa yormalarına zaman bulamıyordu. Yaşadıkları günün büyük bir kısmını çalışmaya vermek zorunda bırakılan işçiler, bu koşullarda çok da uzun süre yaşayamıyorlardı. Yine muhtemeldir ki, çocuk yaşlardan itibaren böyle çalışmaya mecbur bırakılan insanlar üzerindeki bu kapitalist hasarın tespiti için alacalı bulacalı bir kavram üretilmemiştir. İnsanlar bu kötü koşullarda çalışıyor ve ölüyor.

Kapitalist üretim yapısı verimlilik için fiziksel koşullarını evriltmiş, insan üzerinde bıraktığı hasarı daha görünmez kılma çabasına girmişti. Kapitalist üretim, "düşündüğünü eyleyebilme" yetisinden koparmıştı insanı. Fabrikalarda uzun saatler aynı işi yapmak zorunda bırakılan işçiler, sadece enerjilerini tüketmiyordu fabrikalarda. Yaşadıkları "tükenmişlik", yaşamlarını kapitalist üretim mabetlerine kapatılma-

sından kaynaklanıyordu.

Bu yabancılaşmaydı.

Beklentisi yüksek, işini hatasız yapmaya çalışan, yaşadığı sorunlarda kendini suçlayan, işiyle ilgili yüksek idealleri olan bir "işçi"nin bu sözüm ona özelliklerinin oluşmasında nasıl bir motivasyon etkilidir? İş kaybetme korkusu, patron korkusu, maaşında yaşayacağı kesinti...

Kapitalist üretim-tüketim ilişkilerine sıkışmış, yaşamını bu sistemin bir parçası olmaktan başka bir şekilde gerçekleştirme özgürlüğü elinden alınanlar, sadece yaşadığımız coğrafyada değil, kapitalist sistemin hüküm sürdüğü her yerde bu problemi yaşıyorlar. Günde 12 saatin üzerinde çalışmaya koşullanmış, yemeği-molası olmayan, daha önemlisi ertesi gün işten atılmayacağını garantisi olmayan, her an işyerinde ölüm tehlikesi ile karşı karşıya kalan işçilerin psikolojisi nasıl olabilir? Maruz kaldığı tüm bu koşullar sonrasında, kapitalizmin büyüdü tüketim dünyasında "gerçek özgürlüğü"nü, tüketmeden nasıl gerçekleştirir?

Tükenmişlik Sendromu diye icat ettikleri, yıllardır ezilenlerin çektikleridir. Yaşamını, efendilerin rahat yaşamlarına feda etmek zorunda bırakılanların haleti ruhiyesidir.

Kapitalist Tükenmişlik

Kapitalist gerçeğin dayatıldığı bir ortamda, kapitalizmin sahte mutluluklarında kendini mutlu olmaya zorlayan insanın uyumsuzluğudur *Tükenmişlik Sendromu*. Düşündüklerini, hissettiklerini gerçekleştirememelerin verdiği huzursuzluktur.

Falanca psikologların önerdiği gibi iş ortamını dengeli hale getirmekle, iş arkadaşlarıyla daha sıcak ilişki kurulmasıyla, iş sırasında boş zamanlar üretmekle çözümler. Falanca miktar para kazanarak ya da harcayarak ikame edilmez. Türlü psikolog yardımı alarak, zihin boşaltarak değiştirilmez.

Kapitalist sistemin çarklarının arasında bir yerlerde sıkışmış insan hastalığıdır *Tükenmişlik Sendromu*. Kapitalizmin sahte mutluluklarıyla tatmin olmayan bireyin hastalığı. *Tükenmişlik Sendromu*’na yakalandıysanız üzülmeyin. Çünkü mutsuzsanız, umutsuzsanız böyle bir yaşamdan; hasta ediyorsa sizi bu kölelik; vücudunuz bu köleliğe alışmamış, yüreğiniz yeni bir dünya hayaliyle tepki veriyor demektir.

Şahan Güldürme Bizi

Furkan Çelik
fcelik@meydangazetesi.org

"gülüp eğlenmek varken
bu manzaraların anlamı ne"

1 Mayıs günü sabahın körü,
Şişli'deyiz, Beşiktaş'tayız...

Sen milyon dolarlık villanda,
on yedinci rüyanı görüyorsun...

Polis önümüze panzerleriyle
barikat kuruyor...

Sen yatağından kalkmışsın,
hizmetçine kahvaltını hazırlatı-
yorsun...

"Yasak" diye bağırip üzerleri-
mize kimyasal gaz atıp, kafaları-
mıza fişekler fırlatıyorlar...

Sen evinde led televizyonunu
açmış, anında görüntüleri izleyip
gülüyorsun...

Gazdan ölmek için ara so-
kaklara çekilip var gücümüzle
kaldırımlarla gökyüzünün yerini
değiştirmeye çalışıyoruz...

Sen iphonundan tweet atıp,
"gülüp eğlenmek varken bu man-
zaraların anlamı ne" diyorsun...

İnsanlar kafasından vurulu-
yor...

Sen "bunların hiçbiri işçi değil,
işçi eline sapan almaz" diyorsun...

1 sene boyunca, patronların
yararına onlarca yasa çıkmış,
878 işçi iş cinayetlerinde yaşa-
mını kaybetmiş, asgari ücret 773
TL olmuş, yüzlerce işçi işten atıl-
mış, maaşları ödenmemiş, ek-
meğe, peynire zam gelmiş...

Sen bir film ile 30 milyon TL
kazanmışsın, boğaz manzaralı
evinin garajına 600 bin Euro'luk
araba koymuşsun...

Sen kime hikâye anlatıyor-
sun? Sen zaten tarafını seçmiş-
sin. İşçilerin, ezilenlerin adına
konuşmak sana mı kalmış. Sen
git "böğürmeli, kusmalı, osurma-
lı", dünya sıralamasında sonuncu
olan rezil filmlerini çekmeye de-
vam et.

Meydanları Kapatacağınıza Çukurları Kapatın Çocuklar Ölmesin!

Urfa'da 2 metre derindiğinde
neden açıldığı belirsiz olan su
dolu çukura 7 yaşındaki Sedat
İzol düştü ve öldü.

Manisa Turgutlu'da ağız açık
bırakılan foseptik çukuruna 6
yaşındaki Zafer Turgut düştü ve
öldü.

Çekmeköy'de açık bırakılan fo-
septik çukuruna 4 yaşındaki Ali
Tuncer düştü ve öldü.

Harran' su dolu çukura düşen
2 yaşında V.K boğularak öldü.

Çorum karayolu üzerinde din-
lenme tesisi inşaatı çevresinde
oyun oynayan 4 yaşındaki Hüse-
yin Eryılmaz su dolu çukura düş-
tü ve öldü.

Balıkesir'de arkadaşlarıyla
oyun oynayan 13 yaşındaki Oğün
Sarı inşaat için açılan çukura

düştü ve öldü.

13 yaşındaki Melis Altın, İst-
tanbul Eyüp'te okuluna gider-
ken kaldırımın çökmesi sonucu
2 metrelik çukura düştü. Melis,
düştüğü çukurdan büyük uğraş
sonrasında çukurdan çıkarıldı ve
bizlere "Bastiğın kaldırımları kal-
dırım diyerek geçme tanı düşün
altında metrelerce derin çukurla-
rı" sözünü bir kez daha hatırlattı.

Urfa'da 10 yaşındaki Ayşe
Akan su dolu çukura düştü ve
öldü.

Şirinevler'de üstü kartonla ka-
patılmış olan rögar çukuruna 5
yaşındaki Dilara düştü ve öldü.
Dilara'nın cansız bedeni Ataköy
deresinde bulundu.

Pendik'te İSKİ'nin açtığı çuku-
ru açık bırakması sonucu Sadul-
lah ve Hakan kardeşler çukura

düştü ve öldü. Senelerce süren
mahkeme sonuçlandı ve çukura
düşen çocuklar kusurlu bulundu.
İSKİ beraat etti.

1 Mayıs günü Taksim
Meydanı'nda dev bir çukur var-
dı. Devlet, "Ben bu sorumluluğu
alamam, kimsenin çukura düş-
mesine göz yumamam" dedi.
Taksim Meydanı'nı yasakladı. 2
binden fazla gaz bombası attı.
Gözünden vurulan İbrahim Akal
ölmedi, bir gözünü kaybetti. Ka-
fasından vurulan 17 yaşındaki
Dilan ölmedi, tedavisi sürerken
hastane hastane sürgün edildi.
Yine kafasından vurulan Meral
Dönmez ölmedi, kafatasında çat-
lak oluştu ve O da tıpkı Dilan gibi
hastane hastane sürgün edildi.

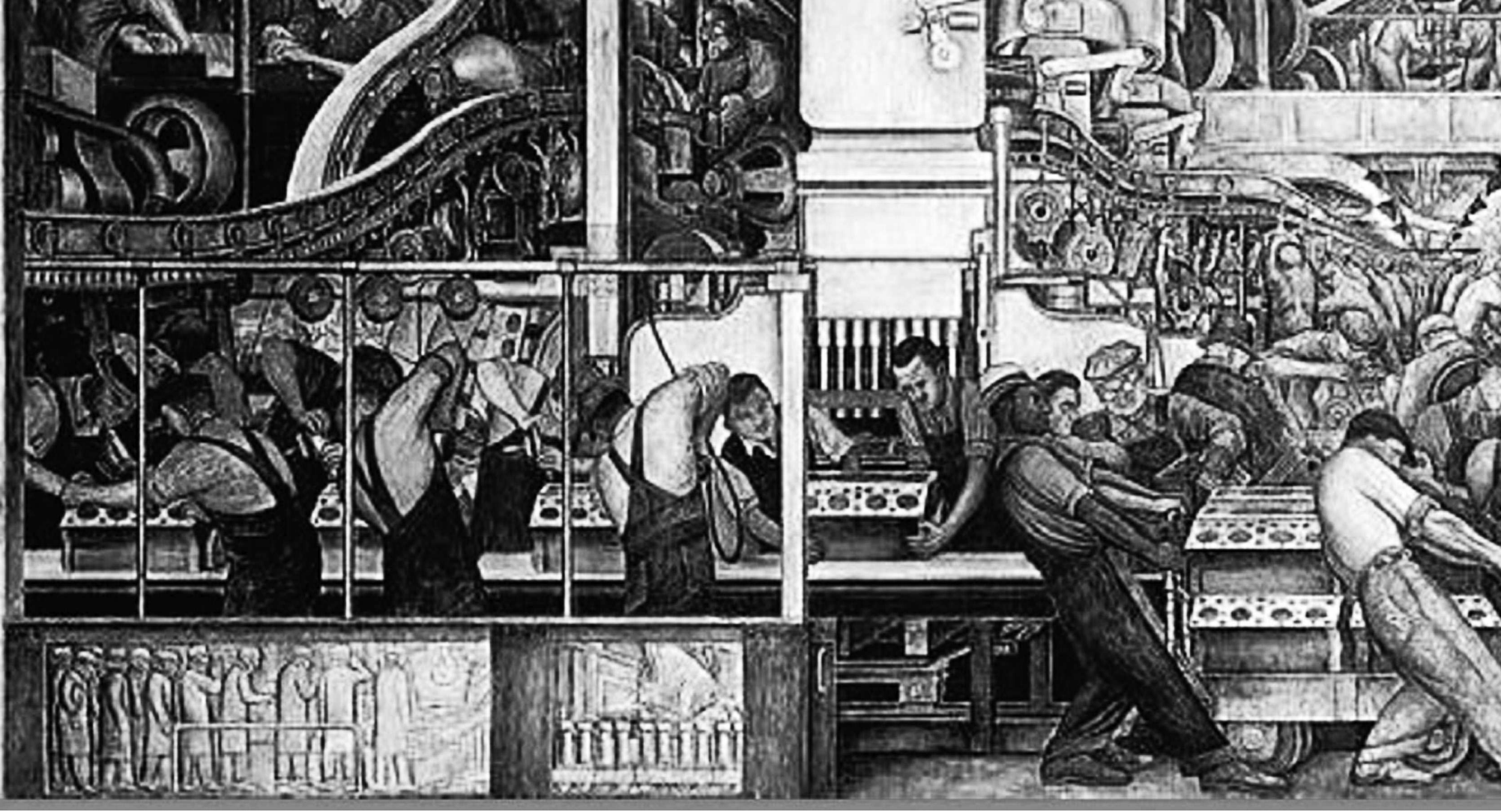
Çok şükür 1 Mayıs'ta kimse çu-
kura düşüp ölmedi, yoksa bunun
sorumluluğunu kim alabilirdi!

Çukur Değil, Devlet Tehlikeli

Taksim'deki yayalaştırma projesini bahane eden devlet, 1 Mayıs'ta "çukura düşme" tehlikesini iddia ederek Taksim Meydanı'nı eylemcilere kapatmış, yasağın ardından 1 Mayıs günü çıkan çatışmalarda yüzlerce kişi yaralanmıştı.

Devlet, Mayıs ayının sonunda da bu kez Gezi Parkı'nı ve yine Taksim Meydanı'nı yasakladı ve direnişçilere yine saldırdı. Evet, bu saldırıda da yüzlerce insan yaralandı. Ama yaralananlardan hiçbiri, 1 Mayıs'ta da olduğu gibi, ne çukura düşüp ayağını kıldı ne de çukura düşüp kolunu incitti. Yaralanan yüzlerce insan, polisin hedef gözeterek attığı biber gazı fişekleriyle yaralandı. Polisin kullandığı plastik mermiyle, biber gazıyla yaralanan direnişçilerden kiminin kafatası çatladı kimi görme yetisini kaybetti. Yani devlet, "sağlığından endişe ettiği" vatandaşlarını çukurlara düşürmedi ama "çukur" diyerek yasakladığı meydanlarda yaraladı, sakat bıraktı, kör etti.

Anarşistlerin Ekonomi Tartışmaları (2)

Çeviri: Özgür Oktay
ozoktay@meydangazetesi.org

Meydan Gazetesi'nin "Anarşistlerin Ekonomi Tartışmaları" bölümünde farklı coğrafyalardan anarşist birey, kolektif ve örgütlerin ekonomi tartışmalarına yer vereceğimizi, bir önceki sayımızın aynı bölümünde belirtmiştik. Geçtiğimiz sayıda Michael Albert'in katılımcı ekonomiyi anlattığı "Parecon ve Hareketin İnşası" yazısını yayınlamıştık. Albert'in Parecon modeline karşı Wayne Price'in Devrimci Sınıf-Mücadeleci Anarşizm modelini savunduğu yazısına bu sayımızda yer veriyoruz.

Bölümde yayınladığımız herhangi bir yazıyı bir diğerinden üstün tutmayıp tartışmanın kendisini yansıtmaya çalışacağımız, düşünceler ve eleştirilerden verimli sonuçlar çıkaracağımız bir yöntem benimsediğimizi tekrar belirterek Wayne Price'in ilk kez çevrilmiş bu yazısı ile devam ediyoruz.

Wayne Price:

Wayne Price 40 yıldan fazladır devrimci örgütlenmenin ve kuram geliştirme için çalışmaktadır. Engelli öğretmeni ve okul psikoloğu olarak çalıştı. Psikoloji doktorası yaptı. Yıllarca savaş karşıtı eylemlerde ve eğitimciler sendikasının mücadelesinde faaliyet gösterdi. "Devletin Ortadan Kaldırılması: Anarşist and Marksist Perspektifler" ve "Anarşizm ve Sosyalizm: Reform mu, Devrim mi?" adlarında iki kitap yazdı.

Devrimci Sınıf-Mücadeleci Anarşizm

Wayne Price

Aşağıdaki yazı, devrimci sınıf-mücadeleci anarşizm hakkındaki kendi yorumumdur. Bu yazı, Katılımcı Ekonomi'yi savunan Michael Albert ile birlikte internet üzerinde yaptığımız tartışma/araştırma için temel olmak üzere yazılmıştır. Kimsenin resmi sözcüsü olmasam da, bu yorumun örgütümün, yani Kuzeydoğu Anarşist-Komünist Federasyonunun (NEFAC) görüşleri ile geniş ölçüde tutarlı olduğuna inanıyorum. Bu yorum ayrıca www.anarkismo.net sitesinde vurguladığım enternasyonal eğilimim; örgütlenmecili anarşist-komünizmin tarihsel eğilimi (Platformculuk ve especifismo) ve devlet-karşıtı Marksizm ile örtüşüyor. Düşüncelerimin daha geniş ifadesini şu kitapta bulabilirsiniz: *Devletin Ortadan Kaldırılması: Anarşist and Marksist Perspektifler* (2007; Bloomington IN: AuthorHouse) Kaba hatlarıyla, kendi anladığım şekliyle anarşizmin ne olduğunu ve ona ulaşmak için gerekli stratejileri çizeceğim.

İdeal Vizyon

Anarşizm demek, otorite, hiyerarşi ve baskının tüm biçimlerinin sonu demektir. Kapitalizm, beyaz egemenliği, erkek egemenliği, homofobi, emperyalizm, militarizm, doğanın tahribatı, vb. ye karşı çıkar. Anarşizm, demokrasi, özgürlük ve öz-yönetimin toplumun tümünde uygulandığı en uç biçimdir. Devrimler her seferinde halk meclisleri, yerel toplantılar, işyeri komiteleri, vb. oluşturdu. Taban meclisleri, ilgili konseylere seçilmiş kişiler gönderdiler ama meclisler is-

tediklerinde bu kişileri anında geri çağırabiliyor ve kontrol edebiliyordu. Bu merkezsiz meclisler insanların yüz yüze konuşma ihtiyacını ifade ediyordu. Tıpkı insanlığın varoluşundan beri en çok yaşadığı biçim olan ufak "kabile" ve köy yaşamında olduğu gibi. Bunlar, antik Atina kentindeki doğrudan demokrasi meclisi Eklesia'da, New England'ın şehir konseyinde, 1871 Paris Komünü'nde, Rus Devriminin ilk sovyetlerinde, 1956 Macaristan işçi konseylerinde, Arjantin'deki yataştırılmış mahalle toplantılarında, işyeri işgallerinde ve diğer birçok devrimci durumda görülürler.

Anarşizm, kapitalist ekonominin pazarları ve merkeziyetçi, sınıflı planlaması yerine sınıfsız sosyalizmi kuracaktır. Üretim, özelleşmiş ve rekabetçi değil, kolektif ve kooperatif olacaktır. Üretim kar için değil, ihtiyaç için olacaktır. Demokratik tabandan-planlama ile koordine edilecektir. "Ekonomi", üreticilerin kooperatifleri, tüketicilerin kooperatifleri ve kolektif komünlerin bir federasyonu olarak düşünülebilir. İşyerleri ve mahalli örgütler, kendi meclislerini yönetip merkezsiz federalizm ile koordine edilirler.

Bölgeler ve hatta mahalleler, kendi ihtiyaçlarının mümkün olduğu kadar çoğunu yerel seviyede üretirler ama tümüyle kendine-yeterlik imkânsızdır ve istenmez. Merkezileşme, yüz-yüze demokrasiyi sağlar, ekolojik dengeye yararlı olur ve tabandan-yukarı, demokratik, ekonomik planlamayı kolaylaştırır.

NEFAC:

2000'de ABD'nin kuzeydoğu bölgesinde kurulan platformist anarşist komünist örgüt. Bu bölgede ve Kanada'nın Quebec ve Güney Ontario bölgelerindeki iki dilli (İngilizce-Fransızca) üyelerin federasyonu olarak kuruldu. Örgüt 2008'de bölündü ve Quebecli üyeler "Özgürlükçü Komünist Birlik (UCL)"i kurdu. 2011'de adını "Ortak Mücadele" olarak değiştirdi. Örgüt, uluslararası platformist internet sitesi olan Anarkismo üyesidir.

Devrimden sonra işçilerin yapacağı ilk işlerden biri, kapitalizmden miras kalan teknolojiyi dönüştürmeye başlamaktır. Ekolojik olarak sürdürülebilir bir toplum yaratmak için teknoloji yenilenecektir. Teknoloji ve genel olarak üretim, emir-veren ve emir-alan ya da kafa işi ve akıl işi ayrımını kaldıracak şekilde yeniden düzenlenecektir. Yeni bir devlet kapitalisti sınıfın ya da yönetici sınıfının yaratılmasını önlemek için bu zorunludur.

Devlet ortadan kaldırılacaktır. Burada "devlet" derken, uzmanlaşmış, bürokratikleşmiş, topluma yabancılaşmış, toplumun geri kalanının üzerinde duran bir kurumdan bahsediyoruz. Onun yerine bir meclisler ve konseyler birliği gelecektir. Herkes yönetime katıldığı için belirli bir yönetici olmaz. Uzman polis ve ordu katmanları yerine silahlı halk ve hala ihtiyaç kaldıysa sivil konseylerin yönetimindeki bir halk ordusu gelir.

Anarşist Yöntem

Şimdilik mümkün olan sadece genel prensipleri çizmek ve gelecek nesillerin bunları nasıl uygulayabileceğini kestirmektir. Varsayabileceğimiz şeylerden biri, devrim-sonrası

toplumun esnek, yerel, çoğulcu ve hepsinin ötesinde deneysel olacaktır. (Errico Malatesta ve Paul Goodman'ın "anarşist yöntem" olarak adlandırdığı şey) Dünya, hatta Kuzey Amerika bölgelerinin bile tarih, coğrafya ve kültür açısından belirgin farkları vardır. Bu yüzden, kapitalist sömürü yeniden canlanmadığı sürece *çoğulcu deneysellik* beklenmelidir. Kapitalizm sonrası toplumun nasıl işleyeceği konusunda kimse bütün cevapları bilmiyor.

Farklı bölgeler, farklı demokratik ekonomik planlamaları deneyebilirler, örneğin Parecon ya da Pat Devine'in düşünceleri, ya da Takis Fotopoulos'un "Kapsayıcı Demokrasi"si gibi. Dahası bir bölge hemen, insanların ihtiyaçlarının sağlandığı ve sadece toplumsal güdülerle çalıştığı tam komünizmi denemek isteyebilir. Başka bir bölge çalışanların emeğinin (diyelim makbuz ile) ödendiği teşvikler konusunda ısrar edebilir. Bununla birlikte toplumun komünist parçaları (ücretsiz sağlık hizmeti, asgari yemek, giyim ve barınak) olabilir ya da olmayabilir. Bazı bölgeler (Marks'ın yaklaşımına benzer şekilde) bu parçaları zamanla ya da nesiller boyunca genişletip tam komünizme varmayı seçebilirler.

Bazı bölgeler toplumu işçi konseylerinin federasyonu üzerinden koordine etmeyi denerken, diğerleri halk meclislerinin federasyonunu deneyebilirler. Demokratik federalizm sınırları içinde, bazı bölgeler görece olarak daha merkezîyetçi, diğerleri daha merkezsiz olabilir. Anlaşmazlıkları çözmek için ya da insanları (varsa) anti sosyal kişilerden korumak için değişik yerel yöntemler denenebilir. Bölgeler başarısızlıkları reddedip, başarıları kopyalayarak birbirlerinden öğrenecektir.

Pratikte mümkün ve yararlı olduğu kadar

çok merkezsizleşme olurken, ticaret ve diğer pratik konularla ilgilenmek için kıtasal ve uluslararası federasyonlar da gerekecektir. Örneğin, emperyalist devletler olduğu sürece özgür toplumlar, silahlı milislerin karşılıklı koordinasyonu ile kendilerini korumaya hazır olmalıdırlar.

Cinsiyet, ırk, cinsel yönelim, köken gibi sınıfsal olmayan sorunlar da aynı "anarşist yöntemle", yani merkezsizleştirme, öz-örgütlenme ve deneyle çözülecektir. Kadınlar erkeklere ekonomik ya da başka şekilde, çocuk bakımı için bile bağımlı olmayacaklar, çünkü bu iş toplumun sorumluluğunda olacaktır. Kadınlar, erkek egemenliği ile mücadele edip tüm potansiyellerini geliştirmek için, kendi başlarına ya da erkeklerle birlikte örgütlenmekte özgür olacaklardır. İnsanlar romantik ve cinsel ilişkileri nasıl kuracaklar? Cinsel ve diğer kimliklerini nasıl oluşturacaklar? Toplum çocukları nasıl yetiştirecek? Böyle şeyler öngörülemez, sadece ilgili kişiler tarafından geliştirilirler. Beyaz olmayanlar da çeşitli birliklerde kendileri ya da beyazlarla birlikte örgütlenebilecekler. Irkçılıktan yarar sağlayan bir kapitalist sistem olmayacak ama bu ırkçılığın tamamen yok olacağı anlamına gelmiyor. Beyaz olmayanlar örgütlenip kendi hakları için mücadele edebilecekler. Ayrılmaya ya da birlikte hareket etmeye, ya da öz-örgütlenme ve deney yoluyla ırklar arasında tercih ettikleri herhangi bir ilişkiye karar verebilirler.

Devrimci Strateji

Devrimci anarşizmin amaçları ve araçları tutarlıdır. Öz-örgütlenme ve otonomiye dayalı toplumu oluşturmak için öz-örgütlenme ve otonomi üzerine kurulan bir hareketi destekler. Reform için, halkın yaşam şartlarının iyileştirilmesi için yapılan mücadeleleri destekler: Sendikaların kurulması, daha yüksek

ücret, daha düşük çalışma saatleri, kadınlar ve beyaz olmayanlar için ayrımcılık karşıtı yasalar, evrensel sağlık hizmeti, süren emperyalist savaşların sona ermesi, sosyal hakların devlete ve faşistlere karşı savunulması, ekolojinin savunulması, vb. Bu talepleri destekliyoruz çünkü bunlar adaletli, çünkü insanların ne için mücadele edeceklerini seçmeye hakları var ve çünkü insanları otoriteye karşı harekete geçiren her şeyi destekliyoruz. Mümkün olan her yerde bu mücadeleyi, başka sorunlar ile ilişkilendirerek, onları tüm kapitalist sınıftan ve devletten talepler olarak genelleyerek ve harekete geçirecek en militan yöntemleri önererek genişletmeliyiz. Fakat işçilere her zaman gerçeği söylemeliyiz: Bu sistem istikrarlı şekilde iyi yaşam şartları ya da demokratik hakları sunamaz. Bilakis şu anda bu standartlara saldırıyor, çünkü sistemin temel ekonomik krizi yüzünden böyle yapmak zorunda. Uyarıda bulunmalıyız: Yöneticiler, işçi sınıfının ve ezilenlerin zamanla örgütlenip toplumda söz sahibi olmalarına izin vermeyecekler. Bir noktada sertçe üzerimize gelecekler. Gerekli gördüklerinde seçimleri ve sosyal hakları kaldırıp, orduyu, polisi ve faşist çeteleri harekete geçirip, ırkçı ve cinsiyetçi histeriyi kamçılıyıp totaliter yapıyı kuracaklar. Yapabilirlerse tabi.

İşçilerin ordunun safları karşısında zafer kazanıp devleti parçalayarak, kapitalizm ve baskının her türlüşünü söküp atarak ve halk meclislerinin bir federasyonunu kurarak bunun önüne geçmesi gerekecek—yani iktidarı alması (ama "devlet iktidarı" değil, yeni devlet yaratmak değil) Diğer bir deyişle, devrim yapacak. Bugün devrim ve karşı-devrim çarpışmasından uzaktayız ama yine de uzun vadede yol gösteren strateji bu olmalıdır. Şimdi bile reformları kazanmanın en iyi yolu insanların militanca, kendine yeterli ve yönetici sınıfa tehdit oluşturacak şekilde, yani devrimciliğe yakın davranmasıdır.

Ve şimdi bile devrimcilerin genel grevleri destekleyerek işçileri hazırlaması ve işçilerin grev kırıcılara, yetkisiz zor kullananlara, kanun dışı polis müdahalelerine karşı kendilerini korumaya hazır olması gerekir. Halkı çevredeki faşist saldırılara karşı koymak için örgütlemeliyiz. "Silah kontrolü" yasalarına karşı çıkmalıyız.

Platformculuk:

Adını, 1926'da yayımlanan "*Anarşistlerin Genel Birliği Örgütsel Platformu*"ndan alan platformculuk, işçi sınıfı ve köylü hareketlerini etkileyebilecek, sıkı bir örgütlenmeyi savunur. Dört ana prensibi vardır: İdeolojik birlik, taktik birlik, kolektif sorumluluk ve federalizm.

Devrimci Güçler

Devrimi kim yapacak? Tabii ki halk adına devrimi sürükleyip devletin iktidarını eline almayı uman bir öncü elit parti değil, ya da iktidara seçimle gelmeyi planlayan elit bir parti değil. Halkın büyük çoğunluğu yapacak, ezilen ve sömürülenlerin tümü. Kadınların, queerlerin, beyaz olmayanların, engellilerin ezilmeleri vb. dâhil ezilmenin her biçimi birbiriyle örtüşür, iç içe geçmiştir ve

***pembe yakalı (işçi):** Tipik olarak hizmet sektöründe, bakıcılık, resepsiyon gibi geleneksel olarak kadınların çalıştığı işleri yapanlar.

bu şekilde ezilmeler karşılıklı olarak birbirlerinin devamını sağlarlar. Şimdi bile mücadele eden, ayaklanacak olan ve devrimi yapacak olanlar bunlardır.

Sınıf mücadeleciler anarşistler halkın çoğunluğu olan işçi sınıfının merkezi rolünü görüyor, mavi yakalı, beyaz yakalı ve "pembe yakalı"* , diğer tüm ezilen gruplar ve bu sınıfın ücretsiz üyeleri (yani işsizler, işçi çocukları ve ev işçileri) dâhil. İşçiler ahlaki olarak diğerlerinden (örneğin duyma engellilerden) daha çok ezilmiyorlar. Fakat stratejik olarak, işçilerin devasa bir potansiyel gücü var. Üretim araçları, ulaşım, iletişim ve sosyal servisleri elinde tutan bu sınıf, toplumsal hayatı durdurabilir. Ve yeni, daha iyi temeller ile tekrar başlatabilir.

Devrimcilerin en çok bulunduğu yerler hem ezilen, hem sömürülen kesimlerdir. Siyah işçiler, kadın işçiler (ya da siyah kadın işçiler), ve böyle diğer gruplar işçilerin en çok ezilenleridir. Onları çürüten ayrıcalıkları, "zincirlerinden başka kaybedecek hiçbir şeyleri" yoktur. Azınlık da olsalar, böyle gruplar genellikle mücadelenin ön saflarında yer alırlar. Ayaklandıklarında tüm toplum sarsılır ve tüm sorunlar açık hale gelir.

Especifismo:

FARJ ve benzer Güney Amerikalı anarşist örgütlerin benimsediği especifismo, platformculuğa çok benzer. Errico Malatesta'nın anarşist örgüt düşüncesine dayanır. Otonom, toplumcu sosyal hareketlere katılmayı ve bunları yaratmayı içerir.

Anarşist Devrimci Örgütlenme

Anarşistler birçok devrimde önemli rol oynasalar da başarısızlığa uğradıkları deneyimler oldu. Bu başarısız deneyimlerin bir nedeni de anarşist devrimci azınlığın ayrı bir politik örgütünün olmamasıdır. Demokratik bir federasyon tutarlı bir analiz ve program geliştirebilir, üyelerin eylemlerini koordine edebilir ve yayınları ile düşüncelerini yayabilir. Bu federasyon bütün anarşistleri değil, sadece programını kabul edenleri kapsayacaktır. Bir "parti" olmayacaktır çünkü devlet yönetme amacı yoktur. Bu yaklaşıma *platformculuk* ya da *especificismo* deniyor.

Bu anarşist örgüt daha geniş kitle örgütlerinde, örneğin sendikalar, mahalli gruplar ve ezilen grupların birliklerinde çalışacaktır. Bunların patronlara değil, kendilerine güvenmeleri için mücadele edecektir ve her zaman taban demokrasisi ve militanlığı destekleyecektir. Elitist örgütlere karşı savaşacaktır. Fakat diğer gruplarla her fırsatta dayanışma gösterecektir çünkü hiçbir örgüt tek başına en iyi fikirlere ve en iyi militanlara sahip değildir. Fırsatçıların yaptığı gibi kendini daha geniş popüler örgütler içinde eritmeyecektir ya da sekterlerin yaptığı gibi kendine kapanıp mükemmel teoriyi aramayacaktır. Bunun yerine en radikal katman ile şimdilik daha muhafazakâr olan çoğunluk arasındaki herkesin birbirinden öğrendiği sürekli diyalogun parçası olacaktır.

Devrimci örgütlenme, işçi sınıfının ve ezilenlerin öz-örgütlenmesinin karşısında değildir. Bilakis öz-örgütlenmelerin bütünleyici bir parçasıdır. Bütün ezilenler ışığı görüp bir anda toplumcu anarşist olmayacaklar. Gerçekte insanlar politik farkındalığa seviye seviye ulaşırlar. Muhafazakâr dönemlerde

birer ikişer gelirler. Radikalleştiren dönemlerde kümeler halinde radikal olurlar. Bunlar diğer insanları kazanmak için birleşirler. Büyük çoğunluk sadece devrimin hemen öncesinde demokratik bir ayaklanmaya hazırdır (ki bu da devrimci dönemi tanımlar).

Krizle Verdiğimiz Yanıt

Bir kriz dönemindeyiz. II. Dünya Savaşı sonrası yükseliş 60'larda sona erdiğinden beri ekonomi inişli çıkışlı da olsa genel bir iniş yönünde ilerliyor. Bizim sendikaları ufalmış, endüstrisi azalan ekonomimizde işçilerin gelirleri hızla düşüyor. Ekonomi kötüleşirken büyük işletmeler karlarını artırmak için işçilerin yaşam standartlarını düşürmeye, yoksulların sosyal hizmetlerini kesmeye ve zenginlerden alınan vergileri azaltmaya çalışıyorlar. Bir yandan insanlar küresel ekolojik felaket tehdidinin ve (nükleer silahların yaygınlaşması dahil) uluslararası savaşların kötülüklerinin farkına vardılar. Resmi politika aşırı sağa kaydı. Cumhuriyetçiler aşırı gerici eline geçerken demokratlar onların sadece biraz solunda kaldı.

İşçiler ve ezilenler artık bıktılar. (Kapitalistler için) bir patlama "tehlikesi" var. Böylece ABD'nin en uzak görüşlü kapitalistleri bir kez daha, daha önce birçok kereler yaptıkları gibi, memnuniyetsizliği daha güvenli yönlere yönlendirmek için (ılımlı) ilerici demokrat bir aday hazırladılar. Demokrat Parti, 19.yy'ın halkçıları, 30'ların sendikaları, 60'ların sosyal hak ve savaş karşıtı hareketleri için bir ölüm tuzağı işlevi görmüştü. Şimdi ise karizmatik siyah politikacı liderliğinde, alçak George W. Bush'un beceriksizliklerinden ve felaketlerinden kurtulmaya çalışanların desteğini alıyor. Barack Obama seçilirse, çalışan nüfusa dayatılacak olan tasarruf tedbirlerine ve ABD'nin emperyalist savaşlarının yeniden düzenlenmesine önderlik edecek. Irak vurmasını azaltıp Afganistan işgalini artıracak. Kaybederse bu yenilgi, takipçilerinin cesaretini kırmak için kullanılacak.

Bu bağlamda, devrimci azınlığın akıntıya karşı gitmesi, demokratlara karşı çıkması, bu parti ve adayları hakkında gerçeği söylemesi zorlaşıyor. Ezilenlerin birliklerinin ve topluluklarının Demokrat Parti'den ayrılması gerektiğini ve seçimciliğin edilgenliğinden kurtulmaları gerektiğini saygıyla ve sabırla anlatmalıyız. Bunun yerine bağımsız kitle hareketlerini desteklemeliyiz: gösteriler, sivil itaatsizlik, grev ve özellikle genel grev. Çoğu sendika ve ezilen yanlısı aktivist, liberal ya da reform sosyalisti, kapitalizmi destekliyorlar ya da en azından devrime inanmıyorlar. Bu yüzden onların kapitalist bir partiyi desteklemeleri anlaşılabilir. Kendilerine devrimci, sosyalist ya da anarşist diyenler için durum farklı. Onların daha iyi bilmesi gerekir. Çoğunluğun bugünkü liberal anlayışına teslim olmaksızın, halk hem cumhuriyetçilerden, hem de demokratlardan bıktığı zaman radikalleşecek olan kitleler için hazırlanmalıdır.

Radikaller, bir ideal vizyon ve bir bilimsel analiz-strateji arasında çoğu zaman yapılan ayrımı reddetmelidir. İkisi de birlikte gereklidir. İnsanlık ekonomik çöküş, faşizm, savaşlar ve nükleer savaş ya da çevresel felaket ile yok olma tehditleri ile karşı karşıya. Toplumcu anarşist bir devrim sadece iyi olacak bir şey değildir. İnsanlığın hayatta kalması için gereklidir.

FRANSA'DA ANARŞİST FEDERASYON 71. KONGRESİNİ YAPTI

Cem Akbalık
Proudhon Anarşist Grubu
Fransa

Fransa'da, 102 il ve ilçede grupları olan ve değişik liberter akımları içinde barındıran Anarşist Federasyon, 71. kongresini yapmak için 18-20 Mayıs tarihlerinde Paris'e yakın Cluny şehrinde toplandı. Kongreye yüz civarında anarşist katıldı. Federasyon'a bağlı gruplar ve bireyler dışında, Liberter Alternatif, Liberter Gruplar Koordinasyonu, Ulusal Emek Konfederasyonu-İşçi Dayanışması (CNT-Solidarite ouvrier), Ain Liberter Koordinasyonu adına gelen arkadaşlar da kongreye katıldılar. Kadınların sayısının az olması dikkat çekerken (katılanların %25'i), bunun nedenleri üzerinde duruldu, eleştiriler yapıldı ve özeleştiriler verildi.

Kongreyi, genel anlamda üç başlık altında anlatmak mümkün. İlk olarak, Federasyon'un durumu (Federasyon'a bağlı bütün grupların durumu, gazeteler, radyo ve internet sitesi...) ile ilgili yapılan değerlendirmeler, alınan kararlar ve perspektifler. İkinci si, Fransa'nın soyo-ekonomik ve politik durumuyla ilgili yapılan analizler, anarşistlerin toplumsal muhalefet içindeki yerleri, eksiklikleri ve yapılması gerekenler. Üçüncüsü ve son olarak da, 2008'de ortaya çıkan ve 70'lerdeki yapısal krizin bir devamı olan küresel ekonomik krizin, yani kapitalist krizin bir analizi yapıldı, tartışmalar ve IFA'nın durumu değerlendirildi ve bazı kararlar alındı.

Anarşist Federasyon ile ilgili alınan kararlar...

Fransa genelinde çalışma yapılan grupların değerlendirilmesi yapıldı. Her grup kendi yaptıklarıyla ilgili bilgiler verdi, yapılması gerekenler yönünde tartışmalar yapıldı. Yeri gelmişken belirtmeliyim ki, Federasyon'a bağlı her grup aynı zamanda otonom olarak çalışır, gazetesi-

ni çıkarır ve kitapçıklarını açar. Örneğin Bezanson'da Proudhon Grubu'nun kendine ait bir kitapçı var ve bunu bütün liberterler lokal olarak da kullanabiliyor. Lokal, diğer grupların ve Federasyon'un yardımıyla satın alınmış ve diğer şehirlerde de genelde böyle yapılıyor.

Daha sonra radyo ve gazetelerle ilgili bir değerlendirme yapıldıktan sonra bazı kararlar alındı. Bu anlamda, 1982'den beri yayın yapan Radio Libertaire'nin yayın yapmaya devam etmesi yönünde ortak karar alındı. Federasyon'un Paris'te bulunan kitapçısının durumu tartışıldıktan sonra, Federasyon'un gazetesi olan ve haftalık olarak çıkan Le Monde Libertaire'in durumu da tartışıldı sonra şu kararlar alındı:

- Gazetenin haftalık olarak çıkartılmasına devam edilmesi ve bunun kiosklerde satılması.
- 15 günde bir çıkarılan gazetenin çıkarılmasına devam edilmesi ve bunun bütün gruplar ve bireyler tarafından insanlara bedava dağıtılması.
- On beş günde bir belirli konularda özel sayı çıkarılması ve kiosklerde satılması.
- Örgütsel durum ile ilgili alınan son karar ise, internet sitesinin daha da geliştirilmesi ve daha etkin hale getirilmesi yönündeydi.

Fransa'da genel duruma dair...

Yukarıda belirttiğim gibi, ikinci önemli husus ise, kongreye katılanlar tarafından Fransa'nın sosyo-ekonomik ve politik durumuyla ilgili yapılan analizler ve tartışmaları. Sağcı Sarkozy hü-

kümetinin kapital ve kapitalistler lehine çıkardığı yasalardan bıkan Fransız halkı, Sosyalist Parti'yi ve François Hollande'yi bir umut olarak görmüş, Sol Cephe, Yeşiller, Troçkistler, Ekolojistler ve birçok işçi sendikası Sarkozy'yi devirmek için seçimlerde (ikinci turda) Sosyalist Parti adayına oy vermiş böylece Hollande cumhurbaşkanı seçilmişti. Aradan bir sene geçmiş olmasına rağmen Hollande verdiği sözleri tutmamış, uyguladığı politikalar kendinden önceki sağcı hükümetin yarım bıraktığı politikaları devam ettirmekten ibaret olduğu çabucak anlaşılmiş oldu. Hatırlatalım ki, sosyalist hükümeti oluşturan bakanlar ülkenin milyonerleri arasında ve birçoğunun da vergi cenneti olan ülkelerde gizli hesapları ortaya çıktı.

Anarşistler, Sosyalist Parti'nin de, özellikle ekonomik alanda sağcı ve kapitalin çıkarlarını savunan bir parti olduğunu bilmelerine ve seçimlerin toplumsal değişimi sağlamak için bir araç olamayacağı yönünde propaganda yapmalarına rağmen, "anarşist propagandanın" yetersiz kaldığını, günlük hayatta krizden etkilenen geniş kitlelerle dayanışma ağları kurulamadığı, özyönetim ve doğrudan demokrasinin uygulandığı kooperatifler kurulmaması bir eksiklik olarak görüldü. Bedava yemek dağıtan "Kaldırım Lokantası", özyönetim (autogestion) ve doğrudan demokrasi fuarı, özyönetime ve doğrudan demokrasiye dayanan alternatif tarım kooperatifi "Co-urt-Circuit" gibi birçok projenin hayata geçirilmiş olmasına rağmen bu yönlü daha fazla çaba sarf edilmesi doğrultusunda öneriler oldu.

Fransa ile ilgili bir diğer önemli konu ise, değişik sendikalarda örgütlü anarşistlerin Fransa'nın girdiği ekonomik resesyon, işten atılmalar, grevler, yükselen ırkçı-

lık, işsizlik oranının üç milyon iki yüz bini bulmasıyla ilgili bir analizi kongrede tartışmaya sundular, sınıf mücadelesinin güçlendirilmesine vurgu yaptıktan sonra bu yönlü çalışmalara ağırlık verilmesinin önemine işaret ettiler.

Anarşist Federasyonlar Enternasyonal (AFI)'nin durumu ve perspektifler

Üçüncü ve son olarak da, kongre boyunca dünya genelinde sosyal ekonomik durum ve toplumsal mücadelelerle ilgili tartışmalar yaşandı. Diğer yandan, en son 2012'de İsviçre'nin Saint-Imier şehrinde toplanan IFA ile ilgili bir durum değerlendirilmesi yapıldı ve aşağıdaki kararlar alındı:

- Tunus, Mısır, Meksika, Arjantin, Küba, Yunanistan ve Portekiz'de dayanışma mitingleri yapılması,
- Bütün bunların yanı sıra, 2014 yılında Bakunin (Bakunin yılı ilan edildiği için) ile ilgili değişik ülkelerde etkinliklerin yapılmasına karar verildi.
- 2013'de, Eylül-Ekim aylarında Berlin'de yapılması beklenen IFA toplantısına başta Tunus, Mısır, Latin Amerika ve Türkiye'deki anarşist gruplar olmak üzere, olabildiğince fazla ülkeden gelen anarşistlerin katılımıyla, koordineli ve ortak çalışmalar yürütmek için, etkin bir IFA toplantısı örgütleme çalışmak.

Üç gün süren kongrenin ana hatları aşağı yukarı bunlardı. Kongreye ilgili daha kapsamlı bir analiz için kongreye katılan ve IFA'da yer alan birkaç arkadaşla bir mülakat yaptık. Bunu da Meydan Gazetesi'nin önümüzdeki sayısında okuyabilirsiniz.

Bu Daha Başlangıç

Bu bir isyandır

Kentsel Dönüşüm Projeleri uzun süredir İstanbulluların yaşam alanlarına kast ediyordu. Önce gecekondu yıkımları, ardından üçüncü köprüyle talan edilen 63 milyon metrekarelik orman arazisi, peşi sıra inşa edilen alışveriş merkezleri, lüks oteller, Taksim de halen çalışmaları süren yayalaştırma projesi derken sıra gezi parkına gelmişti. İstanbullu tüm bu yaşama kast eden projelere karşı yaşamını savunmak adına direnişini sürdürüyordu. Ta ki kepçeler gezi parkına gelipte, ağaçları sökene kadar. "Ağaçları sökmeyin, gezi parkına AVM yapmayın" diyerek ağaçlara ve gölgesine sahip çıkan "bir avuç marjinal" park alanına kamp kurana kadar. Bu eylem "ekolojik ve barışçıl" bir eylem şekli olarak lanse edildi. Ta ki polis şafak operasyonu ile park alanını gaza boğana kadar. Devletin bu alandan kazanacakları bir hayli "yükü" olmalı ki, bu barışçıl protestoyu olabildiğince sert bir şekilde bastırmaya çalıştı. Protestocular, polisin son aylarda iyice artmış şiddetine beklenmedik bir şekilde maruz kaldılar. Muhalefet partilerinden vekiller, sanatçılar da bu durumu protesto etmek hem de protestoculara destek vermek üzere Gezi Parkı'na geldiklerinde, devlet teröründen nasiplerini almışlardı.

Yıkımın ilk günü bu tablodan dolayı devlet istediğini çok da elde edemedi. Protestocular, gece Gezi Parkı'nda kaldıklarında sabaha karşı yaşanacak durumu hesap etti mi bilinmez ama sabah gerçekleşen polis baskınıyla, tüm protestocular parkın dışına atıldı. Polis protestocuların çadırlarını, battaniyelerini, kişisel eşyalarını ateşe verdi. Yaka paça gözaltına alınan, sürekli gaz bombalarına maruz bırakılan protestocuların görüntüsü, izleyen herkesi öfkeliyordu.

Tabi ki bu öfke, tek eylemlik bir öfke değildi. Bu öfke bir birikimdi. Polisin artan şiddetine yönelik bir birikimdi.

Eylemlere gaz bombalı, coplu, silahlı saldırılardı bu öfkeyi yaratan. Yasaklı 1 Mayıs'lardı, Dilan'dı, Şerzan'dı, Metin Lokumcu'ydu, Aydın Erdem'di... Bu öfkeyi yaratan iki günden büyüktü. Artan baskıydı, yasaklardı, sansürdü, ekonomik sömürüydü... Bu öfkeyi yaratan devletin iktidarını meşruiyet kaygısı gütmeyen, umarsızca, keyfi bir şekilde insanlara dayatmasıydı.

"Halkın İsyanı"na post modern eylem biçimi yakıştırmaları yapanlar, bunu iyi görmeli. Halkı kendiliğinden sokaklara iten yoğun bir şekilde hissedilen sosyal, siyasi ve ekonomik baskılardır. Ne kör-sağır ana akım medyada söylendiği gibi birkaç günlük meseleden çıkmıştır bu

olaylar ne de devlet iktidarının başındaki söyletiği gibi "marjinal" grupların etkisiyle.

Gözler önündeki perdeyi kaldırmamanın zamanı geldi. Bu bir isyandır. Devlet terörüne, polis şiddetine, kapitalist sömürüye insanların verdiği tepkidir. Diğer devletlerin, uluslararası kuruluşların, küresel şirketlerin sevgisini kazanmış yeni devlet iktidarının meşruluğunun sonudur.

Marjinalleştirmenin, Ötekileştirmenin, Yok Saymanın Demokrasisi

Devlet iktidarının "Demokratik Türkiye" propagandasını yaptığı bir zamanda böyle bir isyanın gerçekleşmesi çok önemlidir. Halk, devlet terörüne gösterdiği bu tepkiyle devletin "demokratik" itibarını al aşağı etti.

Halkın özgürlüklerinin hiçe sayıldığı, insanlara keyfe keder işkence yapıldığı-öldürüldüğü, ana akım medyanın tüm organlarıyla devletin resmi yayın organına dönüştüğü, kapitalist çıkarlar doğrultusunda yakın coğrafyalarda savaşa hazırlandığı ve bunu yaparken de halkını kendi eliyle öldürdüğü bir ortamda insanlar sokaklara çıktı.

İsyan ikinci gününde farklı şehirlere yayıldı. Devlet terörüne yönelik paylaşılan öfke, her yerde sokakları yakmaya başladı. Halk, ana muhalefet partilerinin buyruğuyla değil, falanca liderin sözüyle değil; kendi iradesiyle çıktı sokaklara. Polis şiddetini, devlet terörünü karşısına alarak bütün bunlara karşılık verebilmek için... Bunun bilinciyle saldırdı polise, devlet kurumlarının binalarına ve kapitalist sömürü mabetlerine. Bunları yapanlar "marjinal topluluklar" değildi. Devletin, iktidarına biat etmeyenleri ötekileştiren tavrına, "marjinalleştirme politikası"na karşı da bir isyandı bu. Üstelik iktidarın hesaplaşacağı yada uzlaşacağı bir muhatapı da yoktu. Bu isyan doğrudan bir eylemdi.

İsyanı en başından yok saydı devlet. Ne televizyonlarda ne de gazetelerde ne de başka bir yerde görünmesine izin vermedi. Sadece Taksim'de değil, Beşiktaş'ta, Harbiye'de, İstanbul'un birçok yerinden harekete geçti insanlar. Devlet, Gezi Parkı'nı ve Taksim Meydanı'nı tüm kolluk kuvvetleriyle kapatmıştı. Çatışmalar gün boyu sürdü. Atılan her gazda, her ses bombasında, her gözaltıda daha öfkeli halk. Polisin şiddetine kararlılıkla direndi. Taksimi dolduran milyona yakın insan geri adım atmadı. Devletin yok saymasına karşı, buradayız diyebilmek için.

Mücadeleye Devam

İkinci günün sabahında daha da yoğunlaşmıştı polis şiddeti, ölüm ve yaralanma haberleri geldi. Devlet ne meşruluk ne insan hakları ne demokrasi kaygısı gütmeyen terör estirdi. Maskesi arkasına saklandığı bütün ideal değerlerini iki günlük isyanda çöpe attı. Devlet halkına gerçek yüzünü gösterdi. Şiddet tekeli, sadece İstanbul'da değil İstanbul'la dayanışma eylemleri yapan her yerde terörünü estirdi. Ölüm haberleri, yaralanma haberleri ve gözaltılar artarak gelmeye devam etti.

Tam kırk saat... İstiklal Caddesi'nden Taksim Meydanı'na, kırk saate yakın süren çatışmalardan sonra çıkıldı. Kolluk kuvvetleri tüm araçlarıyla kaçtı. Kırk saat kırk yıl, meydan bir dünya oldu bizim için. İsyanın özgürlüğüydü bu. İçimizdeki burukluk ise, yaralanan ve yaşamını yitiren arkadaşlarımız oldu.

Sonra Gezi Parkı, sonra Gümüşsuyu, sonra Beşiktaş... Sonra Sakarya, Kocaeli, Ankara, Adana, İzmir... Hala daha devam eden isyanda, bu kendiliğindenliği tutan en önemli motivasyonlardan biri de paylaşma ve dayanışmaydı. Polis şiddetinden etkilenen eylemciler için, gönüllü sağlık çalışanlarından oluşan sivil sağlık merkezleri oluşturuldu. Gözaltı ve benzeri durumlar için hukuk dernekleri, baro, İnsan Hakları Derneği gibi kurumlar destek verdi. Türkiye Makine Mühendisleri Odası Birliği gibi meslek odaları binalarını âdete hastaneye dönüştürdü. İnsanlar evlerini, iş yerlerini açtılar, yiyecek ve içecek desteği yaptılar. Sosyal ağlar üzerinden insanlar birbirlerine bilgi verdi, dilsizleşen medyanın karşısında insanlar kendi imkânlarını yarattı.

Devlet terörüne, polis şiddetine, sömürüye karşı her yer, herkes isyan keldi adeta. Toplumsal dayanışma devlet yaşamlardan elini çektiğinde hiç bozulmadan işledi, halen işlemeye devam ediyor.

İsyanın Çekincesi

İsyanın başında "dilsiz" kesilen medya, şimdi isyana bir anlam vermeye çalışıyor. Tabi ki patronlarının istediği anlamı. Bireyci dediler, kayıtsız dediler, post modern dediler, kentli ve seküler dediler... Sokaklara dökülmüş insanları bu kavramlarla olumladılar. İsyayı Prag'daki Kadife Devrimi'ne benzettiler. Devlet terörüne, polis şiddetine, kapitalist sömürüye karşı girişilmiş bir isyanın altını boşaltmaya çalışıyorlar.

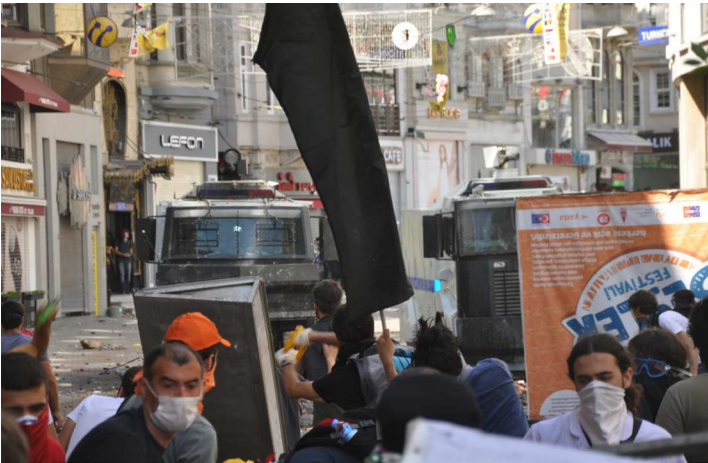
İktidardaki partinin oluşturduğu hükümetten kendi ekonomik, siyasi çıkarlarıyla uyumadığından rahatsızlık

duyan kesimler de (bunların büyük bir çoğunluğunu üst ve orta sınıf insanlar oluşturuyor) sonraki günlerde sokağa çıkmaya başladı. Bir önceki devlet iktidarının savunucusu bu kesimler, devlet terörü ve polis şiddetinden çok hükümet karşıtlığını vurguluyordu. Bu kesimin baskın reformist taleplerinin, ezilenlerin devlet terörü, polis şiddeti ve kapitalist sömürüye karşı giriştikleri bu mücadeleyi sekteye uğratmaması için dikkatli olunması gerekiyor. Bu kesimler kendi ekonomik ve siyasi çıkarları uğruna mücadeleyi manipüle etmeye çalışabilirler.

Muhalefet partileri, "bahar"larda olduğu gibi bu durumdan en karlı şekilde çıkmaya çalışabilirler. Zira isyanı değerlendirirken kullandıkları "marjinal gruplar"dan uzak durulması çağrısı, iktidarın dilinden konuştuklarının en açık göstergesi. Farklı coğrafyalardaki isyanlarda olduğu gibi bu isyanı kendi iktidarlarıyla pekiştirmeye çalışacak olan bu partiler, halkın kendiliğinden, lidersiz, partisiz bir şekilde oluşturduğu bu isyanı engellemeye çalışacaklar.

Bu kesimler, hareketin örgütleyicisi konumunda olmadıklarından dolayı, kendi sosyo-ekonomik karakterlerini halka dayatamamaktadır. Dolayısıyla yönelim belirleyememektedirler. Zaten ağızlarına doladıkları "marjinal gruplar" söylemi, isyanın içinde rahatsız oldukları ancak isyanın asıl hareketlendiricisi bireylerden oluşmaktadır. Kaldı ki bu insanların dışında farklı kesimlerden ezilenlerin sadece Taksim, Beşiktaş gibi merkezlerde değil, "çevre" bölgelerde de direniyor olduğunu görmemek bilinçli bir körlüktür. Evet, isyan ideolojiktir; ancak bu medyanın, muhalefet partilerinin, farklı ekonomik odakların kendi çıkarları doğrultusunda homojenleştirmeye ve depolitize etmeye çalıştıkları bir ideoloji değildir. İsyanın ideolojik yanı, devletin artan terörünü hisseden bireyin farkındalığı ve buna karşı mücadeleye girişmesidir.

İsyanın başından bu yana vurguladığımız devlet terörüne, polis şiddetine ve kapitalist sömürüye karşı başlatılmış bu isyanın genel grevlerle pekişip, daha fazla ezileni sokağa dökeceğini umuyoruz ve bu umutla isyanı büyütüyoruz. İsyana yönelik çekincelerimiz ilerleyen süreçte gerçekleşebilir, isyan sönümlenip muhalefet partilerinin iktidar kavgasına dönüşebilir. Ancak kâhin değiliz, geleceğe ilişkin umutsuz öngörüler yapıp bir kenarda durmak devrimcilerin işi değildir. Bu gibi isyanların, toplumsal devrime giden yolda hareketlendirici bir uğrak olduğunu iyi biliyoruz. Anarşist mücadelemiz isyanı tüm coşkusuyla kucaklamayı sürdürecektir.

İSTANBUL:

Önce Gezi Parkı nöbeti olarak başlayan direniş, 31 Mayıs günü polisin gerçekleştirdiği saldırıyla devlet terörüne karşı bir isyana dönüştü. İstanbul'da Taksim'den Harbiye'ye, Beşiktaş'tan Tarlabası'na, Gazi'ye, Maltepe'ye kadar birçok semte de yayılan isyan, adeta tüm şehri sardı. Devletin yoğun baskısına, polisin vahşetine karşı uzun saatler boyunca çatışarak Taksim Meydanı'na ulaşan yüzbinlerce insan, meydanı ve Gezi Parkı'nı kontrolleri altına aldılar. İsyarla birlikte Taksim Meydanı ve Gezi Parkı'nın etrafı barikatlarla çevrilerek, polisten arındırıldı.

Polisin çok sert bir şekilde saldırdığı eylemlerde birçok insan gaz bombalarıyla, basınçlı suyla, plastik mermiyle yaralandı, polis araçları altında ezildi. Devlet tüm coğrafyada sokaklara dökülen milyonlarca insanın sesini kısmak için türlü politikalarla başvuruyor olsa da, isyan her geçen gün daha da yaygınlaşarak sürüyor.

Devlet terörüne, polis şiddetine, kapitalist sömürüye karşı her yer Taksim her yer direniş oluyor!

ANKARA:

İstanbul'da gerçekleştirilen eylemlerle dayanışmak için Ankara'da başlayan protestolar da devlet terörü had safhada. Polis, Ankara'nın farklı semtlerinde bir araya gelen direnişçilere gaz bombaları, tazyikli su ve plastik mermilerle saldırıyor. Çatışmalar Ankara'da Tunalı Hilmi Caddesi ve Kenndy Caddesi üzerinde yoğunlaşırken, farklı birçok semtten de yeni çatışma haberleri gelmeye devam ediyor. Direnişçilerin Kızılay Meydanı'na çıkmasını engellemeyen çalışan polis ise, şehrin birçok noktasını kuşatma altına alarak, yaşamı terörize ediyor.

Başladığı ilk günden itibaren artarak süren eylemlere yönelik polis terörü de gittikçe artıyor. Ankara'da çok sayıda gözaltının ve yaralının olduğu haberleri var.

İZMİR:

İzmir'de Alsancak İskelesi önünde başlayan dayanışma eylemleri, şehrin farklı birçok noktasına yayıldı. Özellikle Gündoğdu Meydanı, Lozan, Basmane ve Alsancak'ta gerçekleştirilen eylemlerde, çatışmalar yaşandı. Diğer şehirlerde olduğu gibi İzmir'de de eylemcilere yoğun saldırılar gerçekleştiren polis birçok kişiyi gözaltına aldı, darp etti, birçoğunu ise yaraladı. İzmir'de polis dışında eylemcilere saldıran sopalı bir grup da, sokak aralarında rastladığı eylemcilere polis kontrolünde saldırıyor. Yapılan saldırılar, kayda alınan görüntülerle kanıtlanıyor olsa da polis, bu saldırıların yaşanmasına zemin hazırlamaya devam ediyor.

İzmir Karşıyaka'da AKP ilçe binasını ateşe veren eylemcilerin protestoları, her geçen gün daha da artıyor.

ANTALYA:

Antalya'da da İstanbul ile Adanışmak için binlerce kişi sokaklara çıktı. Özellikle Gazi Bulvarı'nda yoğunlaşan eylemlerde, polisle çatışmalar yaşandı. Antalya'da da gerçekleşen eylemlerde gözaltına alınan onlarca kişi oldu. Şehrin farklı noktalarında yaşanan çatışmalarda birçok kişi yaralandı. AKP İl Başkanlığı önüne yürümek isteyen direnişçilere polis saldırdı.

Şehir içinde birçok noktada gerçekleştirilen eylemlere saldıran polis, Antalya'da birçok kişinin yaralanmasına sebep oldu. Gaz bombalarına, tazyikli suya, plastik mermilere, polisin arttırarak sürdürdüğü vahşete rağmen Antalya'da halk sokaklara çıkmaya devam ediyor.

DERSİM:

Dersim'de, Taksim'de ve Gezi Parkı'nda yaşanan polis terörünü protesto etmek için, binlerce kişi sokaklara çıktı. Bir araya gelen eylemciler, şehir merkezinde bulunan Cumhuriyet Caddesi'nde bir araya gelerek, devletin sürdürmekte olduğu terörü protesto etti.

Dersim sokaklarında devam eden eylemleri polis provoke ederek engellemeye çalışsa da binlerce kişi sokaklara çıkıp, isyan etmeye devam ediyor.

ANTAKYA:

Antakya'da da sokağa çıkan binlerce insan, yaşamakta olan polis şiddetine ve devletin baskı politikalarına karşı isyan ediyor. Polis artık yalnızca eylemcilere yönelik değil, sivil yaşamın da tümüne yönelik saldırılarını arttırmış durumda. Antakya'da polis evlerin içine biber gazı atıyor, polis olup olmadığı bilinmeyen kişiler eylemcilere saldırıyor, onları darp ediyor.

Hatay Armutlu'da son yaşanan eylemlerden 22 yaşındaki Abdullah Cömert isimli bir eylemcinin polis tarafından katledilmesi, halkın polise ve devlete olan öfkesini daha da arttırıyor.

Bu iller dışında Diyarbakır, Bursa, Sakarya, Bolu, Adana, Giresun, İzmit, Mersin, Muğla gibi birçok şehirde de devlet terörüne ve polis şiddetine karşı eylemler devam ediyor, milyonlarca insan sokaklara dökülüyor.

Her Yer İsyan Her Yer Anarşi

Taksim'de başlayan isyan, sadece Ankara, Antakya, Adana, İzmir'den dayanışma eylemleriyle büyümedi. Dünyanın birçok yerinden Taksim'deki isyanla dayanışma mesajları ve eylem haberleri gelmeye devam ediyor. Bu eylemlerin büyük çoğunluğu, Yunanistan'daki yoldaşlardan geldi. Selanik ve Atina'da konsolosluklar önünde gerçekleşen eylemlerle, isyanın kara bayrağı her yerde büyüme-ye devam ediyor.

Uluslararası Anarşist Federasyon, Bulgaristan Anarşist Federasyonu ve CNT de İstanbul'da direnen insanlarla dayanışmak için isyan boyunca yazılan ilgili metinleri kendi dillerine tercüme edip olabildiğince yaygınlaştırıyor.

İstanbul'daki isyana uluslararası destek aynı zamanda, Viyana'dan, Bükreş'ten, ABD'nin birçok eyaletinden gelmeye devam ediyor.

Selanik'te anarşistler "Derhal ve Sonuna Kadar Ayaklanma" çağrısı yaparken, "Sınıf Kardeşlerimizle Dayanışma İçindeyiz" dediler.

Viyana'da ise anarşistler "Her yer Taksim Her Yer Direniş" diyerek direnişi selamladılar.

Bükreş, Romanya

Atina, Yunanistan

Atina, Yunanistan

Selanik, Yunanistan

Selanik, Yunanistan

Viyana, Avusturya

Birçok Yerde Düzenlenen Eylemler Toplumsal Dayanışmayı Arttırıyor

Gezi Parkı'nda başlayan eylemlerden bu yana, toplumsal dayanışma da gittikçe artıyor. Özellikle farklı şehirlerde çatışmalar başladığından beri halk, karşılıklı yardımlaşma ve dayanışmayı yükseltiyor. Eylem alanlarında oluşturulan ekipler, biber gazından etkilenenlere, polisin saldırısına yaralananlara anında müdahalede bulunuyor. Çeşitli meslek odalarının ve baronun revire çevrilmesiyle gönüllü olarak çalışmaya başlayan sağlık ekipleri, polisin en-

gellemesi sebebiyle hastaneye kaldırılmayan yaralıları tedavi ediyor. Halk, evlerini ve iş yerlerini eylemcilerin kullanımına açıyor. Özellikle Gezi Parkı ve Taksim Meydanı'nda oluşturulan noktalarda yiyecekler toplanıyor ve ihtiyaç duyanlar buralardan karşılıksız bir şekilde yiyeceklerini temin edebiliyorlar. Gezi Parkı'nın eylemcilerin kontrolüne geçmesinden bu yana Taksim Meydanı ve Gezi Parkı, gönüllü ekipler tarafından temizleniyor.

Konuştular. Çapulcu

Tayyip Erdoğan, tüm bu süreçte yaptığı açıklamalarla gündeme damgasını vuruyor. Fas, Tunus ve Cezayir gezisine çıkmadan önce de gezileri sırasında da yaptığı açıklamalarla hem halkı provoke ediyor, hem de halkın öfkesinden çekiniyor.

Marjinallik söylemini ağızına dolamıştı ki, birden yeni bir kelime daha türetti Erdoğan. Taksim Meydanı'nı polislerden çatışa çatışa alan eylemcilere "çapulcu" diyen Erdoğan, adeta kaçarcasına yurtdışına çıktı. Çıkmadan önce hava limanında bir basın toplantısı gerçekleştiren Erdoğan'ın Reuters muhabirinin

soruları karşısında köşeye sıkışması, bir başka önemli gündemlerdendi. Muhabirin, toplumun rahatsızlıklarından bazılarını dile getirdiği konuşması, Erdoğan'ın bir hayli canını sıkışmış durumda.

Bu rahatsızlığı en son Fas basın toplantısında gözlemlemek mümkün. Türkiye'deki durumla ilgili gelen soruları cumhurbaşkanının ve bir vekilinin "mesaj alınmıştır" cümlesini anlamadığından yakınan Tayyip Erdoğan, isyana yönelik "bizim de evlerimizde zorla tuttuğumuz gençlerimiz var, onları salarsak..." diyerek olayları provoke etmeye çalıştı.

Yeni Medyada Sansür ve Direniş

Özgür Oktay

ozoktay@meydangazetesi.org

Yeni medya, yeni sansür olanaklarını ortaya çıkardığı gibi, daha geniş oranda yeni direniş olanaklarını da birlikte getiriyor. Reyhanlı'daki patlama sonrasında ilan edilen yayın yasağı ve sonrasında Redhack'in yayınladığı gizli belgeler, sansür ve bu sansüre karşı direniş hakkında yeniden düşünmemizi sağladı. Daha sonra Taksim direnişi sırasında ana akım medyanın suskunluğu düşüncelerimizi pekiştirdi.

Ana akım medyanın çoğu olaylara duyarsız kalırken, geriye kalanlar da devlet baskısı karşısında pısrıp kaldılar. İnsanlar sosyal medya ve internet üzerinden haberleri alırken, suskun kalan medyayı vicdansızlıkla suçladılar. Türkiye'de yıllardır artarak süregelen baskı ve sansürün tarihine bakarsak gazetecilerin üzerindeki baskıyı görebiliriz. Üstelik bu durum, batı medyası için de çok farklı değil. Wikileaks'in kurucusu Assange, sansürün en önemli kısmının otosansür olduğunu ve bunun boyutlarını şöyle açıklıyor*:

Yayıncılığın bütün dünyada problemlili olduğunu açıkça gördüm, gerek otosansür, gerek açık sansür olsun. Çoğunlukla otosansür var. Aslında en önemlisi bu diyebilirim. Eskiden en önemlisi ekonomik sansürdü. Basitçe, bir şeyi yayınlamak karlı değildi. Pazarı yoktu. Bugünkü yapıyı ise bir sansür piramidi diye tanımlıyorum. İlginç bir yapı. Piramidin tepesinde gazeteci ve yayıncı cinayetleri var. Hemen altında gazeteci ve yayıncılara yapılan politik saldırılar. Peki, hukuki saldırının ne olduğunu zannediyorsunuz? Hukuki saldırı basitçe, geciktirilmiş zorlayıcı güçtür. Cinayetle sonuçlanmaz ama hapis ya da araçlarınıza el konulmasıyla sonuçlanabilir. Böylece bir alt seviyeye iniyoruz ve hacmi hatırlayın... Piramidin hacmini! Tepeden aşağı indikçe piramidin hacmi önemli ölçüde artar. Bu örnek

için, piramitte aşağı indikçe sansür vakalarının artması anlamına geliyor. Öldürülen birkaç gazeteci var. Kişilere ve kurumlara birkaç kamu davası saldırısı var. Ve bir sonraki seviyede inanılmaz ölçüde otosansür var. Ve bu otosansürün nedeni kısmen, insanların piramidin daha üst katmanlarına yükselmek istememeleri. Hukuki saldırılarla ya da zorlayıcı güçle karşılaşmak istemiyorlar. Ve öldürülmek de istemiyorlar. Böylece doğru davranmak isteyenlerin cesareti kırılıyor. Sonra diğer otosansür biçimleri var: iş olanaklarını kaybetmek, terfi edilmemek ve bunlar daha da önemli çünkü piramidin daha aşağısındalar. En altta ise -ki en büyük hacim burada- okuma bilmeyenler, gazete alamayanlar, hızlı iletişim araçlarına ulaşamayanlar ya da bulunduğu yerde bunu sağlayan karlı bir endüstri olmayan insanlar var.

Teoride demokratik devlete inananlara göre, demokrasiyi sağlamak için otoritenin baskısına karşı basının "dördüncü kuvvet" olması, "bekçi köpeği" görevini yapabilmesi gerekir. Wikileaks'e açılan davalar ve benzerleri, tüm dünyada devletlerin gerçek yüzünü görmemizi sağlıyor. Wikileaks'in barınma hizmetlerini sağlayan ve aynı zamanda dünyanın en büyük dosya paylaşım sitesi olan *thepiratebay.org*'un kurucularını, yeni vizyona giren belgeselde** izledik. Belgeselde onları önce ifade özgürlüğünün kalesi zannettikleri İsveç devletine övgüler düzzerken, ardından polis baskısıyla sunucu bilgisayarları gasp edilirken ve en sonunda cezaevine giderken izledik.

Taksim direnişi, tam da devletin bu baskıyı artırıp tüm topluma yöneltmesi nedeniyle büyüyerek bir halk isyanına dönüştü. Zamanın ruhunu kavrayıp isyana katılmak için geç kalan ana akım medya çalışanları halkın öfkesinden nasibini aldı. Taksim ey-

lemcilerin kontrolüne geçtikten sonra gelen NTV yayın aracı devriliş yakıldı. Halk Doğu grubu ve ATV/Sabah binalarının önünde eylem yaptı.

Direniş ve Twitter Belası

Pratikte medya, devletin, otoritesini meşru kılmak için kullandığı bir ağıta dönüştü***. Fakat bilgi teknolojileri ve internet bu ağıtın arada bir teklemesine sebep olabiliyor. İnternet üzerinde kimliğini gizleyerek iletişim kurma imkanı sayesinde, muhbirler ve yayıncılar devletin baskı araçlarından bir yere kadar kurtulabiliyorlar. Wikileaks'in devletlerin gizlilik duvarlarında delikler açtığını gördük. Ancak tek adama (karizmatik Assange) bağlı yapısı, devasa finans desteği (güç çürütür) ve kendi leaks (sızıntı) haberleri, wikileaks'i güvenilir bir bilgi kaynağı olarak kabul etmemizi zorlaştırıyor.

Sosyal medya sayesinde devlet sansürüne takılmadan haber alabiliyoruz. Başbakan "twitter belası" diyerek bu ortamdan ne kadar korktuğunu itiraf etmiştir. Fakat iktidar mücadelesi sosyal medyada da devam ettiği için, tonlarca dezenformasyonu da birlikte alıyoruz. Sosyal medyada manipülasyon yapan devlet güçlerine ek olarak, hızlı gelişen politizasyondan faydalanmaya çalışan başta Kemalistler olmak üzere muhalefet partileri de var. Üstelik gelişmeler çok hızlı olduğu için paylaşılan çatışma ve durum bilgileri kısa sürede geçerliliğini yitirebiliyor. Bu durumu geç de olsa fark eden direnişçiler polis araçlarının, çatışma noktalarının ve sağlık kuruluşlarının anlık konumları yayımlayan *occupygezimap.com* gibi inisiyatifler aldılar.

Wikileaks'in ilham aldığı siberpunk düşüncesinin ilk izini, Timothy C. May'in bilgi teknolojilerine değindiği 1992'de yayınlanan "*Kripto Anarşist Manifesto*"**** da buluyoruz:

...Bu gelişmeler hükümet düzenlemelerinin yapısını, ekonomik işlemleri vergilendirme, yönetme ve bilgiyi gizli tutma gücünü tamamıyla değiştirecek; hatta güven ve itibarın doğasını bile değiştirecek...

...Tıpkı baskı teknolojisinin ortaçağ loncalarının iktidarını ve toplumsal iktidar yapısını değiştirmesi ve azaltması gibi, kriptolojik yöntemler de kurumların ve ekonomik işlemlerdeki devlet müdahalesinin yapısını köklü olarak değiştirecek...

Devletler her alanda olduğu gibi iletişim alanında da otorite olmak ister ama bilgi teknolojilerini elde etmek kolay olduğu için bunu tümüyle başaramaz. Örneğin, T.C. 2813 nolu telsiz kanunu "Kamu kurum ve kuruluşları dışında kalan tüzelkişiler ile gerçek kişiler telsiz sistemleri üzerinden kodlu veya kriptolu haberleşme yapamazlar." der. Ancak bugün *wifi mesh* teknolojileri ile şehirlerde bu yasağı delmek çok kolay. 22 Kasım 2011 de başlayan internet filtre düzenlemesi ile tüm servis sağlayıcılar hem sansür hem de izlemeye yarayan sistemler kurdular. Standart filtreyi seçerseniz bile, bazı sitelere ulaşamıyorsanız ve size ait tüm haberleşme bir izleme sisteminde geçiyor. Ama otoritenin baskısından, izleme sistemlerinden kaçmak için Tor (anonim ağı) kullanabilirsiniz. İnternet üzerinde bir hedefle (örneğin bilgi alacağınız yasaklı bir site, gizli belgeleri yükleyeceğiniz wikileaks sunucusu ya da saldırı yapacağınız bir hükümet sitesi) kurduğunuz bağlantı Tor üzerinde binlerce noktadan atlayarak dolaylı olarak kurulur. Kullandığınız bilgisayar güvenli değilse bile bir USB anahtarda saklayacağınız Tor Tarayıcısı kullanarak izleme sistemlerini atlatabilirsiniz.

Casusluk faaliyetlerinde genel olarak kimlerin, ne konuştuğu, ne yazdığı dinlenir, bazen de sahte mesajlar atılır. Bilgi teknolojileri gizlilik ve kimlik doğrulama imkanları ile sizi bu faaliyetlerden korur.

Bilgi teknolojileri, bugünün devrimcilerine hem yayıncılık hem de iletişim alanında devlet ile boy ölçüşebilecek güçte olanaklar sağlıyor. Bugün isyanın hızla yayılmasını sağlayan şey tüm kötü yanlarına karşın sosyal medya üzerindeki hızlı ve sansürsüz iletişim olanağıdır.

* 23 Haziran 2011'de İngiltere'de ev hapsinde tutulan Julian Assange ile Google CEO'su Eric Schmidt'in, yeni kitabı "Yeni Dijital Dünya" için yaptığı toplantı. (<http://wikileaks.org/Transcript-Meeting-Assange-Schmidt.html>)

** TPB AFK: Korsan Koyu Klavyeden Uzakta (http://youtu.be/eTOKXCEwo_8)

*** "İdeoloji ve Devletin İdeolojik Aygıtları" - Althusser

**** <http://www.activism.net/cypherpunk/crypto-anarchy.html>

<http://acikhavasiir.blogspot.com/2012/01/kripto-anarshist-manifesto-bir-hayalet.html>

Em Pergala Perwedeher Ya Devleté Red Dikin Devletin Eğitim Sistemini Reddediyoruz

“Kürtçe eğitim istiyoruz”

11 çocuklu bir Kürt ailesinin devletin eğitim sistemine karşı verdikleri mücadeleyi özetliyor bu satırlar. Mardin’de yaşayan Ercan ailesi 2002 yılında çocukları için “Kürtçe eğitim” talebiyle, ilgili makamlara başvuruyorlar. Valiliğe bu konuda dilekçe veren baba Hıdır Ercan gözaltına alınıyor, tehdit ediliyor. Kürtçe eğitim istediği için yazmış olduğu dilekçeden ötürü 3 ay cezaevinde tutuluyor. Tutukluluk gerekçesi “terör örgütüne yardım ve yataklık etme”. Cezaevinde bulunduğu süreçte “çocuklarını kaybederiz, öldürürüz” şeklindeki psikolojik baskılar artarak, sürüyor. Ve aile yaşamlarını sürdürdükleri Mardin Kızıltepe’den hiç bilmedikleri İstanbul’a göçe zorlanıyor. Ancak Ercan ailesi İstanbul’a geldiklerinde de aynı kararlılıkla devletin eğitim sistemini reddetmeyi sürdürüyorlar. Meydan Gazetesi olarak görüştüğümüz ailenin hikâyesini ve eğitim sistemine yönelik sürdürdükleri bu müca-

deleyi siz okurlarımızla paylaşıyoruz.

“Okula gitmemek! Yaptığımız şey sivil itaatsizlik”

“Mahatma Gandhi sivil itaatsizlik olarak bilinen eylem biçimiyle Hindistan’ı İngiliz sömürgesinden kurtarmıştır. Böylece halk özgürlüğüne kavuşmuştur. Bunda sivil itaatsizliğin büyük payı vardır. Bizler de kimliğimizi ve dilimizi inkâr ederek böylelikle yaşamlarımızı da imha eden devletin eğitim sistemini kabul etmemeliyiz. Biz ailece bu yolu seçtik. Sivil itaatsizlik eylemiyle barış ve kardeşlik temelinde eşit bir şekilde yaşama talebimizin bir gün mutlaka sonuç alacağına inanıyoruz. Kürt halkı olarak bizler, özgürlüğümüz için devletin eğitim sistemini reddetmeliyiz.”

“Devlet herkesi Türkleştirmek istiyor”

“Ben bir Kürdüm ve doğduğum andan itibaren Kürt dilini konu-

şuyorum, biliyorum. Benim gibi eşim ve çocuklarım da ve köyümde yaşayanlar da aynı şekilde Kürtçe konuşuyorlar. Kürt halkı, devletin asimilasyonu Kürt dilini konuşmuyor, dilimiz bizlere unutturulmak isteniyor. Okullar asimilasyon karargâhlarıdır. Kürt çocukları okullarda eğitime değil, kültürel soykırıma zorlanıyorlar. Zorunlu eğitim de bu kültürel soykırımı tamamlamak üzere uygulanıyor. Tabi ki çocuklarımız okula gitmelidir, öğrenmelidir. Ancak kendi dilini de kültürünü de tarihini de öğrenebilmelidirler. Devletin eğitim sistemi “Varlığını Türk varlığına armağan ediyorum” dedirterek herkesi Türkleştirmek derindedir. Üç yıldır kendi imkânlarıyla çocuklarına Kürtçe eğitim veriyorum. Çocuklarıma hiç Türkçe eğitim vermem de onlar hem Kürtçe hem de Türkçe okuyabiliyorlar.”

“Çocuklarımıza Kürtçe isimler vermek istedik. Birçoğu 1928 tarihinde kabul edilen 1353 sayılı “Türk Harflerinin Kabul ve Tatbi-

ki” hakkındaki yasanın 3. maddesi “nüfus kayıtları Türk harfleri ile yazılacaktır” hükmü ile kabul edilmedi. Welat Şervan isminde ki “w” harfi Türk alfabesinde olmadığından çocuğumuza bu ismi veremedik. Uzun süre kimliksiz kaldı.”

“Ben de Kürdüm ama sen bırak bu işleri, vazgeç”

“Dilekçeler yazdım. Milli Eğitim Bakanlığı’na, TBMM İnsan Hakları Komisyonu’na, Başbakanlığa kadar. Başbakanlığa dava açtım, reddedildi. Bugün bana, aileme ve mücadelemize “Siz şov yapıyorsunuz. Çocuklar cahil kalacak, bir gülden bahçe olmaz, bir aile bu işten sonuç alamaz, vazgeç” diyorlar. Kürtçe’nin okullarda seçmeli ders olması, bir haftalık okul boykotları, yılda bir kutlanan anadil günüyle* devlet zaten bunu istiyor. Devlet, Kürt çocuklarının asker olup kardeşine kurşun sıkmasını, öğretmen olup Kürtçe ders yaptırmamasını, memur olup yoksulun devlete

“ Benim hayalim doğduğum köyde bir okul yaptırmak. Kendi çocuklarımın ve köyde yaşayan diğer kürt çocuklarının kültürüne, diline ve aslına yabancılaşmadığı özgür öğrenimin özgürce sağlanacağı, gönüllü öğretmenlerin bulunduğu

bir okul hayal ediyorum. Çocukların bir bayrak altında sıralandığı, her sabah “Ne mutlu Türk’üm diyene” sözleriyle and içtiği, tarih ve milli güvenlik gibi derslerle devletleri, savaşmayı ve öldürmeyi öğrendiği, hiyerarşik yapısıyla

hayat boyunca bir başkası önünde eğdirilmek için hayatının en güzel yıllarının elinden alındığı bir okul istemiyorum. Devletin eğitim sistemini reddediyorum ve çocuklarımı bu yüzden T.C Devleti’nin okullarına göndermiyorum.

vergi ödemesini, polis olup hal-
kın önünde durmasını istiyor. Ben
karakolda işkence gördüğümde
orada Kürt bir polis vardı ve dedi
ki; “Ben de Kürdüm ama sen
bırak bu işleri, vazgeç”. Bugün
barış ortamı yıllardır sürdürülen
mücadeleden vazgeçmeyenlerin
sayesinde kurulmuştur. Ben de
hiçbir yerden destek almayarak
sadece kendi fikirlerimle başlat-
tığım ve tüm ailemle birlikte sür-
dürdüğüm bu mücadeleden vaz-
geçmeyeceğim.”

“Rojava’dan bu topraklara ‘özgürce’ yaşamak”

“Rojava’da Kürt halkı kendi
okullarını yaptı. Bizler de yap-
abiliriz. Rojava’da yaşayan Kürt
halkının mücadelesini bu toprak-
larda Kürdistan’da da gerçek kı-
lmalıyız. Bu mücadelede herkesin

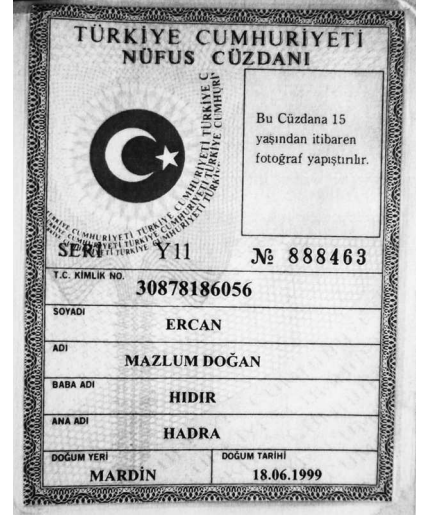
büyük emeği vardır. Celadet Ali
Bedirxan ve arkadaşları çıkarmış
oldukları Hawar ve Ronahi der-
gileriyle ve Kürt alfabesiyle Kürt
dilini yaşattılar. Son yıllarda Ab-
dullah Öcalan başta olmak üze-
re, KCK Dil Komitesi, Kürt Ens-
titüleri ve Kürt basını kürt dilinin
yok olmaması için büyük çaba
harcıyorlar. Benim talebim aynı
zamanda Kürt halkının mücade-
lesi için çaba harcayan herkes
için özgürlük talebidir. Bu öz-
gürlük mücadelesinde yaşamını
kaybetmeyi göze alan Kürt dev-
rimcilerinin isimlerini çocukları-
ma verdim. Onlar gibi özgürce
yaşasınlar diye.”

“1997 Dersim Ercan,
18.06.1999 Mazlum Doğan Er-
can, 15.08.2000 Öcalan Ercan,
04.04.2002 Mahsum Korkmaz
Ercan, 25.06.2005 Bahoz Erdal

Ercan, 15.08.2006 Şoreşger Be-
ritan Ercan”

“Devlete ihtiyaç duymadan kendi kendini yönetmek”

“Şimdi Kürt halkı için barış or-
tamı söz konusu. Belli taleplerin
kabul edilmesi söz konusu. Ba-
rış ortamıyla Kürdistan’da devlet
ekonomik kazanç sağlamak isti-
yor. Kürt halkı ve Kürt çocukları
için iş imkânı demek bu. Ama bir
yandan da daha beter bir asimila-
syon. Devletin sistemine daha
da entegre olacağız böylece. Biz-
ler Kürt halkı olarak Kürdistan’da
kendi okullarımızı yababileceği-
miz gibi, kendi ekonomimizi de
kendimizi yönetebiliriz. Kendi
kendimizi yönetebiliriz ve devlete
ihtiyaç duyulmayan bir yaşamı
halk olarak sürdürebiliriz. Gerçek
demokrasi bence budur.”

*Kürt dilbilimci Celadet Ali Bedirxan ve arka-
daşları, 1932 yılının 15 Mayıs gününde Şam’da
Kürtçe edebiyat, sanat ve felsefe dergisi Hawar’ı
yayınlamaya başladılar. Dergi kurmancı yayınlan-

mış olsa da Sorani ve Zazaki yazılar da bulun-
yordu. Hawar, toplamda 57 sayı ile 1943 yılına
kadar yayın hayatını sürdürdü O günden bugüne
15 Mayıs, Kürt Dil Bayramı olarak kutlanıyor.

Giysilerimizdeki Kan Lekesini Ne Çıkarır?

Özlem Arkun

ozlema@meydangazetesi.org

24 Nisan 2013. Bangladeş' te Rana Plaza binası çöktü. Önceki gün binada oluşan çatlaklar üzerine işçiler binadan tahliye etmiş, ardından binaya gelen mühendis destek sütunlarında oluşan hasar nedeniyle binanın artık hiç güvenli olmadığını söylemiş, ancak plazanın sahibi Sohel Rana tüm bunlara rağmen binanın bir sorunu olmadığını, güvenli olduğunu iddia etmişti. Bununla birlikte iş planında bir değişiklik yapmak istemeyen fabrika yöneticileri, işçileri işe dönmekle tehdit etmiş, işçileri binaya sokmuş ve makinalar çalıştırılmıştı. Ve sabah 8:45'te bina çöktü, altında kalan 1.230 işçiye yaşamını kaybetti.

Yaşanan facianın ardından Başbakan Şeyh Hasina işçilerin öfkelerini yatıştırmak için seferberlik ilan etti, Bangladeş Hazır Giyim Üreticileri ve İhracatçılar Birliği binada faaliyet gösteren fabrikaların üyeliğini iptal etti. Uluslararası çapta kampanyalar başlatıldı, bu fabrikalarda üretimi yapılan dünyaca ünlü markalar; Mango, Benetton, Zara, C&A, KIK, Wal-Mart, Primark, LC Waikiki başta olmak üzere birçok marka iş güvenliğinin artırılması için adım atmaya çağırıldı. Bunların en somut örneği olarak da Temiz Giysi Kampanyası (Clean Clothes Campaign) ile bu şirketler Bangladeş'te Yangın ve Bina Güvenliği Sözleşmesini imzalamaya çağırıldılar.

İmzamı Atarım, Vazifemi Yaparım

Ardından birçok marka sözleşmeyi imzalamaya başladı. Önce üretimin yapıldığı fabrikalardaki koşullardan haberdar olmadıklarını, ihracat firmalarının üretim yaptırdığı fabrikaların kendi imalathaneleri olmadığını, dolayısıyla yaşanan facia ile hiçbir ilişkilerinin olmadığını vurgulayarak imajlarını toparlamanın telaşına düştüler. Durumu münferit bir vaka olarak değerlendirip, bilgileri dışındaymış gibi gösterip, öğrenir öğrenmezde adım atmış görüntüsü yaratmaya çalıştılar. Ve kısmen de yarattılar. Uluslararası basında sözleşmeye imza atan şirketlerin, enkazların arasındaki etiketlerinin görüntüleri bir anda ortadan kayboldu ve hatta imzalamayanlara örnek olarak gösterildiler. Bazı küresel sendikalar bile imzalayan şirketleri alkışlanacak bir pozisyona getirirken, imzalamayanlar günah keçisi ilan edildi. Bu sözleşme, Bangladeş'in sanayi tarihinde bir dönüm noktası olarak ilan edildi. Bir imza ile birdenbire değişen bu tablonun karşısında ise hiç de kolay kolay değişeceğe benzemeyen bir gerçeklik duruyor: Rana Plaza, Bangladeş'te Pakistan'da, Kamboçya'da, Vietnam'da, Endonezya'da yıllardır yaşananlara sadece bir örnek.

Münferit Olaylar Dizisi

Henüz geçtiğimiz Kasım ayında, Ashu-

lia Sanayi Bölgesi'ndeki Tazreen hazır giyim fabrikasında çıkan yangında 112 işçi ölmüştü. Senaryo ise yine aynıydı. Fabrika yöneticileri, yangın alarmının çalmasının ardından işçilere işe dönmelerini emretti. Üst katlarda hapsolan işçiler yanarak can verdi. Bangladeş'te, 2005'ten bu yana, fabrika yangınlarında 700 işçi katledildi. 79 işçi ise çöken fabrikalarda hayatını kaybetti. Yine geçtiğimiz Eylül ayında, Pakistan'da Ali Enterprises fabrikasında çıkan yangında yaklaşık 300 işçi öldü.

Dünyaca ünlü bu markaların yaşanan felaketler karşısında gösterdikleri "şaşkınlık" ise durumun vahametini gözler önüne sermektedir. Elbette ki bu markalar düşük iş gücü maliyetiyle, talep ettikleri fiyat üzerinden üretim yaptırabilmenin ön koşulunun kötü çalışma koşulları, ucuz işçi (güvenliksiz ve sigortasız çalışma da dahil) olduğunu biliyorlar. Bu yüzden bir taraftan üretimlerini Bangladeş, Çin, Endonezya, Pakistan gibi ülkelere kaydırırken diğer taraftan olası kazalarda sorumluluğu üzerlerinden atmak için de taşeronun taşeronunun taşeronu sistemi ile kendilerini bu yaşananların tamamen dışında tutmaya çalışıyorlar. Markaların buradaki amacı güvenlik ve çalışma koşullarını iyileştirmek değil; şirketlerinin isimlerini korumak, denetimlerini bu şekilde gerçekleştirmek. Markaların yaptıkları açıklamalara

da bakılırsa, ihracat yapan firmanın çalışma koşullarının bilinmemesi ya da fason üretim yapan firmanın yetkisi olmadığı halde ürünleri depolamak için çöken binaya naklettirmiş olması çok olası. Ama Rana Plaza'da enkazdan çıkan etiketler, Tazreen'de de Ali Enterprises'ta da işçilerin mezarlarının yanı başındaydı.

Devletten Ne Beklersin?

Şirketler imajlarını korumak adına türlü yollara başvururken, devletinde üzerine düşen sorumluluğundan bahsedenler de oldu tabii. Devletin bu konuda yapacağı düzenlemeler ya da denetlemelerle koşulların iyileştirebileceği, yaşananların önüne geçebileceğine ilişkin önermeler basında sıkça yer aldı. Hatta bazı yayın organları markaları Bangladeş hükümetine baskı yapmaya çağırdı -ki zaten bu da yine markaları büyütme yarayacak bir hamle olacaktı, çünkü hükümetin koşulları iyileştirmedeği her an markaların imajını daha da büyütecek sorumluluğu biraz daha üzerlerinden atmaya fırsat tanıyacaktı. Devlet ise bu konuda hiçbir düzenleme yapabilecek konumda değil, küresel kapitalizmin kuralları içinde bu koza sahip değil. Bunu görmek için çok uzağa gitmeye gerek de yok.

Başbakan Erdoğan yaptığı bir açıklamada: "Tekstil sektöründe yaklaşık 2 milyon çalışan var. Bunların sadece 350-400 bininin

kayıt içinde çalıştığını biliyoruz. Bunun farkındayız ama katlanıyoruz". Yani Erdoğan şunu diyor; "kayıt altına alırsak koşullar iyileşir, maliyet yükselir, markalar Bangladeş'e yönelir. Bu yüzden hiçbir düzenleme yapmayacağız, katlanacağız".

Türkiye de tekstil sektöründe oldukça yüksek kayıt dışı çalışma oranına ve düşük iş gücü maliyetine sahip olsa da bazı Türk markaları bile Erdoğan'ın da korktuğu gibi, daha düşük maliyet ve daha fazla kar ekseninde, üretimlerini Bangladeş'e kaydırmış durumda. Bunların arasında LC Waikiki, Defacto, Seven Hill, Rodi Jeans, Batik, Colin's ve Collezione'u sayabiliriz. (LC Waikiki adı Rana Plaza'da olduğu gibi 2010 yılında Bangladeş'te Garib&Garib Fabrikası'nda yaşanan 21 işçinin öldürüldüğü yangında da geçmiş hatta The Telegram, Washington Post uluslararası basında da gündeme gelmişti.)

Bangladeş'in ise ihracatının yüzde 80'ini hazır giyim sektörü oluşturuyor. Yani ülkelerin "ekonomik büyümesi" hazır giyim sektöründeki ucuz işgücüne bağlı. Tüm bunları göz önüne alınca Rana Plaza'nın çökmesinin ardından sonra Başbakan Sheikh Hasina'nın "Kafanızı dik tutun, atölyeleri ve fabrikalarını çalıştırın. Aksi halde işinizi kaybedersiniz" açıklaması aslında Hasina'nın tavrının, bina çökmeden önce işçileri binaya sokan fab-

rika yöneticilerinin tavrı ile aynı olduğunu gösteriyor. Yani Hasina diyor ki: Koşullardaki herhangi bir iyileşme maliyeti arttırır, Bangladeş'in uluslararası piyasada rekabet gücünü düşürür ve markaları maliyetin daha düşük olduğu Pakistan ya da Venezuela'ya kaydırabilir. Bu yüzden Hasina da Erdoğan gibi "katlanacak", ihracatı tehlikeye sokabilecek hiçbir hamle yapmayacak, koşulları iyileştirmek şöyle dursun maliyeti daha da düşürmek için Sohel Rana örneğinde olduğu gibi olduğu gibi ruhsatsız yapılara, planda görünmeyen katlara izin verecektir.

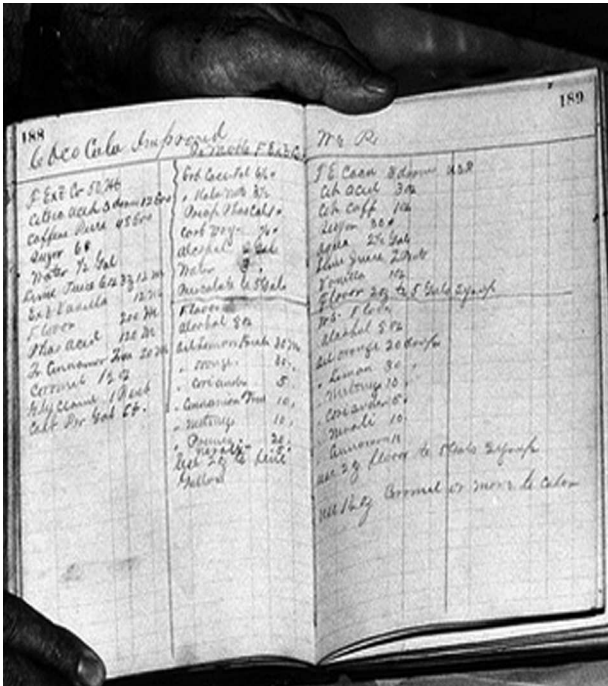
Bangladeş meclisindeki 350 milletvekilinin 30'unun tekstil patronu olduğunu da göz önünde bulundurursak, asgari ücretin neden artmadığını sormamıza gerek kalmıyor, zaten tekstil sanayisine ilişkin tüm kanunları onlar çıkarıyor.

Küresel şirketler ve devletler tekstil sektörünü, kayıt dışı, kural dışı, güvencesiz politikalarıyla işletmeyi, işçilerse bu tablonun karşısında yıllardır grevlerle, eylemlerle direnmeyi sürdürüyorlar. Onlar, yaşadıkları sürece hayatlarını dokuma tezgahlarında, boya atölyelerinde, konfeksiyon makineleri başında geçirerek, saatlerce çalışıp açlık sınırında yaşayanlar, onlar hayatları hiçe sayılanlar, ezilenler... 1830'larda "çalışarak ölmeyi değil, direnerek yaşamayı" seçen Lyon'lu dokuma işçileri, 1857'de New York'ta greve çıkan 40 bin dokuma işçisi, 1909'da Manhattan'da grev yapan 20 bin gömlek işçisi kadın, 1912'de Amerika'da, Massahucettes'te iş bırakan 20 bin tekstil işçisiydi... Ölen arkadaşları için, kendi yaşamları için ve adalet için mücadele ettiler. Sokağa çıktılar ve "katlanmadılar".

Şirketler ve devletler Bangladeş'te milyon dolarlık gömleklere, pantolonlara, elbiselere bulaşan kan lekesini şimdilerde temiz giysi kampanyalarıyla, güvenlik anlaşmalarıyla örtbas ediyorlar. Binlerce tekstil işçisini fabrikalarına hapsederek gerçekleştirdikleri katliamların üstünü örtmeye çalışıyorlar. Enkazların altından işçilerin cansız bedenleri birer birer çıkartılırken, etiketlerine bulaşan kan lekelerini silmeye çalışan patronlar, katlettiklerinin, yok saydıklarının öfkesinden kaçmaya çalışıyorlar...

Ancak nafiye kan lekesi asla çıkmaz...

Katil Coca Cola'nın Gizli Formülü Bulundu

Son zamanlarda internet üzerinden satış yapan bir sitede satışa sunulan eski bir defter oldukça dikkat çekti, çünkü yıllardır bir sır gibi saklanan Coca Cola'ya ait formülün defterde olduğu iddia ediliyordu. Bu defteri satışa çıkaran antikacının anlattığına göre, defter yıllar önce eski bir kimyager tarafından bu antikacıya satılmıştı. Antikacı bu defterde yaptığı incelemede Coca-Cola tarafından 127 yıldır bir sır gibi saklanan formülüne rastlamıştı ve onu satmaya karar vermişti: tam 15 milyon dolara.

Herkesi şaşırtan bu gelişme üzerine Coca Cola şirkete-

ti bu defterde yazılanlar ile ilgili bir inceleme yaptı ve ardından açıkladı: Defterdeki formüle göre yapılırsa tadı biraz değişik olur.

İlk günkü formüllerinin yıllardır değişmediğini söyleyen Coca Cola yetkililerinin, defterdeki formülde eksik buldukları şey aslında ortada. Yıllardır sendikal mücadele veren işçileri, sendikacıları katleden şirketin defterde yazılı formülde tek eksiği, döktü kan. Evet, defterdeki formüle göre Cola'nın tadı biraz değişik olabilir, çünkü formülde Coca Cola'nın yıllardır katlettiği işçilerini kanı yok!

Sinema

Sinemada Kadının "Rolü" Evinin Kadını Olmak!

“Kadın toplumda ne olarak görülüyor ya da görülmek isteniyorsa, filmlerdeki karakterlerde de o rollere büründürülerek sunuluyor

Gürşat Özdamar

gozdamar@meydangazetesi.org

Başlangıcından bugüne özellikle Yeşilçam'da üretilen filmlerde kadının ve erkeğin konumları o kadar itina ile verilmiştir ki, bu filmleri birer toplum mühendisliği projeleri olarak değerlendirmek yanlış olmaz. Bu filmlere baktığımızda, toplumdaki cinsiyetçi baskın kültürün, hikayeler ve oyuncular farklı da olsa hep aynı anlayışla izleyiciye aktarıldığını görebiliriz. Kadın toplumda ne olarak görülüyor ya da görülmek isteniyorsa, filmlerdeki karakterler de izleyiciye sanki(!) kameranın değil de erkeğin gözünden ulaştırılıyor.

Toplumda var olagelen ataerkil yapının devamlılığı da bir bakıma bu filmlere borçlu. Bir zamanlar hemen her semtte olan sinema salonlarına doluşan özellikle kadınlara, evlerine döndüklerinde kocalarına ya da babalarına nasıl davranmaları gerektiğini bu filmler, bazen güldürerek bazen da ağlatarak hep hatırlatmıştır. Dolayısıyla, bazı istisnaları olsa da, kadının toplumda erkekten sonra gelen konumu filmlerde de aynen sürdürülmüştür.

Cumhuriyetin ilk yıllarında yalnızca kadınların değil bütün bir toplumun Kemalist devlet yöneticilerinin arzuladığı biçimlere dönüşmesini sağlamak üzere de sık sık sanattan faydalanıldı. Halide Edip daha 1923'te yazdığı Vurun Kahpeye romanı ile idealist bir öğretmen ile toplumun çekişmesini anlatır. Vurun Kahpeye, daha sonra tam üç farklı zamanda, üç farklı yönetmen tarafından sinemaya aktarıldı ve bu öğretmen üzerinden vatansever kadın tiplmesi oluşturularak Kuvayi Miliye ruhu izleyiciye zerk edildi. Bir iftiraya uğrayan öğretmenin filmin sonunda linç edilmesi izleyicinin "milli" duygularını körüklemesine yönelik bir provokasyon olarak da pekala değerlendirilebilir.

Filmlerde kadının en belirgin karakteri annelik olgusu olarak

öne çıkar. Çocuklarının bakımı büyütülmesi olduğu kadar evin de çekip çevireni olarak sunulan kadın, sıklıkla ev kadınlığı, evinin kadınlığı kimliğiyle özdeşleşir. Elbette bir eş olma durumu da en sık göze çarpan kimliktir kadının. Ama yalnızca bir eş olmak yetmez, iyi bir eş de olmalıdır kadın. Özellikle kadının namusu ailenin ve içerisinde bulunulan toplumun da namusu anlamını taşıdığından, bir kadının evlenmeden birisiyle birlikte olması, anne babasının istemediği birisiyle evlenmesi namusun temizlenmesini gerektiren durumlar yaratır. Öyle ki kadının evlenip çocuk doğuramaması bile boşanmasına gerekçe olabilmekte, boşanmış bir kadın olarak da namus ölçütlerinden yoksun olarak değerlendirilip türlü taciz ve tecavüzlere maruz kalabilmektedir.

Köy filmlerinde bu annelik ya da eşlik durumuna ek olarak bağda, bahçede, tarlada çalışma da eklenmektedir. Şehirdeki kadının artık köydekine benzer bir yaşantısı olmamasına karşın, filmlerde ele alınışları bakımından gene erkeğe bağımlı, erkeği sayesinde yaşamını sürdürebilen bir konumda resmedilir. Ekonomik özgürlük kazanma peşinde olarak bir fabrikada bir işyerinde çalışmaya başlayan kadına, bu kez ustabaşının, patronun ilgili gözleri eşlik etmektedir. Daha iyi koşullarda çalışabilmesinin ustabaşına patronuna bağlı olduğu vurgusu özellikle yapılır. Oysa kadın evinde çocuklarıyla ilgilenirse, ev temizliği, yemek yapma, ütü ve çamaşır gibi ev işleriyle uğraşıp akşama da kocasını bekleyecek bu sıkıntıları yaşamayacaktır!

Erkek ise iş çıkışı arkadaşlarıyla çeşitli eğlence mekanlarına gidebilir, orada konsomatrislerle ya da hayat kadınlarıyla tanışabilir, hatta onlara aşık da olabilir. Burada erkek, kadını "içine düştüğü kötü hayattan kurtarma" rolünü yerine getirir. Tanıştığı

kadına namuslu bir yaşamı önerirken izleyiciye onun ailesinin ya da kocasının sözünü dinlemediği, karşı çıktığı için bu yola düştüğü bilgisi aktarılır.

Çoğunlukla filmlerde geçen mekanlar aile ve ev olarak mevcut yapının meşrulaştırılması sağlanırken, filmlerde verilen bu iyi kadın-kötü kadın tiplmelerinin iyice sabitlenmesiyle mesajın verilmesinin daha kolay olması sağlanır. Böylece gittikçe daha da klişeleşen bu tiplere ait herhangi bir işarete rastladığımızda onun iyi mi kötü mü olduğunu "anlayabiliyoruz"!

Bu klişeleri bazen oyuncular da yaratabiliyor. Öpüşmem diyen Türkan Şoray aslında kendi kanunları gibi dillendirse de toplumda bir kadından beklenen normları içeren kuralları benimseyerek hem onların yaygınlaşmasına ön ayak olmuş, hem de bu özelliklerinden dolayı yarattığı "sevilecek bir kadın" tipi ile izleyicinin en çok etkilendiği oyuncuların başında gelmiştir.

Baş kadın karakterleri hep iyilik meleği olarak sunan filmler, bunu sağlarken yan rollerdeki kadınları daha da kötü gösterme yolunu seçmişlerdir. Çevresindeki kötü kadınlara da galip gelmeye çalışan ve bunu başaran kadın, izleyici gözünde daha da kahramanlaşmakta, kendisini onunla özdeşleştirmesi daha da kolay olmaktadır. Böylece bir taşla iki kuş misali, hem bir kadının nasıl olmaması hem de nasıl olması gerektiği örneklendirilerek modellenmekte, bir ilizyonun içerisine sokulan izleyicinin de bunu sorgulamadan kabullenmesi sağlanmaktadır.

Bir istisna örneği saymak gerekirse, Kibar Feyzo filminin arka planında "Hem Töresi, Hem Ağası, Kahrolsun Başlık Parası" yazılması yapan EKK (Evde Kalmış Kızlar), aslında o dönem için, hatta günümüz için de ileri sa-

yılabilecek bir söylemi dillendiriyor olması bakımından oldukça önemlidir.

Kadınların bir kısmı da kendilerini koruyacak bir erkek olmadığı için kötü yolda olan kadınlar olarak işlenir.

Ama ister köyde yaşasın, ister şehirde, ister iyi olsun ister de kötü, her kadının fedakar olması gibi bir rolü de vardır. Zengin kadın fakir oğlan öykülerinde kadın yeni yoksul yaşamına ayak uydurabilme fedakarlığını, tersinde ise düzgün konuşma dersleri alarak artık yeni hayatına uyum gösterme konusunda daha çok çaba harcamalıdır. "Kirlenen namus" söz konusu olduğunda kadın ya eşinden boşanarak, ya ailenin bir başka büyüğüyle evlenerek, ya da kendisini öldürerek bu fedakarlığını göstermelidir.

Bu fedakarlık o kadar üst boyutlara çıkabilmektedir ki, Fatmagül'ün Suçu Ne filminde biraz daha farklı işlense de, kadın kendisine tecavüz eden bir erkekle evlenmeyi ve ömrünü onunla sürdürmeyi "isteyebilmektedir". Yani çoğu durumda kadın, bu tecavüz olayını sorgulamadığı, onun travmasını yaşamadığı gibi erkeğe hak da verir.

Toplumdaki tecavüz olayları ile filmler arasında bir tür bağlantı kurulabilir mi bilinmez ama Müjde Ar'ın "her filmimde öpüşme var, sevişme var, 80 filmin 60'ında ırzıma geçildi" gibi bir açıklama yapması düşündürücüdür.

Yakın geçmişe bakarsak Pippa Bacca'ya tecavüz edip sonra da öldüren kişinin öncelikle medyadan ve ardından da televizyondan ve sinemada gördüklerinden etkilenmemiş olması düşünülemez.

Filmlerde kendi yaşamına son veren kadınlarla ilgili bir sayı hesaplanmış mıdır, bilinmez ama

çok sık rastlandığını söyleyebiliriz. Filmlerde bundan da daha çok rastladığımız şey ise kadının kimi zaman bir tokatla, kimi zaman yumrukla, ama mutlaka bir şiddet gördüğü üzerinedir. Kadınlar her ne kadar nazik ve kırılğan olarak gösterilse de yeri geldiğinde kırması da bilinmektedir!

Bu şiddetten kurtulmanın yolu ya kocanın (ve toplumun) istediği bir kadın olmayı sürdürmen ya da erkekleşmendir! İlginç olarak gerçekten de Fosforlu Cevriye ya da Şöför Nebahat gibi filmlerdeki kadınlar erkeklerle de posta koyan, onlar gibi konuşan, onlar gibi giyinen tiplerdir. Güçlü olmaları tamamen "erkek gibi" olmalarına bağlıdır. Cinsellikleri de çok belirgin olarak işlenmeyen bu karakterler, günün birinde kendilerinden daha güçlü bir erkeğe aşık olunca, tekrar "hanım" rollerine dönüşüverirler ve ataerkil düzenin bozulmasını önlerler!

Filmlerin konularının zaman zaman gerçek yaşamdan alınıyor olsa da perdede görünen kadın tiplmesi gene o dar çerçeveye sıkışıp kalmaktan kurtulamıyor. Kocasına deliler gibi aşık bir kadının kan davası yüzünden kocasının peşine düşenleri öldürüp hapse giren bir kadının anlatıldığı Mahpus filmi de buna örnek sayılabilir. Kadının bu fedakarlığına rağmen kocası tarafından ihane-

te uğraması kadına en ufak bir yaşam hakkının tanınmaz. Bu gerçek öyküyü ilk olarak yazan gazeteci Halit Çapın, bu kadının hapisten çıkarken yatağını almadığını, gardiyanın bunun nedenini sorması üzerine de "kalsın, yine geleceğim" demesiyle bitirir yazısını.

Vasıf Öngören'in bir oyunu olan Sultan Gelin'de, başlık parası için satılan Sultan, hasta olan damat gerdek gecesi ölünce 5 yaşındaki kardeşi ile evlendirilir. Ancak, o da büyüyüp başkasına sevdalanır ve Sultan'ın kucağına yeni doğan bebeği verirler. Sultan kaderine razı olur. Bu öykü filme uyarlanırken yönetmen Halit Refiğ bu yazgıyı değiştirmeyi istemiş, "alıp başını gitsin, çalışsın" diye düşünmüşse de kadının iş yaşamına atılmasının da çözümlenmediği çok açıktır.

Genellikle kadınlar bazı belli mesleklerde gösterilmişlerse de, bu kadınların da aile yapıları sıkıntılı olarak gösterilir hep. Yani aslında en iyisi kadının yeri evi ve çocuklarıdır.

Kadın, Bodrum Hakim'inde olduğu gibi zaman zaman saygın mesleklere de erişse de, toplumda yerleşik olan erkek bakışından kurtulamaz, kalbinin değil mesleğinin sesini dinler ve nihayetinde kendini asar.

Fabrikada çalışan yoksul kadın tiplerine yer verilse de oradaki kadınların amacı zengin bir koca bularak bu hayattan kurtulmaktır.

Bir Yudum Sevgi filminde ise, bu durum kırılmaya çalışılmış, öykü tamamen fabrikada çalışan bir işçi kadın üzerinden verilmiştir. Eşiyle sorunlu olan Aygül, kendisinin de çalıştığı fabrikada işe soktuğu ve başlarda ağabey dediği Cemal ile bir yakınlaşma yaşar. İki de işçi ve evli iki kişi arasındaki bu ilişki günümüzde bile topluma "rahatsızlık vericidir."

Düş Gezginleri filmi iki kadın arasındaki eşcinsel ilişkiyi konu etmesi bakımından kadının sinemadaki rolüne farklı bir bakış getirmeyi denemiş olsa da, bu iki kadın karakter arasında birini daha erkek, diğerini de daha kadın göstererek aslında var olan toplumsal cinsiyet rollerinin ötesine çıkmayı beceremez.

Sinemada kadın oyuncuların star olmasına ve güçlü görünmelerine karşın, oynadıkları rollerde kendileri kadar "güçlü" kadın tiplmelerine yer vermediklerini, erkeğine uyan, ona itaat eden, fedakar bir tiplemenin ötesine geçemedikleri, bunun tartışmasını da yapamadıklarını söyleyebiliriz.

Son yıllarda giderek sayıları daha da artan kadın yönetmenlerin filmlerine baktığımızda kadına bakışın hala sıkıntılı olduğunu söylemek mümkün. Aile içinde enstest bir ilişkinin konu edildiği İlksen Başarır'ın yönettiği Atlıklarınca filmi, bu konuyu ele alışıyla fark edilse de yine de annenin tüm olan biteni nasıl olup anlamadığı ve çocuklarını korumadığı gibi bir eleştiriye de muhatap oldu izleyici tarafından. Evinin kadını olsaydı bunlar olmayacaktı!

Bir reklamda geçen "Benim annem hem doktor hem aşçı hem mühendis" diye devam eden nitelermeler aslında kadının ne şekilde görüldüğünün geniş bir özetidir aslında.

Günümüzde sinema salonları azalmış, sinemaya giden izleyici neredeyse kalmamış halden kadına rol verme işlevi televizyona kalmış durumdadır. Televizyon dizilerinin çoğunlukla eski filmlere benziyor yapısı ve birbirlerinin kopyaları gibi olmaları izleyici toplama da etkileyici olmaktan uzaktır. İşte tam da bu anda, Müge Anlı örneğindeki gibi realite programları ve İzdivaç, Benimle Evlenir Misin gibi evlendirme programları kadının nasıl olması gerektiğine dair birinci ağızlardan telkinlerde hatta uyarılarda bulunarak bu rolü sürdürmektedir.

YALINAYAK

2004 yılında 12 yaşındaki Uğur Kaymaz, polisin sıkıdığı 13 kurşunla katledildi. 2006 yılında, 7 çocuk, HPG'li gerillaların cenazesine katıldığı gerekçesiyle, polisin açtığı ateşle öldürüldü. 2009 yılında 14 yaşındaki Ceylan Önkol'un bedeni, atılan havan mermisiyle paramparça edildi. Polis, 2010 yılında, 14 yaşındaki Diren Basan'ı zırhlı aracıyla ezerek öldürdü. 2011 yılında, Roboski'de katledilenlerden 16'sı çocuktü... Öldürülen çocukların ardından "terör örgütü üyesi" dendi, "yasadışı eyleme katıldı" dendi, "dur ihtarına uymadı" dendi, "kasit yok" dendi...

Türkiye'de 1998-2012 yılları arasında, 569 çocuk "devlet terörü" ile katledildi. 2010-2012 yılları arasında binlerce çocuk gözaltına alındı. 6000 çocuk, TMK (Terörle Mücadele Kanunu) kapsamında, özel yetkili ağır ceza mahkemelerinde yargılandı. Son üç yılda, 298 çocuk tutuklanarak cezaevlerine kapatıldı.

Devlet "terör örgütü üyesi", "kaçakçı", "şüpheli" diyerek öldüremediklerini darp etti, gözaltına aldı, işkence etti. Devlet, yüzlerce çocuğun hayatını gasp etti. Devlet küçük bedenleri, kocaman duvarların ardına hapsetti.

Devlet, yüzlerce çocuğu duvarların ardına kapattığında da rahatlayamadı. İşkence etti, taciz etti, tecavüz etti. Çocuk cezaevlerinden gelen kötü muamele haberleri bitmedi. Aylar önce Adana'da bulunan Pozantı M Tipi Cezaevi'nden geldi çocuklara kötü muamele haberlerinden biri. TMK kapsamında tutuklanan çocuklar Pozantı Cezaevi'nde, adli tutuklularla aynı koşullarda kalmaya zorlanıyordu. Adli koşullarda kalan çocuklar "terörist" denilerek türlü işkenceye maruz kalıyordu. Defalarca işkenceye, tacize, tecavüze maruz kaldıklarını anlatan çocuklar, tecavüzcülerin isimlerini ve kaldıkları koşulları açıkladı. Yaşananlar ortaya çıkınca devletin Adalet Bakanlığı bir soruşturma başlattı. "18 tutuklu çocuk hakkında tacizden adli işlem başlattı. 6 görevli hakkında soruşturma başlatılmasının yerinde olacağı"na karar verdi. Adalet Bakanı Sadullah Ergin yaşananları "hoş görmedi", çareyi çocukları Pozantı'dan alarak başka cezaevlerine kapatmakta buldu.

Yakın zamanda İzmir Aliağa Şakran Ceza ve İnfaz Kurumları Kampüsü'nde bulunan

Çocuk ve Gençlik Cezaevi'nden ve Antalya L Tipi Cezaevi'nden gelen haberler, cezaevlerinde çocuklara yönelik kötü muamelenin, cinsel istismarın, işkencenin en güncel örnekleri oldu. Şakran Cezaevi'ndeki işkence gerçeği, Çağdaş Hukukçular Derneği İzmir Şubesi avukatlarının cezaevine yaptığı ziyaretlerde, çocuklarla yapılan görüşmeler neticesinde ortaya çıkan çıktı. Çocuklar "Birinci Müdür Emrullah", "İkinci Müdür Ercan", "Başefendi Uğur" ve gardiyanların kendilerine şiddet uyguladığını, gardiyanlar tarafından süngerli odalarda işkence gördüklerini, hortumlarla dövüldüklerini anlattı. Zaman zaman müdürün kararıyla "müşahede odası" adı altında hücrelere kapatıldıklarını anlatan çocuklar, cezaevindeki 22 hücrenin hiçbir zaman boş kalmadığını söyledi. Adalet Bakanlığı Şakran Cezaevi'nde çocuklarının işkence gördüğü haberlerinin yayımlanmasının ardından yine "acilen faaliyete geçti" ve bir rapor hazırladı. Ancak Bakanlığın hazırladığı rapor yine aynıydı: Bakanlık açıklamasında işkence mağduru çocuklar İ.A ve S.B'nin "yağmacı" olduğunu ve çocukların bugüne kadar "hortumla dövüldükleri"ne ilişkin bir müracaatta bulunmadıklarını, gördüğü işkence sonucu intihar etmek isteyen S.B'nin psikolojisinin bozulması ve "can sıkıntısı" nedeniyle deterjanlı su içtiğini, çocuklara hücre cezası değil "ancak odalarında kalmaları şeklinde beş gün ortak etkinliklere katılma cezası" verildiği ifade etti.

Antalya L Tipi Cezaevi'nden bir ay önce tahliye olan eski bir mahkum, M.L.B ve Pozantı'dan sevk edilen S.Ö adlı çocukların hem önceden kaldıkları çocuk koşullarında hem de yetişkinler koşullarında defalarca tecavüze uğradığını anlattı. Adalet Bakanlığı ise yaşananların ardından iki müfettişi "cezaevini incelemek" üzere görevlendirdi ve olayla ilgili adli soruşturma başlattı.

"Sorunlar yok mudur, hak ihlalleri yok mudur, dersiniz tamamen yoktur diyemem. Zaman zaman belli cezaevlerimizde olabiliyor... Ceza infaz rejiminde de insani iyileştirmeler yapıyoruz." diyen Adalet Bakanı şimdilerde cezaevlerindeki sorunlarla yüzleştiklerini iddia ediyor olsa da devlet yıllar önce gözaltında kaybettiklerinin, terörist diyerek katlettiklerinin, cezaevlerinde ölen yüzlerce tutsağın hesabını veremiyor, ölümlerle dolu tarihiyle yüzleşemiyor.

Cezaevlerinde Çocuklara Yönelik Cinsel Saldırıları Sürüyor

Fırat Binici

firatb@meydangazetesi.org

İnsan Hakları Derneği Şakran ve Antalya L tipi hapisanelerinde çocuklara yapılan işkence ve tecavüzlerin sürdüğünü söyledi. İHD üyeleri "Pozantı'lı çocuklardan devlet kurumları öç alıyor", "Antalya L tipinde çocuklara tecavüz", "Şakran da küçük bedenlere hortumla işkence", "Pozantı'dan Antalya'ya tecavüz devam ediyor" yazılı dövizler açarak oturma eylemi yaptılar.

Açıklamada "2012 yılında 1900 civarı çocuk tutuklanmış, bunlardan sadece 180 civarında çocuk hakkında mahkumiyet kararı verilmiştir, şu an hapisanelerde 1343 tutuklu, 402 çocuk hükümlü bulunmaktadır. Onlar Ptt'da "devletin şefkatli olduğunu iddia ettiği elinin altındayken tecavüze uğradı. Çocuklar nakledildikleri hapisanelerde işkence gördüler" ve "Adalet bakanlığı susuyor ama çocuklar cezaevlerinde yapılan işkenceye dayanamayıp intihar girişimlerinde bulunuyor, 2-3 metre karelik hücrelere kapatılıp hasta olup tedavi edilmiyorlar" denildi.

Açıklamada "Tüm bu olaylara karşısında susan gerçeklerin üzerini örtmek için uğraşan bir adalet bakanlığı istemiyoruz. Çocuğa yönelik her türlü ihmal ve istismar suçtur! Devlet çocukları üçüncü kişilerin ihmal ve istismarından koruma yükümlülüğün yerine getirmediği için suçludur" denilerek açıklama sonlandırıldı.

Lise Anarşist Faaliyet, BDP İstanbul, Devrimci Hareket, Emek ve Özgürlük Cephesi, HDK açıklamaya katılarak destek verdi.

Yalnız Değilsin!

Her yıl binlerce çocuk, kendilerinden yaşça büyük bedenler tarafından hunharca saldırıya maruz kalıyor. Bu çocukların birçoğunun faileri ise babaları, ağabeyleri ya da yakın akrabaları oluyor. Bedenler, küçük yürekleri ve büyük hayalleri yıkıp geçerken akıllar ise hayretle, yaşananları seyrediyor.

Böyle binlerce öyküye ve binlerce davaya tanık oluyoruz. Hükümet iktidar koltuğunda, mahkemeler adalet saraylarında çözüm üretedursun, resmi kayıtlara dahi geçmeyen binlerce "vaka"nın çığlık sesleriyle uyanıyoruz her yeni güne. Bu öyküler-

den biri de geçtiğimiz günlerde Denizli'de yaşandı. Denizli'nin Sarayköy ilçesinde yaşayan 16 yaşındaki H. akrabasının tecavüzüne uğradı. Korktu. Tecavüz devam etti. Korktu. İntihar etmek istedi. Babası ve annesi olayı öğrenince ona sahip çıktılar ve hukuksal mücadele başlattılar. Bu öykünün belki de en umutlu kısmı ailenin çocuklarının yanında durarak ona güç vermeleri oldu. Yıkılan hayallerin yeniden yeşermesini sağlayan en önemli şey de bu değil midir? "Yalnız olmadığını bilmek".

Aile çocukları için internette bir imza kampanyası başlattı.

H.'nin yalnız olmadığını düşünen 60 bin kişi ise "yalnız değilsin" demek için imza verdi. Baba örnek olunacak bir girişimde bulundu. "Kızım için adalet istiyorum" adıyla kadın örgütlerinin de katılımıyla bir platform kurdu ve çevresindekilerin desteğini alarak sesini herkese duyurdu. Aile, 7 Mayıs günü Denizli 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nde kızlarının davasına katılanlarla birlikte adalet arayışlarını yineledi. Ancak mahkeme, sanığı tutuksuz yargılamaya devam etti.

Binlerce davaya tanık oluyoruz demiştik yazıya başlarken, bu dava da hafızalarımıza "kızına

adalet arayan babanın davası" olarak kazanacak belki de. Umudun bittiği mahkeme salonlarından dışarıya bakınca, çocukların yanında durarak onlara asla yalnız değilsin diyenleri görmek ve bu mücadelede daha da "birlikte" olabilmek tek umudumuz. Yoksa adalet saraylarında ne zaman umutla yol alabildik, çözüm bulabildik.

Ailenin ve bu çığlığı duyanların başlattığı mücadele H.'nin küçük yüreğinde bir umut ışığı olabilirdiyse, kamuoyuna ve bizlere hislerini yazabilecek kadar onu güçlendirmişse, bundan güzel gelişme ne olabilir ki?

"Merhaba hiç tanımadığım insanlar ve babam. Sizler beni babamın KIZIM İÇİN ADALET İSTİYORUM çığlığı ile tanıyor sunuz.

Ben H.İ. Hikâyemi internetten, gazetelerden, haberlerden dinlediniz. Sizlerle beraber ben de tekrar tekrar dinledim, okudum. Bazen anladım, bazen eleştirilere anlam veremedim ama dinledim. Ben sustum, babam konuştu. SESİM, NEFESİM ÇIĞLIĞIM oldu BABAM. Bu defa babam anlatmasın, ben anlatayım yaşadıklarımı, hissettiklerimi. Yaşım 14-15. Yaşadıklarım yaşımdan büyük, yaşitlarım gibi oyun hikâyelerim, okul anılarım, doğum günü hatıralarım yok artık! Silindi aklımdan. Rüyalarım da olan ne varsa bir gecede silindi gitti. Yaşımdan büyük yaşadıklarım, hatırladıklarım artık. Yarın 7 Mayıs ve benden çok babamın mahkemesi var. Benim yaşımdan da küçüktü N.Ç. GÖRDÜM, OKUDUM, BAKTIM, KORKUYORUM şimdi babamın çığlığı yetecek mi beni kurtarmaya? Davama bakacak hâkimlerin kızları var mıdır bilmem. Yoksa bile kız yeğenleri vardır. Diliyorum

bir an için bakmışlardır onların yüzüne. Ancak öyle anlarlar belki ne yaşadığımı. Çok tuhaf. Ben bir öğrenciydim. Ödev yapmam gereken bir saatte tanımadığım insanlara mektup yazıyorum. En çok edebiyat öğretmenim okusun isterdim. Acaba kompozisyon değerlendirmesine alsaydı mektubumu, kaç verirdi bana?

Hiç bilmediğim bir yasayla o korkutucu gecede yaşadığım şeyin ardından yaşamın bir gecede 16-17 olduğu, rızamın olduğunu söyleyen yasalar ve amcalar... Bir gecede büyüdüm demek. Ama benim daha okulum bitmedi, oyunlarım yarıda kaldı. Nasıl büyüttünüz beni? Nasıl karar verdiniz büyüdüğüm? Boyum da aynı benim, saçım da uzamadı ki nasıl büyüdüm ben bir gecede? Bana da söyleyin, nasıl büyüdüm, nasıl büyüttünüz beni? Yaşımdan büyük cümleler kurmayı öğrendim rezil bir gecede. Benim için açılan internet sayfalarında tanımadığım insanların elinde "H.İ. için adalet istiyoruz" yazılı bir kâğıtla çekilmiş resimler gördüm. Birinde ASLA YALNIZ YÜRÜMEYECEKSİN yazıyordu. Okuyunca aklıma direkt ba-

bam geldi. Evet, o varsa yalnız değilim ve sizler; hiç tanımadığım insanlar annelerim, ablalarım, ağabeylerim ve babam, babalarım. Sizler de ve daha niceleriniz. Ben H.İ. Bugüne kadar babamın adalet istediği kızı. "Aaaa bu o mu" diye yüzüme anlamadığım bir bakışla baktıkları kızım evet, o benim. Babası Ahmet İ.'nin "Kızım için adalet istiyorum" diye ortalığı tırnakladığı kızı. Evet, o benim. Annesiyle okula, sinemalara gitmesi gerekirken karakollara, hastanelere, mahkemeye, avukatlara gitmek zorunda bırakılan evet işte, o benim, doğru tanıdınız. Bildiniz.

Ama bilmediğiniz geceleri korkuyla uyu-yamadığım, artık öğrenci olmadığım artık hep yaşımdan daha büyük görüldüğüm...

Evet, ben H.İ. Bugüne kadar babasının "KIZIM İÇİN ADALET İSTİYORUM" dediği kızı.

Şimdi ben H.İ., kendim için ADALET İSTİYORUM. SESİME SES VERİN."

*H.'nin 7 Mayıs'ta görülen duruşma öncesinde yazdığı mektup.

GDO TEREYAĞI İLE PİŞER Mİ?

Alp Temiz

alp@meydangazetesi.org

"GDO'lu olarak üretilen soya, mısır var ama pirinç yok. Kaldı ki burada söz konusu olan çeltik. Henüz kabuğundan ayrılmamış olan çeltik. Bulaşma olabilir. O da yargıda devam ediyor. Yargı süreciyle ilgili bir şey söylemem mümkün değil ama pirincinizi yiyebilirsiniz. Hele hele kilo sorununuz yoksa tereyağıyla pişirip yemenizi tavsiye ederim"

Gümrük ve Ticaret Bakanı Hayati Yazıcı

"Vatandaşlarımızın kafasını karıştırmaya, üreticilerimize zarar vermeye hiç kimsenin hakkı yoktur. Dünyada ticarete konu GDO'lu pirinç üretimi söz konusu değil"

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanı Mehdi Eker

22 Nisan'da Mersin Limanı Gümrüğü'nden geçirilen pirinçler üzerinde yaptığı GDO tarama testi sonucunda, "LLRice601 ve Bt63 olmak üzere yasaklı iki ayrı GDO ırkının birlikte var olduğu"nu raporuna yazan genetikçi Doç. Dr. Alper Tunga Akarsubaşı hakkında, İTÜ Rektörlüğü soruşturma açtı. Akarsubaşı, dava bitene kadar da açığa alındı.

Genetiği değiştirilmiş LLRice ve Bt63 ırkı pirinçler nasıl yapılıyor?

Genetiği Değiştirilmiş Organizma (GDO) çeşitli yöntemlerle genetik yapısı yani özellikleri değiştirilen canlıları ifade ediyor. Söz konusu GDOLu pirincin genetik değişimi, raporda belirtildiği üzere Agrobacterium tumefaciens tekniğiyle geliştirilmiştir.

Bu teknikte özellikle patates gibi iki çenekli bitki köklerinde tümör yaptığı bilinen "Agrobacterium tumefaciens" adlı bir toprak bakterisi kullanılır.

Bu bakterinin hücresi içerisinde kendi kendini eşleyebilen bakteri geninden ayrı bir DNA parçası bulunur. Bu DNA parçasına örneğin "bitkileri öldüren ilaca dayanıklılık geni" yerleştirildiğinde tarladaki tüm bitkiler ölürken sadece Genetiği Değiştirilmiş (GD) pirinç yaşayacak. Aynı zamanda bitkiye bir de antibiyotiğe dayanıklılık geni yerleştirilir. Bitkiye aktarılmak istenen özellikler bu parçacığın içinde bulunduğu bakteri ve bitki hücreleri aynı besi ortamında bırakılır. Burada bazı bitki hücrelerinin genetiği bu bakterice değiştirilecektir.

GD hücreleri diğerlerinden ayırmak için ortama antibiyotik ilaç salınır. Antibiyotiğe maruz kalan doğal hücreler tamamen ölürken GD olan hücrelerde "bu antibiyotiğe dayanıklılık" geni mevcut olduğundan canlı kalanlar sadece GD pirinçler olacaktır.

Çeşitli besin ve hormonlar laboratuvar ortamında elde edilen hücrenin etrafına salınarak hücrenin grupçuklar oluşturması

sağlanır.

Elde edilen grupçuklara kök yapıcı hormonlar ile yaprak yapıcı hormonlar verilerek GDO filizlendirilmeye çalışılır.

Filizlendirilen bitki bir miktar büyütülüp toprağa atılır ve GDO pirinç yaratılmış olur.

Mevzu bahis pirinçlerde de LLRice ırkı bitkileri öldüren ilaçlara dayanıklıyken Bt63 ırkı da böcekleri ve kurtçukları öldüren zehirli bir protein salgılar.

GDOLarın zararı önlenemez mi?

Genetiği değiştirilen organizmalarda hangi testler yapılırsa yapılsın bu testlerin ne denli etik olduğu bir yana etkilerinin uzun vadede neler olabileceğini kestirmek imkânsızdır.

GDOLarın daha önce yeryüzünde hiç var olmamış maddeler üretmesi kaçınılmazdır. Ve bu yeni maddelerin etkilerini orta-

dan kaldıracak panzehir gibi bir sistemin olup olmayacağı da bilinemez.

GDO savunucuları

GDOLara olumlu yaklaşmamızı isteyenler öncelikle devletler ile birlikte ilaç ve tohum şirketleri, sonra da bu işten kar sağlayacağını düşünen kapitalizmin bencil fırsatçılaridir.

Yeryüzünde birçok insanın "gıda krizi"nden etkilendiğini öne sürerek bu kıtlığa çözüm olarak "daha vitaminli, daha besleyici, daha fazla miktarda" olduğunu iddia ettikleri GDOLarı dayatmaktadır.

İşlettikleri sömürü düzenindeki sahip oldukları mevki ile yetinmeyen ya da daha fazlasını isteyen efendiler, bu yolla yoksul insanları doyurmaktan ziyade "gıda güvenliği" adını verdikleri düzende kimin neyle ne kadar besleneceğine de karar vermek istiyorlar. Tohum şirketleri yaratıkları yeni yiyeceklerle insanla-

rı bazı özel hastalıklara karşı da hedef haline getiriyor. Yani GDO içeriğinde daha önce doğada benzeri görülmemiş pek çok proteini de içerdiğinden bağımsızlık sistemini uyararak pek çok hastalığa yol açıyor. Bu yolla zaten iç içe oldukları ilaç şirketlerine de yeni müşteriler kazandırıyorlar.

Meydan Gazetesi'nin 6. Sayısında Mercan Doğan'ın kaleme aldığı "YARATIK ŞİRKET: Monsanto" yazısı GDOcu şirketlerin işleyiş mantığını açıkça gözler önüne seriyor: "...gıdayı kontrol edersen insanları kontrol edersin. Gıda bir silahtır..."

Yaşamı Yok Eden Canavarlar

GDO bitkilerin çoğu, zaten böcekleri kendinden uzak tutacak biçimde programlanmış halde-dirler. Kendinden ilaçlı bitkiler, içinde bulunduğu ortamın dayanışma ilişkisi içindeki bir öznesi olmaktan çıkarılıyorlar. Ortamdaki diğer varlıkların kendisi ile etkileşimi kesilerek sadece kendi meyvesini besleyerek yalnızlaşıyorlar. Birçok GD bitkide ortamdaki diğer varlıklar GD bitkiye temas ettiği anda onları zehirleyip öldüren zehirler mevcut. Bt63 ırkı pirinçler bunun yalnızca bir örneği. GD bitkiler doğal döngüyü bozduğundan etkileşim içinde bulunduğu diğer varlıkların yaşamını yok ederler. GD bitkinin ateşlediği fitil bir sarmal gibi tüm varlıkları etkiliyor. Bazı türler yok oluşa sürüklenirken bazıları da GDO ile beslenerek GDoların meydana getirdiği maddeleri bünyesinde taşımaya, başkaca varlıklara aktarmaya devam ediyor.

Genetiği değiştirilen yalnızca bitkiler değil elbette. "AquAdvantage Somon" ise GD hayvanlar için bir örnek. Doğal bir "Atlantik Somon", market boyutu diye tabir edilen ebatlara erişebilmesi için 30 aylık büyüme süresine ihtiyaç duyar. "AquAdvantage

Somon'un ise 16 haftada bu büyüklüğe erişmesi **AquaBounty** adlı şirketin öne sürdüğü en belirgin "avantaj". Somonun daha hızlı büyüebilmesini sağlayan şey ise Pasifik Chinook somonu balığı ile Okyanus Mezgiti (*Zoarcis americanus*) türlerinin genlerinden parçalar taşıması. Kurumsal güvenilirliği adının karıştığı skandallarla tescilli olan Amerikan Gıda ve İlaç Dairesi FDA 2010 yılının Ekim ayında bu GD somonu yemenin güvenli olduğunu duyurmuştu. Bu GD balığın insanlarca yenmesinin ne denli güvenli olduğu bilinmez, ancak çiftliklerden kaçıp okyanus ekosistemine karışması durumunda doğal somonlara karşı sağlayacağı üstünlükle bir türün daha yok edilmesine kesin gözüyle bakılabilir. Kaldı ki GDoların yarattığı sorunları yalnızca insanlar üzerindeki etkileri üzerinden ele almak da bir başka yanlış algının yaklaşımı olacaktır.

Kaynak değil Varlık!

İnsanın kendi dışındaki varlıklara böyle bencilce müdahale etmesinin ardında yatan belki de en büyük neden, onları "kaynak" olarak görmesidir. Kaynak, insan merkezci algıdaki insanın, kendisi dışındakilerin insana hizmet etmek için var olduğunu düşüncesinden ileri gelen bir yaklaşımdır. Aslında varlıkların kullanım ve yönetim hakkının insanda olduğu algısı; işçilerin kullanım ve yönetim hakkının patronda olduğu algısından hiç de farklı değildir. İnsanlar arasındaki adaletsizliklere sessiz kalanların yaşama dair adaletsizliklerdeki yaklaşımları sorunlu olduğu gibi bu sorunlu yaklaşım tam tersi algıdakiler için de geçerlidir. Ezen ve ezilen arasındaki kavgada rol alan özneler değişse de kavganın özü burada da aynıdır. Yaşamın her alanında adaletsizliklere karşı durmak doğru bir yaklaşımı ve etkin bir mücadeleyi getirecektir.

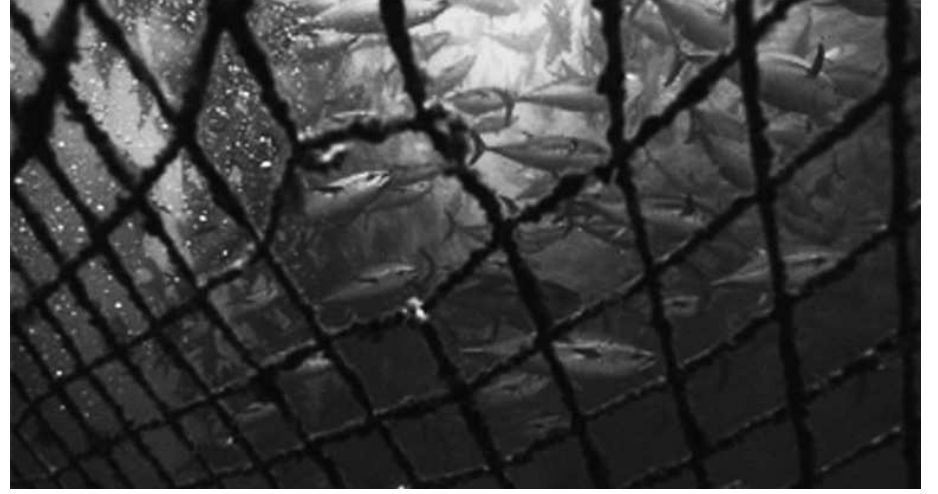
"LLRice glufosinal - amonyum tabanlı herbisitlere toleranslı, ABD kökenli, Agrobacterium tumefaciens tekniğiyle üretilmiş, genetiği değiştirilmiş (GD) bir pirinçtir. ABD tarafından LLRice601 ve LLRice604 ırkları onaylanmamış, LLRice62 ve LLRice06 ırkları ise onaylanmıştır.

2006'da Bayer ABD Tarım Bakanlığı'na LLRice601'in bir cins uzun pirince bulaştığını bildirmiştir. ABD Tarım Bakanlığı'nın yaptığı araştırmada ABD pirincinin yüzde 30'dan fazlasının LLRice601, LLRice604 ve LLRice62 GD pi-

rinciyle kontamine edildiğini tespit etmiştir. Bu nedenle Bayer çiftçilere 750 milyon dolar tazminat ödemiştir. 2006 ile 2007 yılları arasında 30'dan fazla ülkede ABD'den ithal edilen pirinçlerde, Bayer'e ait ve onaylanmamış 3 adet GD pirinç türünün izleri tespit edilmiştir.

Bt63 böcek haşaratlarına karşı dayanıklı, Çin'de devlet desteğiyle geliştirilmiş GD bir pirinç ırkıdır. Bt63 pirinç güve türlerine toksik bir protein üretmektedir. Farelerle yapılan deneyler bu proteinin alerji benzeri sorunlar oluşturduğunu göstermiştir."

Genetiği Değiştirilmiş Somon Balıkları Firar Etti

AquaBounty adlı biyoteknoloji şirketinin ürettiği genetiği değiştirilmiş somon balıkları, üreme çiftliklerinden kaçtı. Uzmanlar, kaçan somonların başka türden balıklarla çiftleşerek genlerini aktarmasından endişe ediyor. Kanadalı bilim insanları ise Atlantik somonunun, deniz alası ile melez bir tür oluşturabileceğini açıkladı. Daha hızlı büyümesi için bir gen eklenen somon, bunu kalıtsal olarak yeni kuşak melez balıklara geçirebiliyor.

Şirket yetkilileri ürettikleri dışı balıkların karadaki su tanklarında tutulduğunu açıkladı. Ancak doğal ortamda somon ve deniz alası çiftleşebiliyor. Araştırmacılar genetiği değiştirilmiş somonun da bunu yapabileceğini düşünüyor. Ayrıca, somonun doğal ortama kaçma ve melez yavru üretme riski ne kadar küçük olursa olsun, bu riskin yaratacağı ekolojik sonuçların büyük bir yıkıma sebep olma durumu gözden kaçmamalı.

Japonlar Nükleere Karşı Yürüdü

Japonya'da nükleer enerjiye karşı yürüyüş yapan binlerce kişi, çalışmayan reaktörlerin yeniden çalıştırılmasını protesto etti.

Japonya'nın kuzeydoğusunda geçen yıl 11 Mart'ta meydana gelen deprem ve tsunami felaketinden zarar gören Fukushima nükleer santralinde reaktörlerin yeniden faaliyete geçecek olmasından endişe duyduklarını belirten Japonlar, "Nükleere hayır" pankartı açtı.

Japonya'nın nükleer enerjiden vazgeçmesini isteyen 200 binden fazla eylemci, parkta toplandıktan sonra miting meydanına yürüdü.

Fukuşima faciası, Çernobil nükleer faciasıyla birlikte dünyadaki en büyük nükleer felaketler olarak gündeme gelmişti.

Çalışmak Zorunlu, Gönüllü Olmak da!

Gazetemizin bir önceki sayısında yer alan bir haberde, yeni sömürü biçimi olarak gönüllülük kavramı ele alınmıştı. Gönüllü adıyla çalıştıkları işyerinde sigorta ve maaş artışı talepleri karşısında patronları Şanar Yurdatapan tarafından "ne sigortası, siz zaten gönüllüydünüz" denilerek işten çıkartılan Türkiye küçük Millet Meclisleri Girişimi çalışanlarının taleplerine yer vermiştik.

Geçtiğimiz ay gazetelerde yer alan bir haber, gönüllülük denen şeyin açtığı sıkıntıların yalnızca bunlarla sınırlı kalmadığını gösteriyordu. Bu habere göre, aralarında Microsoft, Akbank, IBM, HSBC, Boyner, Borusan, Yapı Kredi Bankası gibi pek çok şirketin çalışanlarının, yine bu işverenlerce kimi "gönüllülük" projelerinde yer aldıkları bilgisi yazıyordu. Yani bu işyerlerinden birinde çalışmak zorundaysanız, patronunuzun sizi yönlendirdiği sosyal sorumluluk uygulamalarında da gönüllü olmak zorunda olmanız söz konusu.

Üstelik bu "dev" şirketler buna bir kılıf bulmayı da ihmal etmemiş ve hep birlikte Özel Sektör Gönüllüleri Derneği diye bir dernek kurup bu işleri oradan organize eder olmuşlar.

Give&Gain ismini verdikleri bu gönüllülük etkinliklerinde neler yok ki: Microsoft çalışanlarından oluşan müzik grubu sahneye çıkmış, Akbank çalışanları ilköğretim okullarındaki çocuklara dadanmış, Boyner çalışanları mültecilerle birlikte Büyükkada'ya gezmeye gitmiş, yaşamları yok eden HES projelerine imza atan Borusan, sanat atölyesi düzenleyip yalanlarını orada da sürdürmüş, beyazlattığı kotlar yüzünden çalışanlarının ölümüne neden olan Levis çalışanları gene başka bir mafya olan Aydın Doğan Eğitim Parkı'nda çocuklarla atölye çalışması yapmış, Yapı Kredi Bankası çalışanı gönüllüler ise daha büyük bir iş yapıp Darüşşafaka öğrencileriyle pikniğe gitmiş.

Toplamda 1696 kişi, yaptıkları işe ek olarak, bu tür sosyal sorumluluk işlerinin de önemini kavrayıp(!) şirketlerindeki diğer çalışanlarla beraber gönüllü olmuşlar. Bu yaptıkları işler de 12 binden fazla kişiye ulaşmış.

Yakın zamanda işlerin sigorta ve sosyal güvence isteyen, maazallah sendika isteyen kişilerce yapılması yerine, şimdiden gönüllü olmaya alıştırdıkları eski çalışanları ve hiçbir zaman çalışan olduklarını kabul etmeyecekleri yeni gönüllülerle sürdürülmesi yolunda atılan adımlar artık iyice belirginleşiyor.

Hem de şirketin 12 binden fazla kişiye doğrudan tanıtımının da yapılması ve bunun basında bir nevi reklam olarak yer alması da cabası.

Bir taşla bir kaç kuş vurmak isteyen bu şirketlere karşı bakalım biz elimizdeki taşları ne zaman kullanacağız?

Torino ve Tuzla'da Eşzamanlı Dayanışma

Devrimci Anarşist Faaliyet ve Uluslararası Anarşist Federasyon 17 Nisan günü ISMACO İşçileri İçin Eşzamanlı Dayanışma Eylemi yaptı.

Devrimci Anarşist Faaliyet, direnişçi işçilerle birlikte "Sömürücü Hırsız Patronlar" anlamına gelen italyanca pankartla fabrika önünde fabrikayı ziyarete gelen İtalyan patronu karşıladı.

IFA(Uluslararası Anarşist Federasyon), Tuzla'da ISMACO direnişini sürdüren işçiler için İtalya'da BİR dayanışma eyle-

mi gerçekleştirdi. IFA (International of Anarchist Federations), İtalya'nın Torino kentinde bulunan Ermenegildo Zegna önünde gerçekleştirdiği eylemde, direnmeye devam eden ISMACO işçilerinin mücadelesine değinerek bu direnişte yalnız olmadıklarına vurgu yaptı. Mağaza çalışanlarının ve polisin aldığı güvenlik önlemlerine karşın gerçekleştirilen eylemde, ISMACO işçilerinin direnişini anlatan birde bildiri dağıtıldı. Mağaza önünde yapılan açıklamada IFA, Zegna'nın sendika ve işçi düşmanı tavrını deşifre etti.

İsmaco İşçilerinden Boykot Çağrısı

Sendika ve işe iade hakları için 157 gündür direnen ISMACO işçileri, Nişantaşı'ndaki Ermenegildo Zegna mağazası önünde eylem yaptı. Eylemde, işten atılanların geri alınması çağrısında bulunuldu. İşçiler boykot çağrısı yapıp, direnişlerine destek istediler.

İSMACO fabrikasının üretim yaptığı dünya markası Ermenegildo Zegna'nın Nişantaşı'nda bulunan mağazası önü-

ne yürüyüş yapan işçiler "Ermenegildo Zegna'da sendikalı olduk işten atıldık direniyoruz!" pankartı taşıdılar. Polisin mağaza önüne barikat kurduğu eylemde, açıklamayı Deri-İş Sendikası Tuzla Şube Başkanı Binali Tay okudu. Sendikalı oldukları için işten atılan İsmaco işçilerinin 157 gündür direndiği hatırlatan Tay, Zegna patronunun sendika düşmanlığının devam ettiğini söyledi.

1886'dan Bu Yana Meydanlar Hala Bizim

Devlet, 2013 1 Mayıs'ında Taksim'i üç sene önce olduğu gibi yine işçilere, emekçilere ve devrimcilere kapatmıştı. İstanbul Valisi, İçişleri Bakanı ve Başbakan halen devam eden Taksim Yayalaştırma Projesi'ni bahane ederek, Taksim Meydanı'nı 1 Mayıs kutlamalarına yasakladıklarının açıklamasını yapmışlar, 1 Mayıs günü bir araya gelmeleri engellemek için de metro, metrobüs ve vapur seferlerini OHAL ilan ederek iptal etmişler, ancak yasağa rağmen 1 Mayıs'ı Taksim Meydanı'nda kutlamak isteyen yüzlerce insan Şişli ve Beşiktaş'ta bir araya gelmişti.

Polis, her iki koldan gerçekleşen yürüyüşleri engellemeye çalışarak gaz bombaları, tazyikli su ve plastik mermilerle saldırmış, aralıksız atılan gaz bombaları, sürekli sıkılan tazyikli su ve sıkılan plastik mermilerle

onlarca kişi yaralanmıştı. Kolluk kuvvetleri ve eylemciler arasında süren çatışmalar, İstanbul'un farklı semtlerinde tüm gün boyunca devam etmişti.

Yaralılar için çağrılan ambulansların gelmesini bile engelleyen polis, Şişli'de bulunan DİSK Genel Merkezi'nin sokağını ve çıkışlarını kapatarak DİSK'i abluka altına almış ve bina içine de gaz bombalarıyla saldırmıştı. Polis 1 Mayıs günü, binaların içine, camları açık evlerin içine, dükkânlara, hastanelere aralıksız gaz bombaları atarak, 1 Mayıs'ı devlet terörüne çevirmişti.

Polisin gün boyu sürdürdüğü bu devlet terörü sonucunda ise onlarca kişi yaralanırken, 72 kişi de gözaltına alınmıştı. 17 yaşındaki Dilan Alp ve Meral Dönmez kafasına isa-

bet eden gaz bombasıyla ölümden dönmüş, İbrahim Akal ise gözüne isabet eden gaz bombasıyla tek gözünü kaybetmişti. Devlet, 1 Mayıs'ı Taksim'de kutlamak isteyenleri "marjinal" gruplar olarak yaftalayarak kendi yarattığı terörün üstünü örtmeye çalıştı. 1 Mayıs'tan bu yana Taksim'de yapılan tüm açıklamalara gaz bombalarıyla saldıran polis Taksim'i TOMA'lar ve barikatlarla çevirerek, terörünü halen sürdürüyor. Ancak devletin terörüne rağmen, 1886'da 5 anarşist yoldaşımızın yaktığı ateş, her yıl 1 Mayıs'larda meydanlarda büyümeye devam edecek. Meydanlarsa, ezilenlerin öfkesiyle atılan her gaz bombasına, sıkılan tazyikli suya, plastik mermiye, gözaltılara ve yasaklara rağmen yaşam bulacak.

Kullan at Kılavuz

Kapitalist işleyiş içerisinde zaman zaman kullanılabilir ama paylaşma ve dayanışmayla örülü özgür dünyada hiçbir şeye yaramayacak bilgiler...

kullanat@meydangazetesi.org

İş Kazalarına Karşı

İş kazası geçirdim. Ne yapacağım?

Öncelikle iş kazasının yalnızca fabrika içinde ya da alıştığınız sahada başımıza gelen kazalardan ibaret olmadığını bilelim.

Aksine,

- İşveren tarafından yürütülmekte olan herhangi bir iş nedeniyle,

- Görevli olarak işyeri dışında başka bir yere gönderildiğimizde (asıl işimizi yapmadan geçen zamanda bile)

- Çocuk emziren bir kadın işçiyseniz, çocuğa süt vermemiz için ayrılan zamanlarda,

- İşverence sağlanan bir taşıtla işin yapıldığı yere gidip geldiğimiz sırada gerçekleşen ve bizleri bedensel veya ruhsal olarak zarara uğratan olayların hepsi iş kazasıdır.

Normal şartlarda patronlar bu kazayı 3 gün içinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Bölge Müdürlüğü'ne bildirmek zorundadır. Ancak patronlar ya bunu yapmaz, ya da yapsalar da sanki kaza bizim kusurumuzmuş gibi gösterirler. Çünkü ödemesi gereken iş kazası tazminatından kaçınmanın yolunu aramaktadırlar.

Yapmamız gereken en kısa zamanda bir dilekçe ile başvurmamızdır. Bu süre zarfında kazamızı ispatlayan bütün belgeleri saklamalıyız.

Ayrıca iş kazasının gerçekleştiği yerdeki SGK Müdürlüğü'ne de başvurarak sürekli iş göremezlik geliri ve maluliyet aylığı bağlanmasını isteyebiliriz. Bu başvuru üzerine, SGK, bizi hastaneye yönlendirip rapor almamızı isteyecektir. Bu rapora göre maluliyetimiz %10'un üzerindeyse ömür boyu aylık sürekli iş göremezlik geliri, %60'ın üzerindeyse ise sürekli iş göremezlik geliri ile birlikte maluliyet aylığı bağlanacaktır.

Unutmayalım, sürekli iş göremezlik geliri için 1 günlük prim dahi yeterlidir. Yani iş kazasına daha ilk çalıştığımız gün bile uğrasak, iş göremezlik geliri alabiliriz. Maluliyet aylığı için ise en az 1800 günlük SGK primi gerekmektedir.

Patronlar çoğu kez kaza anının şokundan ve muhtaç olma durumundan faydalanmak ve bizi tazminat hakkından yoksun bırakmak için hastane masraflarını ödeyerek gönlümüzü almaya çalışır. Ancak hak ettiğimiz genellikle bundan çok daha fazladır. İşvereni sorumluluktan kurtaracak ve adına "ibraname" denilen herhangi bir belgeyi imzalamamalıyız! İş kazası geçirdiğimizde patron gerektiği gibi zararımızı tazmin etmeye gönüllü olmuyorsa (ki çoğunlukla olmayacaktır) mutlaka ve mutlaka Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Bölge Müdürlüğü'ne başvuru yaptıktan sonra tazminat davası açma yoluna gitmeliyiz.

Çağdaş Hukukçular Derneği İstanbul Şubesi Çalışma Yaşamı Komisyonu'nun hazırladığı **ÇALIŞMA YAŞAMINDA HAKLARIMIZ; SORUNLARIMIZ** kitapçığından alıntılanmıştır...

Devlet Terörüne Karşı Sendikalardan Grev Çağrısı

Taksim'de faşizme karşı gerçekleştirilen olağanüstü direniş sürerken, sendikalar devlet terörüne karşı grev çağrısı yaptı.

Taksim'de devlet terörüne ve faşizme karşı geçtiğimiz 31 Mayıs'tan beri süren direniş her yerde isyana dönüşüyor. 3 Haziran günü olağan üstü toplantılar gerçekleştiren sendikalarda genel grev çağrısı tartışılırken İstanbul Eğitim Sen 6 Nolu Şube (Üniversiteler şubesi) toplantıların ardından 3-4 Haziran tarihlerinde iş bırakma eylemi gerçekleştirdi.

Ayrıca Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu(KESK) 5 Haziran'da gerçekleştireceği grevi bir gün önceye çekerek 4 Haziran günü saat 12.00'de greve başladı. Öte yandan bugün sabah saatlerinden itibaren olağanüstü toplantı gerçekleştiren DİSK de hükümet durmazsa hayatı durduracaklarını söyledi. Türk İş içindeki mücadeleci sendikaların oluşturduğu Sendikal Güç Birliği Platformu da hükümeti uyararak, halkın taleplerinin karşılanmaması halinde uyarı eylemleri yapacaklarını belirtti.

İşçisin Sen İşçi Kal

Mecidiköy'de bulunan Profilo Alışveriş Merkezi'ne üzerindeki işçi kıyafetleriyle girmek isteyen inşaat işçisi Abdurrahman Sazlı içeri alınmadı. Güvenlik görevlileri kapıda durdurdukları işçiye, bu kıyafetlerle içeri giremeyeceğini, bu halde içeride bulunanları rahatsız edeceğini, bu kararın da "şirket politikası" gereği olduğunu söyleyerek içeri almadı.

İnşaat işçisine yönelik bu aşağılayıcı tavır nedeniyle İnşaat ve Yapı İşçileri Derneği bir açıklama yaptı: "Her bir tuğlasında alınteri bulunan bu AVM'ye işçi arkadaşımızın kıyafetinden dolayı alınmaması işçi düşmanlığının açık

bir göstergesidir. AVM şantiyelerinde adeta kölelik koşullarında çalışan, sigortası yapılmayan, insan onurunu zedeleyen koşullarda barınan, gün geldiğinde Esenyurt'ta AVM şantiyesinde yanan 11 arkadaşımız gibi canını dişine takarak çalışan inşaat işçisine yönelik bu tavır, işçi düşmanlığının geldiği noktayı göstermektedir.

Arkadaşımıza yönelik yaklaşım hukuksal olarak suç sayılır. Dernek olarak olayın takipçisi olacağız, konunun kamuoyuna teşhir edilmesi için her türlü yasal yola da başvuracağız." dendi.

Sivas'ta TÜDEMSAŞ'ta İş Cinayeti

Sivas'ta tren vagonu üreten Türkiye Demiryolu Makineleri AŞ'de (TÜDEMSAŞ) iş cinayeti yaşandı.

Taşeron işçilerin çalıştığı dökümhanede çelik halatlarla havada tutulan bir vagonun düşmesi sonucu 3 çocuk babası Kaddafi Gülmez (32) adlı taşeron işçi vagon altında kalarak yaşamını yitirdi.

Kaddafi Gülmez'in işçi arka-

daşları yeterli iş güvenliğinin sağlanmadığını ve zor şartlar altında çalıştıklarını savundular. Gülmez'in işçi arkadaşları kışın -35 dereceyi bulan soğukta çalıştıklarını belirterek, kendilerine giysi dahi temin edilmediğini belirttiler. İş cinayetlerinin eksik olmaması TÜDEMSAŞ fabrikasına, katledilen işçilerin yakınlarının akin etmesinin ardından Emniyet Müdürü Selçuk Kızılay dahil çok sayıda Polis, fabrikayı kuşattı.

Adıyaman'da 10 Tarım İşçisi Yaşamını Yitirdi

Adıyaman'da mevsimlik tarım işçilerini taşıyan araç devrildi. 10 kişi yaşamını yitirdi

Adıyaman'da Şanlıurfa yolu üzerindeki bir tarlada çalıştıktan sonra evlerine dönen çoğunluğu kadın olan tarım işçilerini taşıyan minibüs, tekerleğinin patla-

ması üzerine kontrolden çıkarak şarampole yuvarlandı. Olayda Fatma Süt, Medine Turan, Remziye Acar, Remziye Turan, Zahide Atik, Zeynep Ünsal, Saime Ulu-er, Rahime Şah, Yıldız Özelçi ve Rahime Yazan adlı tarım işçileri yaşamını yitirdi.

İşçiler, Hakim'den Hakem'e Hukukla Değil, Direnerek Kazanıyor

Halil Çelik

halilcelik@meydangazetesi.org

Geçtiğimiz Mayıs ayı başlarında İş Kanunu'nun işe iade ile ilgili maddelerinde yeni değişiklikler tasarlanmaya başlandı. Bu tasarı yasallaştığında İş Mahkemeleri Kanunu'nun adı, "İş Mahkemeleri, İş ve Sosyal Güvenlik Uyuşmazlıkları Hakem Heyetleri Kanunu" olarak değiştirilecek. Ayrıca İş Kanunu'nun 20. maddesinde de değişiklik yapılarak "taraf- lar anlaşılırsa uyuşmazlık aynı sürede özel hakeme veya İş ve Sosyal Güvenlik Uyuşmazlıkları Hakem Heyetlerine götürülür" ibaresi yer alacak. Yani artık işten atılan işçiler işe iade davası açamayacak, il ve ilçelerde kurulacak olan İş ve Sosyal Güvenlik Uyuşmazlıkları Hakem Heyeti'ne başvuracak. Peki, Hakem Heyeti'nde kimler olacak? Kanun taslağı tasarısına göre Hakem Heyeti beş asil ve dört yedek üyeden oluşacak. Heyet- teki asil üyeler vali veya kaymakam tarafından Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı uzmanları arasından seçilen dört üye ve baro tarafından gönderilecek bir üyeden oluşacak. Heyetkilerin görev süresi dört yıl olacak.

Adalet Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın "mahkemelerin iş yükünün artması, sürecin uzaması ve taraflar arasındaki uyuşmazlıkların çözümünün gecikmesi" gibi bahanelere dayanarak hazırladığı yasa tasarısı taslağının getirdiği değişiklikler ile Hakem Heyetlerinin, işçiler açısından hiçbir güvenilirliğinin olmadığı ise açıkça görülüyor.

Çünkü işe iade davalarında süreç, patronun işçiyi odasına çağırarak işten çıkarıldığını söyleyip önüne imzalaması için bir sürü belge çıkartmasıyla başlıyor. Bu belgelerin nerdeyse hepsi patronların karar verdiği "işten ayrılma nedeni"ni işçinin aleyhine çevirecek, alınmamış tazminatları aldı gösterecek ve daha birçok haksızlığın meşrulaştırılmasına hizmet edecek belgeler. Böyle durumlarda işçiler çoğunlukla paniğe kapılarak ve imzalamazsa tazminatını alamayacağı tehdidinden korkarak, nerdeyse hiçbir belgeyi okumadan imzalayarak işten ayrılıyor. Kağıt üzerinde işçi lehine, özü gereği patronun ya-

saları olan İş Kanunu ise bu durumda işçi lehine "bir şey yapamayıp üzülmeyle" yetiniyor. Öte yandan işçi önüne konan belgeleri imzalamayıp, eğer dava açacak parası varsa işten çıkarıldığı tarihten itibaren 1 ay süre içinde işe iade davası açabiliyor. Bu sefer de mahkemelere gelgitler başlıyor. Yine aynı İş Kanunu gereği, 2 ayda sonlanması gereken davalar türlü bahanelerle 2-3 yıl sürüyor, mahkeme salonları birer çilehaneye dönüşüyor. Bu sürecin sonu ise çoğunlukla belirsiz oluyor. Yeni yasa tasarısı taslağı işten atılan işçilerin dava açmalarını engelliyor. Taslağına göre işten atılan işçiler Hakem Heyeti'ne başvuracak ve yine tasarıya göre heyet kararını 3 ay içerisinde verecek. Yani bu kez de heyet çilesi başlayacak. Heyetin kararına itiraz edildiği takdirde İş Mahkemesi'ne başvurulabilecektir. Eğer mahkeme duruşma yapılmasına gerek görürse, aynı çile orada da sürecek.

Tasarıdan önce işçiler, işten çıkarıldıklarında mahkemelerde tazminat adıyla emeğinin karşılığı olarak görünen sus payı niteliğinde bir parayla kandırılmaya çalışılıyordu. Bugünlerde ise patronlara "İşe İade Davalarını Önleyici Tedbirler ve Kazanma Stratejileri Zirvesi" adıyla işten atma yöntemleri, işe iade davalarını kazanma stratejileri öğreten bir bakanlık ile yine patronların yasalarının adaletini sağlayan başka bir bakanlığın birlikte hazırladığı kanun tasarısı taslağının, çok da farklı bir şeye hizmet etmeyeceği açıktır. Çünkü yüzyıllardır işçiler haklarını mahkeme salonlarında değil sokaklarda, eylemlerde direnişlerde kazandılar. İşyeri önüne kurulan direniş çadırlarıyla, patronların evinin önünde gerçekleştirilen eylemlerle, grevlerle kazandılar. Bugün İS-MACO işçileri 160 günden fazladır nöbet tuttıkları direniş çadırlarıyla, Kazova işçileri yaptıkları eylemlerle, THY işçileri 20 günü aşkındır gerçekleştirdikleri grevle kazanıyor. İşçiler bundan sonra da hakimin yerini hakemin, mahkemenin yerini heyetin alacağı hukuki alanda değil; yine fabrika önlerinde, meydanlarda direnerek kazanacaklar.

Günü Kurtarmak

Ozan Şahin

ozan@meydangazetesi.org

"Devlet bir ilişkidir, insanlar arasında bir ilintidir, insanların birbirlerine davranışlarının bir tarzıdır."

Landauer

Size 1 Mayıs gününde bir temizlik işçisini anlatacağım. Televizyonda ulaşım sıkıntısı yaşayan İstanbulluların haberlerinin yayınlandığı sırada gösterdiler onu da. Kırklı yaşlarda, Üsküdar'dan karşıya motorla geçmek isterken motor seferlerinin iptal olduğunu o an öğrenmiş ve şoka uğramış bir kadın. Temizliğe gideceği eve bu sefer gidemezse belki bir daha gidemeyeceği endişesi taşıyarak, verdiği yirmi saniyelik röportajda ev sahibinin bu halini görüp biraz acımasını bekliyordu. Kadın temizlik işçisinin derdi kovulmama, karın tokluğuna da olsa temizlik işine devam edebilme derdiydi.

Size 1 Mayıs günü o kadının gösterildiği haber görüntüsünde hemen o kadından sonra Üsküdar'dan karşıya kişi başı yirmi lira olarak geçen taksicileri gösterdiler. Taksicilerin hemen ardından da Eminönü'nden Karaköy'e motor seferi yapan-

ların kişi başı 5 liraya çalıştığını gösterdiler. Bir taraftan işten atılma telaşı yaşayan İstanbullular bir diğer taraftan da yeri geldiğinde İstanbul'un taşını toprağını altına çevirmeyi bilenler. Nitekim medya 1 Mayıs'ın kazananlarından biri olarak tarifesi katlayan taksicileri ve olmayan tarifeden kar elde eden motorcuları göstermişti.

Size 1 Mayıs günü yaşanan sıkıntıyı ya da medyanın tescillediği kazananları daha fazla anlatmayacağım, gereği de yok zaten. Ancak bir soruyu cevaplamamız gerekiyor; bir tarafta sıkıntı yaşayanlar varken öbür taraftan sıkıntıdan çıkar sağlayanlar olması ahlaki midir? Belirtmem gerekir ki oturduğum kanepede, İstanbulluların ulaşım sıkıntısını paraya çevirenleri ahlaksız diye nitelendirmeyeceğim ya da insanlar zaten bencil ve kötü varlıklardır deyip Allaha da havale etmeyeceğim. Kısacası kendi sinirlerimi

boşaltmadan önce sadece sorduğum soru nereye oturuyor ve bu soruyu cevaplamadan önce nereye bakmalıyım diye düşüneceğim.

Kuşkusuz böyle bir karar almışken yaşadığımız sistemden ayrı bir boyutta düşünemem. Yaşadığımız sistemde insanlar hayatlarını devam ettirmek için zorunlu bir şekilde bir başkası için çalışmak durumundaysa, bu durum insanı bir ritim bozukluğuna (sıkılganlık, tembellik vs.) teşvik eder. Dolayısıyla çalıştıran kişi çalışanından rant elde etmek istiyorsa bu ritim bozukluğunu gidermeli ve disiplin altına alınmalıdır. Burası baskı aygıtının yani devletin devreye girdiği bir alandır. Aksi durumda "mülk sahipleri ve mülksüzler" ya da "ezenler ve ezilenler" olarak katmanlaştırılmış toplumda ezilenler ve mülksüzler bu sıkıntıyı çözmenin yolunu arayacaktır. Bu çözüm öfkeli bir çözümdür ve çözümün ufak

sinir harpleri olarak çıkması yani sönmümlendirilmesi için baskı aygıtı kişiye nefes alacak bir çıkış noktası gösterir. Böylelikle baskıyla edilgenleştirilen kişi, kişisel alanında etkinleşmeye çalışacak ve ötekisini edilgenleştirecektir. Bu durum tam bir kısır döngüdür ve var olan sömürü sisteminin işlemesi için gereklidir. Ancak bunun için öncelik bir ikna durumudur. İkna durumunda kişi yalnız oluşunu ve vahşi bir rekabetin ortasında bencil olması gerektiğine inanmalıdır, zaten inanmaktan başka bir seçeneği de bulunmamaktadır. Böylelikle durum kişiselleştirilerek toplumsal ilişki biçiminden soyutlanır ve münferitleştirilir. Zorunluluğa ayak uydurması gereken kişi de münferit durumundan çıkartılır ve propaganda alanlarında (belgesel, televizyon dizileri vs.) genel bir toplumsal ilişki tarzıymış gibi gösterilir. Böyle bir ilişki tarzını dengelemek ya da belirli sınırlarda tutmak içinde bir baskı

aygıtının ya da daha güzel ifade ettikleri gibi bir hakemin de var olması gerekir. Bu hakem en iyi haliyle meşruluğunu münferit olarak gösterilen sonra genelleştirilen bir ilişki biçiminden aldığı belirtir. Sözüm ona insan insanın kurdudur diyenler aynı zamanda gerekliliklerini de tam olarak buraya oturturlar. Devletin yani bilinen tanımıyla şiddetin kurumsallaşmış halinin reddedilememesi için aynı zamanda insanlar arasında doğabilecek bir savaş alanına müdahale edebilecek bir hakem rolünü de üstlendiğinin sürekli tekrarlanması bundandır.

Baskı aygıtının zorunlu olduğuna ikna olmuş kişi dolayısıyla rekabetin kaçınılmazlığına da ikna olmuştur. Bu ikna en sonunda kiminin zengin kiminin fakir; kiminin çalışan kiminin patron olması fikrine gelir. Bütün bu sömürü, en sonunda sıradan insanın kafasında kendini aklar. Arada çıkan ufak sinir harpleri "batsın bu dünya" edalarıyla geçitirilir.

Öyleyse şimdi soruyu tekrar sorabiliriz: *bir tarafta sıkıntı yaşayanlar varken öbür taraftan sıkıntıdan çıkar sağlayanlar olması ahlaki midir?* Cevap bence kesin ve nettir. Gündelik hayatın kişisel çıkarlara indirildiği günümüzde yaşanan her olay "**ahlaksız-cadır**". Dolayısıyla **ahlaki midir değil midir** soruları da anlamsız sorulardır.

Yani kişiler bu hengamede kendi çıkarları peşlerine düşmüşlerse o yöne itildikleri için düşmüşlerdir, ancak bu yetersiz bir tespittir. Çünkü iradi durumu yok saymakta ve her yaşananı nesnel bir boyuta taşımaktadır ve insan da tabiri caizse bir makinadan fazlasıdır. İşin iradi yönünü zenginleştirecek ve yaratıcı kılacak nokta bu iradenin nerede açığa çıkması gerektiğini anlamakta yatar. İradenin yalnız kişi ölçeğinde açığa çıktığı durum -ki tarifesine fahiş fiyat uygulayan taksiciler ve motorcular bunun örneğidir, yetersiz bir iradedir. Çünkü bir günü kurtarmanın derdi aslında diğer günlerde biraz olsa tembellik yapma hakkını ya da rahatlama durumunu doğursa da bir süreklilik göstermeyecek ve *eski tas eski hamam* günler yine devam edecektir. Hayatın anlamsızlaştırıldığı bencillik ve rekabetin yaşamın tek kuralı olarak dayatıldığı, insanlığın zorunluluğa hapsediği çağımızda; yaşamın, bencillik ve rekabetten çıkarılması gerekir ki yaşamak bir şeye benzesin. Çünkü bizi edilgen duruma indirgeyen sömürü sisteminden ancak tam anlamıyla etkinleşerek yeni bir toplumsal ilişki tarzı yaratarak kurtulabiliriz, bu da ancak iradenin paylaşma ve dayanışma ölçeğinde açığa çıkmasıyla mümkündür.

ÖZGÜRLÜĞE YELKEN AÇAN FİLİKA FANZİN

"Denizde evimiz yok, gökyüzünde hayallerimiz var" diyen, Filika Fanzin'i çıkaran liselilerle bir röportaj gerçekleştirdik.

Meydan: Çıkarmış olduğunuz fanzinin adı neden Filika?

Çünkü denizde Filika hayat kurtarır. Filika denizde herhangi bir tehlikeye karşı (çarpışma, yangın, batma vb.) gemiden güvenli bir şekilde uzaklaşmak içindir. Biz Hacı Rahime Ulusoy denizcilik lisesinde okuyan liseliler olarak hayatımızdaki tehlikeleri sadece bunlarla sınırlamıyoruz. Mesele bizim için otorite ve hiyerarşi de bir o kadar tehliktir. Biz hayatımızdaki tüm tehlikelerden uzaklaşmak ve mücadele etmek için fanzinin adını Filika koyduk. Çünkü hayatımızın her alanında farklı adaletsizlikler yaşıyoruz. Bu adaletsizlikleri kapsayan geniş bir yelpazeyle liseli arkadaşlarımıza ulaşıyoruz. Denizden başlayarak hayatımızın her alanına uzanan bir yolculuk; en temelinde özgür bir denizcilik istiyoruz ve özgürlüğe yelken açıyoruz.

Meydan: Denizcilik lisesinde okuyorsunuz. Peki denizcilik liselerinde okumanın ne gibi zorlukları var?

Her okulda olduğu gibi biz de otoriter, hiyerarşik eğitim ile karşı karşıyayız ve böyle bir eğitim içinde baskıyı barındırıyor. Ama denizcilik lisesinde bu daha da belirgin bir şekilde karşımıza çıkıyor. Örneğin, okulda bizleri gemideki hiyerarşiye hazırlıyorlar ve bu hiyerarşi okulda abi-kardeş gibi masum görümlü kavramlarla anlatılıyor. Ayrıca denizciliğin bir erkek mesleğiymiş gibi gösterilmesi, içinde çok fazla dini jargon barındırması ve staj dönemi koşulsuz itaatın olması gibi sorunlar bunlardan bir kaçı sadece.

Meydan: Filika Fanzin'i kaç kişi, nasıl çıkartıyorsunuz?

Filika Fanzin sürekli inisiyatif alan beş kişilik bir ekip tarafından çıkartılıyor. Ancak Filika'ya fikir beyan eden, yazı yazan ve dağıtımlarına katılan çok sayıda arkadaşımız var. Fanzin ile alakalı kararları hep beraber, bir araya gelerek alıyor ve uyguluyoruz.

Meydan: Tabi ki bir de dağıtım aşaması var. Filika Fanzin'in dağıtımını nasıl yapıyorsunuz?

Dağıtımını genellikle İstanbul da bulunan denizcilik liselerinde yapıyoruz. En çok kendi okulumuzda aktif faaliyet gösteriyoruz. Açıkça tüm sınıfları dolaşarak fanzini arkadaşlarımıza tanıtıyor ve dağıtıyoruz. Ancak çıkardığımız son sayı okul idaresi ve öğretmenler tarafından gerçekleşen ciddi bir baskı ile karşı karşıya kaldı. Düşüncelerimizi yazarak paylaşmanın dahi yasak olduğu okulumuzda Filika Fanzin toplatıldı. Fanzine okulda yasak getirdiler yani.

Meydan: Filika Fanzin şimdiye kadar kaç sayı çıktı ve çıkacak olan yeni sayısı için düşündüğünüz bir tarih var mı?

Filika Fanzin şu ana kadar 2 sayı çıktı. Zaten ikinci sayımızı da yasakladılar. Ama biz inadına 3. sayıyı da çıkartacağız, dağıtacağız. Tarih olarak şu an belli değil.

Meydan: Biraz da içerik hakkında konuşalım. Fanzin'i incelediğimizde yalnız denizcilik konusunda değil tüketim, ayrımcılık, eğitim gibi birçok kavram üzerine yazılar yazıyorsunuz. Yazıların içeriğini nasıl belirliyorsunuz?

Öncelikle yazıların içeriğini ortak belirliyoruz. Yazılar öncelikle bireysel sorunlarımızdan ortaya çıkıyor. Zaten bu bireysel sorunlar aynı zamanda diğer liselerdeki arkadaşlarımızın da ortak sorunu. Okulda ki disiplin cezalarından, öğretmenlerin baskısından, giydiğimiz üniformadan, ahlak kurallarından, staj eziyetinden tutun birçok sorunla karşı karşıyayız. Üstüne yasaklanan bir fanzinin tepkisi olarak bu yasakçı anlayışa karşılık yaşadığımız sorunlara daha fazla yer vermeyi istiyoruz. Yasakçı, baskıcı eğitime karşı olan tepkimizi ve aynı zamanda toplumda yaşanan genel sorunları dile getirmeyi sürdüreceğiz. Sanal medyada yayınlanan "Okulsuz bir toplum mümkündür" münazarasında arkadaşlarımız eğitim konusunda ki eleştirilerimizi son derece net bir şekilde savunmuşlardı. Bu münazara okulda oldukça etki yarattı. Özgür bir eğitim fikrini tartışmaya ve konuşmaya başladık.

Meydan: Filika Fanzin'i nerelerde bulabiliriz ve sizinle nasıl iletişim kurabiliyoruz?

Genelde denizcilik liselerinde ve diğer okullarda dağıtım yapıyoruz. Ya da elden dağıtım. Kadıköy de 26A Sahaf*ta bulunan Fanzin noktasına da bırakıyoruz. Oradan ücretsiz bir şekilde alabilirsiniz. Ayrıca iletişim için; filikafanzin@gmail.com

SAHAF 26A Caferağa Mah. Sakız Sokak No: 3/1 (Caferağa spor salonu yanı) Kadıköy/İSTANBUL

TÜRKİYE'DE TARİH VE TARİH YAZIMI

"Aslanlar kendi tarihlerini yazmadıkça, tarihi avcılar yazmaya devam eder"

M.Utku Şentürk

m.utkusenturk@gmail.com

AKP iktidarı ile birlikte ecadada, tarihe ve özellikle de Osmanlı tarihine olan ilgili arttı. Muhteşem Yüzyıl dizisi ile ilgi deyim yerindeyse "tavan yaptı". Bu ilgiden nemalanmak isteyen eli kalem tutan herkes tarih yazmaya başladı. Lakin Türkiye'de tarihçilik ve tarih yazıcılığı yüz yıllar boyu, Dr. Hikmet Kıvılcımlı, Taner Timur, Ayşe Hür, Erdoğan Aydın, Hakan Erdem gibi bir elin parmaklarını geçmeyen onurlu ve dürüst araştırmacıları saymazsak vakanüvisliğin ötesine geçemedi.

İktidarın ve egemenlerin "eteklerinin altından" çıkmayan, kapı kulu tarihçiler besledikleri odakların ve sınıfların resmi tarihini "ballandıra ballandıra" anlattılar ve anlatmaya da devam ediyorlar.

Anatol France'ın, "İçinde yalan olmayan bütün tarih kitapları sıkıcı ve usandırıcıdır," diye dalga geçtiği resmi tarih (ve yazımı) konusunda Gottfried Benn de şunları ekler: "Bana öyle geliyor ki, korkusuz bir insanın çıkıp öbür insanlara şu yalın gerçeği öğretmesi kadar devrimci davranış olamaz: Sen neysen, osun ve hiçbir zaman başka türlü olamayacaksın. Senin hayatın budur,

hep buydu, hep bu olacaktır. Parası olan çok yaşar, sözünü geçirebilen bir yanlış yapmaz, güçlü olan, doğrunun ne olduğuna karar verir. Tarih budur.."

Tarihin ve tarih yazımının sınıflı toplumlarda nesnel ve toplumun maddî temellerine dayandırılarak yazılması çok da olanaklı görülmemektedir. Bu anlamda "nesnel bir tarih yazımı mümkün müdür?" sorusuna E. H. Carr; "*Tarihçinin nesnellığının, nesnel olmadığının farkında olma yeteneği ile ölçüldüğü ve büyük tarihinin ele aldığı olguları inceleyip geleceğe yansıtırken, o anda kendisinin bulunduğu konumu aşip aşamaması yorumları ile ilgilidir*" ifadelerini kullanıyor.

Resmi tarih yazmak, olmamış olmuştur, olmuş olmamış gibi göstermek ya da olanın bir kısmını öne çıkarmak, ardından bunu sık sık tekrarlamak ve siyasi hafıza ya kazımak demektir.

Bugüne kadar üstte de ismini zikrettiğimiz isimlerin dışındaki tüm "tarihçiler" bize tabiri caizse eşeği boyayıp at diye sattılar. Ama aralarında hiç biri "Derin Tarih"çi (siz onu "Çukur Tarih"çi anlayın) Mustafa Armağan'ın deniz seviyesinin metrelerce altın-

daki seviyesine erişemedi. Arapça ve Farsça bilmeyen, okuduğu üç beş yalandan tarih kitabı ile tüm kariyerini 2. Abdülhamit ve Said-i Nursi tüccarlığına vakfeden sözüm ona tarihçimiz "gizli belge" dediği ama gizli olduğu halde her nasılsa internetten birkaç dakika içinde indirilebilecek belgeler ile yazılar yazdığını artık sağır sultan bile biliyor.

Cemaatin verdiği direktiflerle bir yazısında ak dediğine bir diğerinde kara diyerek aklı başında okurlar karşısında kendisini gülünç ve zavallı durumuna düşürüyor.

İlber Hoca da Armağan'dan farksız

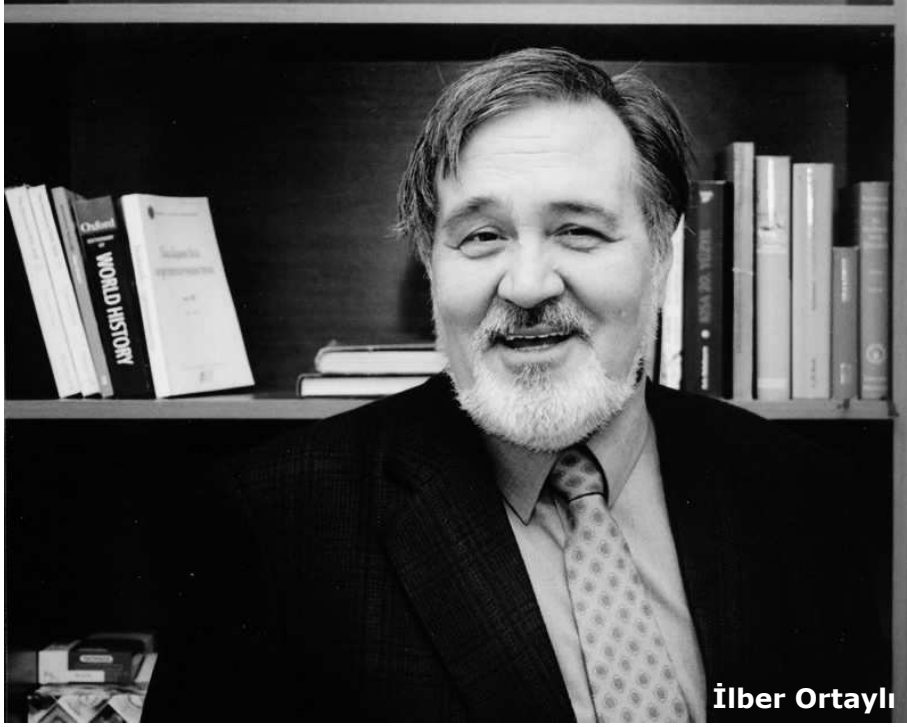
Resmi tarih yazmakla görevli Armağan'ın cahillikleri saymakla bitmez ama ya anlı şanlı "hocaların hocası" 7-8 dili ana dili gibi bilen İlber Ortaylı'ya ne demeli? Tarihçi Hakan Erdem'in Tarih Lenk kitabında İlber Ortaylı ile ilgili bölüme bir göz atalım ister-seniz;

"Üç Kitada Osmanlılar kitabında, 1260 yılındaki, Ayn Câlut savaşının Ortadoğu'nun tarihinde önemli bir yeri ve simgesi vardır. Çünkü 1258'de Abbasi halifeliğini düşüren ve batıya ilerleyen

moğolları, memlûkler bu savaşla durdurmuştur ama ortaylı, iktisadi ve sosyal değişim kitabında bu savaşta Memlûklar'ın yenildiğini, Moğolların yendiğini düşünüyor. Çünkü Moğolların Şam'ı ele geçirdiğini söylüyor. Üstüne üstlük İlber Ortaylı bunu daha doğmamış bir Moğol hanına, gazan hana yaptırıyor. Ancak bu kadarına pes denir. Bunu söylemek; Fatih'e patates yedirmeye benzer. (patates Amerika Kıtası'nın keşfiyle dünyaya yayılır.) Ne yazık ki bunlar kafasında bazı şeylerin oturmadığını gösteriyor."

İktidarın resmi tarihçileri (vakanüvisleri) resmi tarihten bile habersiz, kafa göz kırarak tarih yazıyor. Lise tarih kitabı düzeyindeki tarih bilgileri ile televizyonlarda, gazetelerde boy gösteren bu kapı kulları "üç kitada at koşturan şanlı ecdadımızın" tarihini, pehlivan tefrikası tadında bizlerle buluşturuyorlar.

Yakın zamanda ütahya'da yaptığı bir konuşmada, Başbakan Erdoğan şunları söylüyor: "*Bizim görevimiz nedir, bunu çok iyi biliriz. Ecdadımızın at sırtında gittiği her yere biz de gideriz; her yerle biz de ilgileniriz. Ama bunlar, televizyon ekranında-*

İlber Ortaylı

ki ecdadımızı zannediyorum o Muhteşem Yüzyıl dizisindeki gibi tanıyor. Bizim öyle bir ecdadımız yok. Biz öyle bir Kanuni, öyle bir Sultan Süleyman tanımadık. Biz öyle bir Kanuni tanımadık, onun ömrünün 30 yılı at sırtında geçti. Sarayda o gördüğünüz dizilerdeki gibi geçmedi. Bunu çok iyi bilmeniz lazım. Bunu çok iyi anlamanız lazım. Ben o dizilerin yönetmenlerini de o televizyonun sahiplerini de milletimin huzurunda kınıyorum. Bu konuda da ilgilileri uyarmamıza rağmen yargının da gerekli kararı vermesini bekliyoruz."

"Hık deycinin pık deycileri"

Başbakan bunları söyler de adamları boş durur mu? Hemen bir kanun teklifi hazırlanmış... Kanun teklifini hazırlayan AKP İstanbul milletvekili Oktay Saral: "Bundan sonra Türk aile yapısına uygun, çocuklarımızı rencide etmeyecek, bizim dilimizde zıvanadan çıkarmayacak dizi yapacaklar. Artık bu tarz dizileri bin düşünüp, bir yapacaklar. İnsanlar bize 'Bu diziler yüzünden çocuklarımız tarihini, atasını tanımıyor' diyorlardı, artık böyle söyleyemeyecekler!" diyor.

Hık deycinin pık deycisi Mustafa Armağan, Murat Bardakçı,

İlber Ortaylı gibi vaka-i nüvisler de Hürrem Sultan'ın iktidar hırsı ile önüne çıkan herkesin kellesini tavuk keser gibi kestirdiğinden ziyade ne denli hayırsever bir insan olduğunu, Kanuni'nin hayatının haremde, hamamda değil at sırtında elde kılıç "kâfir" kovalayarak geçtiğini söyleyerek bizleri "aydınlatıyorlar". Bu sözde tarihçiler için Kanuni döneminde Sünni/Şeriatçı İslam düşüncesinin dışındaki Alevi önderleri Baba Zünun'un ya da Kalender Çelebi'nin neden katledildiği ise "gözlerden kaçırılması" gereken bir ayrıntıdır.

Böylece bu "anlı şanlı" tarihçilerimiz Naima'dan, Ahmet Cevdet Paşa'dan, Âşık Paşazade'den devraldıkları bayrağı "onur"la taşıyarak resmi tarihin ve resmi ideolojinin yeniden üretimine omuz veriyorlar. Müesses Nizam'ın "tıkır tıkır" işlemesi için kitlelerin beyinlerini yalan bir tarihle uyuşturuyorlar. Son dönemin fenomen dizi karakteri Vasfiye Teyze'nin de dediği gibi; "mecbuur böyle yapmayı da ne yapacaklar?" Yıllardır alışmışlar iktidarın ve egemenlerin sırtlarında parazit gibi yaşamaya. Başka türlü geçinmeyi, yaşamayı bilmezler ki...

Mustafa Armağan

İktidar Sarhoşluğu

Oğul Akdoğan

ogula@meydangazetesi.org

Ferman sende, ama güzel yaşamak bizde/Senden ayıgız bu sarhoş halimizde. Sen insan kanı içersin, biz üzüm kanı/İnsaf be sultanım, kötülük hangimizde?

Ömer Hayyam

Times Gazetesi, "Yetkileri artırılmış bir başkanlık arayışı ve gelecek yıl yapılacak cumhurbaşkanlığı seçimi Erdoğan'ın iktidar sarhoşu olup olmadığının kritik testleri olacak." açıklamasını getirirken, iktidarın zehir gibi sözleriyle yasal sınırlama tanınan alkol meselesi de gündeme cuk oturdu.

Tabi ki Erdoğan alkol yasağı konusunda uzun bir süredir ısrarlıydı; 18 yaş altına, üniversitelerde kampüs içerisinde içki satışına, tekel bayilerin kapanış saatlerine, eğlence yerlerindeki yeni düzenlemelere, televizyon ekranlarından yayımlanan reklamlara, yakında yazılı basında da yasaklanacak olan içki reklamlarına kadar peşi sıra birçok yasağı da uygulamaya sokmuştu.

Yasakları öylesine nedenlere bağladı ki; şiddet, suç, intihar, kadın cinayetleri, sosyal-ekonomik problemler, trafik kazaları... Sanki tüm bunlar alkolün tehlikeli ve yıkıcı sonuçlarıymışçasına dillendirildi. Bazı modern(!) ailelerin çocuklarına milli içecek ayran yerine, bira içirdiğini vicdan muhasebesi yaparak vurgulayan sözleri adeta güldürecek cinstendi.

93 yıl önce cumhuriyetin kuruluşuna öncülük eden meclisin bir kutsal Cuma günü dualarla çıkardığı "Men-i Müskirat Kanunu"nu hatırlatan Erdoğan bir konuşmasında "Çağdaşlaşacağız, modernleşeceğiz, uygarlaşacağız, alafrangalaşacağız denilerek, taklitçi bir anlayışla alkol tüketimi özendirilmeye ve teşvik edilmeye başlandı" diyor. Bu arada ise seçim kampanyalarında diline pelesenk ettiği sözleri unutuveriyor; "Tüm çabamız çağdaş bir millet olmak içindir"...

Şimdi soruyoruz Erdoğan; 18 yaş altındaki çocuklar içki içmesin de, tutuklansın cezaevinde tecavüze uğrasın, üstüne işkence görsün, sonra sokağa bırakılıp kaderine terk mi edilsin? Askere aldığı gençler daha 20'sinde aşağılanıp, psikolojik işkenceyle sınanıp, üstüne dayanamayıp intihara mı sürüklensin? Ekonomik yetersizlik yani işsizlik diz boyu sürerken elektrik, su borcunu devlete ödeyemeyen koca cinnetle eşini, çocuklarını son olarak da kendini doğalgazla ısınmadan, zehirleyip yaşamına son mu versin? Mevsimlik tarım işçiliği yapan bir minibüsün arkasına sıkışmış 32 kişi sadece "yol çalışması var" ibaresi olmadığı için uçurumdan yuvarlansın, çoluk çocuk hepsi ölsün, kaza denilerek örtbas mı edilsin? Daha mı iyi? Değil tabi. Ancak bunların hepsi bu memlekette her gün oluyor ve bunlar yaşanırken ne bir yasa, ne bir ceza, ne de yeni bir düzenleme yok, ilişmedi kulağımıza. Üstelik bitmedi, sivil insanların üzerine yağdırdığın bombalar, attığın gazlar, yaktığın evler, kuruttuğun dereler, kestiğin ağaçlar...

Halk bıktı senin sarhoşluğundan!

Sen iktidar sarhoşluğuyla doya doya insan kanı içiyorsun, durmuyorsun, vazgeçmiyorsun, içtikçe eğleniyorsun, içinde boğuluyorsun. Söylesene seni ne, kim kendine getirsin, ayılsın?

meydan

İsyan 0 Anın İçinde Saklıdır

